

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/20-09/40

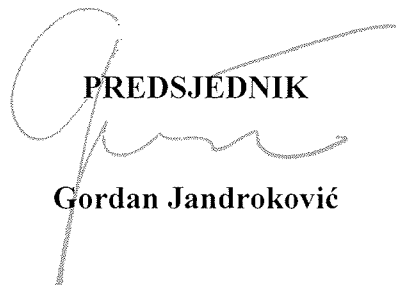
URBROJ: 65-20-02

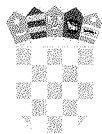
Zagreb, 25. kolovoza 2020.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2019. godinu***, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 34. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 79/09 i 80/13), dostavila Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, aktom od 7. srpnja 2020. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

Klasa: 023-01/20-01/005
Urbroj: 580-08/124-2020-002
Zagreb, 07. srpnja 2020.

Hs**NP*021-12/20-09/40*5693-20-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	07-07-2020		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.	4 CD
56.93-20-01			

HRVATSKI SABOR
n/r g. predsjednika Hrvatskoga sabora
Trg sv. Marka br. 6-7
10 000 Zagreb

Predmet: Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2019. godinu
- dostavlja se

Poštovani gospodine predsjedniče Hrvatskoga sabora,

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) temeljem članka 34. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/2009 i 80/2013) podnosi Hrvatskom saboru Godišnje izvješće o radu AZTN-a za proteklu kalendarsku godinu.

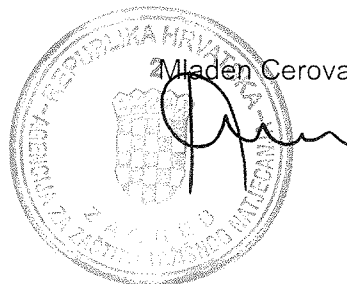
Stoga Vam u privitku, u pisanom i na cd formatu, dostavljamo Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2019. godinu i Sažetak Godišnjeg izvješća za 2019. godinu te Vas molimo da predmetno izvješće uvrstite u dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

Također Vam dostavljamo i Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2019. godinu, koja se predaje sukladno novoj Uredbi o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, broj 95/19), koja je stupila na snagu 12. listopada 2019. godine.

S poštovanjem,

Predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Privitci:

- Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2019. godinu u pisanom formatu
- Sažetak Godišnjeg izvješća o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2019. godinu u pisanom formatu
- Izjava o fiskalnoj odgovornosti za proračunsku godinu 2019.
- Upitnik o fiskalnoj odgovornosti za proračunsku godinu 2019.
- Jedan CD medij sa svim gore navedenim privitcima u *Word Document/Pdf formatu*

REPUBLIKA HRVATSKA

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Godišnje izvješće

o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja

za 2019. godinu

Zagreb, srpanj 2020.

1.	Uvod.....	5
1.1.	Skraćeni prikaz rada AZTN-a u 2019. godini	7
2.	Provedba Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (ZZTN).....	14
2.1.	Postupci utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika	15
2.1.1.	Horizontalni sporazumi, karteli i programi za pokajnike.....	16
2.1.2.	Vertikalni sporazumi	19
2.2.	Postupci utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja	23
2.3.	Postupci ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika	29
2.3.1.	Postupci po prijavi za ocjenu dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika	30
3.	Sektorska istraživanja tržišta	39
3.1.	Istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2018. godini ...	40
3.2.	Istraživanje tržišta tiska u Republici Hrvatskoj u 2018. godini	43
3.3.	Istraživanje tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2018. godini	46
3.4.	Istraživanje tržišta pružanja usluga online rezervacija smještaja u Republici Hrvatskoj u 2019. godini.....	49
4.	Promicanje prava i politike tržišnog natjecanja	51
5.	Sudska kontrola odluka AZTN-a iz područja zaštite tržišnog natjecanja.....	55
6.	Provedba Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom (ZNTF)	57
6.1.	Sudska zaštita u području utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi.....	58
6.2.	Primjeri upravnih postupaka.....	58
6.3.	Primjeri neupravnih predmeta	69
6.4.	Ostale aktivnosti iz područja zabrane nepoštenih trgovačkih praksi	71
6.5.	Zaključno	73
7.	Međunarodna suradnja AZTN-a	74
7.1.	Multilateralna suradnja	74
7.2.	Bilateralna suradnja	76
7.3.	EU projekti pomoći	77
8.	Javnost rada AZTN-a	79
9.	Financiranje AZTN-a	81
9.1.	Proračun AZTN-a	81
10.	Unutarnji ustroj AZTN-a	85
11.	Društveno odgovorno poslovanje u AZTN-u (DOP)	90

12.	Digitalizacija pismohrane AZTN-a.....	91
13.	Zaključak	92
1.	PRILOG I. Odluke AZTN-a iz 2019. godine objavljene na mrežnim stranicama AZTN-a	94
2.	PRILOG II. Odluke sudova iz 2019. godine objavljene na mrežnim stranicama AZTN-a	105
3.	PRILOG III. Odluke o upravno-kaznenim mjerama iz 2019. godine objavljene na mrežnim stranicama AZTN-a	107

1. Uvod

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) temeljem Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, podnosi **Godišnje izvješće o radu AZTN-a za 2019. godinu** (dalje u tekstu: Izvješće) Hrvatskom saboru¹. Izvješće se podnosi kako bi se političku, gospodarsku, stručnu i širu javnost informiralo o aktivnostima u 2019. godini i time osigurala transparentnost rada AZTN-a te dodatno doprinijelo afirmaciji učinkovitog tržišnog natjecanja, kao i zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH).

Pravo tržišnog natjecanja jedno je od temelja tržišnog gospodarstva. Svrha mu je osigurati ravnopravan položaj poduzetnika na tržištu, bez obzira na njihovu veličinu, tržišnu snagu i druga obilježja. Djelotvornim tržišnim natjecanjem potiče se stvaranje uvjeta za gospodarski rast, koji se temelji na konkurentnim tržištima, učinkovitoj alokaciji i korištenju ograničenih resursa, inovacijama i ulaganjima koja tome pridonose. Isto zahtijeva ne samo angažman AZTN-a, već i angažman svih državnih tijela u stvaranju jasnih i provedivih pravila koja reguliraju postupanja na tržištu, osposobljenih tijela koja ta pravila provode i učinkovitu provedbu u praksi.

Zaštita tržišnog natjecanja u RH povjerena je AZTN-u, koji je osnovan odlukom Hrvatskog sabora od 20. rujna 1995. godine i odredbama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja. AZTN je s radom započeo 1997. godine, a osnivač mu je RH.

Sukladno važećem **Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja** (dalje u tekstu: **ZZTN**; „Narodne novine“, br. 79/09. i 80/13.)², AZTN je pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru svog djelokruga i nadležnosti. Te su nadležnosti, osim navedenim zakonom, određene i zakonodavstvom EU-a, vezano uz primjenu članka 101. i članka 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 115, 9. svibnja 2008. godine; dalje u tekstu: UFEU), kao i uz kontrolu koncentracija između poduzetnika i to:

- Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. godine o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (Tekst značajan za EGP); SL L 1, 4. siječnja 2003. godine, str. 1-25, SL; posebno izdanje na hrvatskom jeziku poglavlje 8., svezak 1., str. 165-189 (dalje u tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003);
- Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (Tekst značajan za EGP); SL L 24, 29. siječnja 2004. godine, str. 1-22, SL; posebno izdanje na hrvatskom jeziku poglavlje 8., svezak 5., str. 73-94 (dalje u tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004).

---

¹ ZZTN; članak 34.

² Zakonodavni okvir u području zaštite tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj predstavlja Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja te provedbeni propisi doneseni temeljem toga zakona.

Slijedom navedenoga, AZTN je ovlašten za primjenu nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja. **Ovlasti AZTN-a, sadržajno implicite obuhvaćaju poslove jedinog nacionalnog i općeg regulatornog tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima u Republici Hrvatskoj.** Aktivnosti i djelokrug rada AZTN-a detaljno su propisane Statutom AZTN-a, koji je potvrdio Hrvatski sabor³.

Nadležnost AZTN-a je onemogućiti sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: narušavanje) u obliku zabranjenih sporazuma između poduzetnika i zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu. U njegovoj nadležnosti je i *ex ante* kontrola dopuštenosti koncentracija poduzetnika.

Od 7. prosinca 2017. godine, AZTN je nadležan i za provedbu **Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom** („Narodne novine“, br. 117/17.; dalje u tekstu: **ZNTP**). Tim je zakonom u Republici Hrvatskoj po prvi put uređeno područje zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom.

ZNTP-om se utvrđuju pravila i sustav mjera za sprječavanje nametanja nepoštenih trgovačkih praksi i taksativno utvrđuju nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom, čijim se nametanjem iskorištava značajna pregovaračka snaga otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovca u odnosu na njihove dobavljače.

Cilj tog zakona je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi, kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom.

AZTN-om upravlja **Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja** (dalje u tekstu: **Vijeće; Vijeće AZTN-a**). Vijeće ima pet članova. Svi su zaposleni u AZTN-u. Predsjednika i članove Vijeća, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, imenuje i razrješava dužnosti Hrvatski sabor. Predsjednik i članovi Vijeća imenuju se na razdoblje od pet godina.

Uvjeti za imenovanje, trajanje mandata i djelokrug rada članova Vijeća detaljno su propisani ZZZN-om. Tako, primjerice, članovi Vijeća ne mogu biti državni dužnosnici, osobe koje obnašaju dužnosti u tijelima političkih stranaka, članovi uprava, nadzornih odbora ili upravnih vijeća poduzetnika. Također, ne smiju biti članovi bilo kojeg drugog oblika interesnog udruživanja koji bi mogao dovesti do sukoba interesa.

Vijeće u upravljanju AZTN-om odluke o svim općim i pojedinačnim aktima donosi na sjednicama. Odluke se donose većinom od najmanje tri glasa, a na svakoj sjednici mora biti nazočan predsjednik ili zamjenik predsjednika Vijeća AZTN-a. Pri donošenju odluka članovi Vijeća ne mogu biti suzdržani.⁴

AZTN nema vlastitih prihoda, već se njegov rad i aktivnosti financiraju isključivo iz sredstava koja se osiguravaju u Državnom proračunu Republike Hrvatske. Upravne pristojbe i upravno-kaznene mjere koje utvrđuje i izriče AZTN zbog utvrđenih povreda ZZZN-a i ZNTP-a, prihod su Državnog proračuna Republike Hrvatske.

---

³ Odluke o potvrđivanju Statuta i Izmjena i dopuna Statuta Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od strane Hrvatskog sabora objavljene su u „Narodnim novinama“, br. 22/11., 74/14. i 60/18.

⁴ ZZZN; članak 31.

Kao pravna osoba s javnim ovlastima, AZTN uvijek s osobitom pažnjom izvršava svoje obveze te pažljivo raspolaže dodijeljenim proračunskim sredstvima.

Planirana sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga AZTN-a u državnom proračunu za 2019. godinu iznosila su 14.819.977,00 kuna. Izvršenje rashoda iznosilo je 14.294.280,89 kuna što predstavlja 96,45 posto u odnosu na plan.

Na dan 31. prosinca 2019. godine u AZTN-u je bilo **zaposleno ukupno 52 radnika** (uključujući u taj broj i pet članova Vijeća). Od toga je 42 radnika bilo izravno uključeno u provedbu zakona iz nadležnosti AZTN-a. Preostalih 10 radnika obavljalo je druge poslove, usko povezane s provođenjem zakona i funkcioniranjem AZTN-a.

Svakodnevne upravne i stručne poslove obavlja stručna **služba AZTN-a**, koju čine magistri prava s položenim pravosudnim ispitom i magistri ekonomije, redom stručnjaci u području prava i politike tržišnog natjecanja te informatičari specijalizirani u području digitalne forenzike, Treba naglasiti da na svakom predmetu u pravilu radi tim koji se, ovisno o složenosti predmeta, sastoji od najmanje jednog pravnika i najmanje jednog ekonomista.

Stručna služba AZTN-a vodi postupke iz nadležnosti AZTN-a, odnosno u postupku utvrđuje činjenice i okolnosti, a Vijeće temeljem utvrđenog činjeničnog stanja donosi meritornu odluku u svakom pojedinom predmetu.

1.1. Skraćeni prikaz rada AZTN-a u 2019. godini

AZTN je u 2019. godini imao ukupno **772 riješena predmeta iz područja tržišnog natjecanja i zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi**.

Za utvrđene povrede ZZTN-a i ZNTP-a tijekom 2019. godine **izrečene su upravno-kaznene mjere u ukupnom iznosu od 4.119.500,00 kuna**.

Tablica 1. Broj riješenih predmeta u 2019. godini

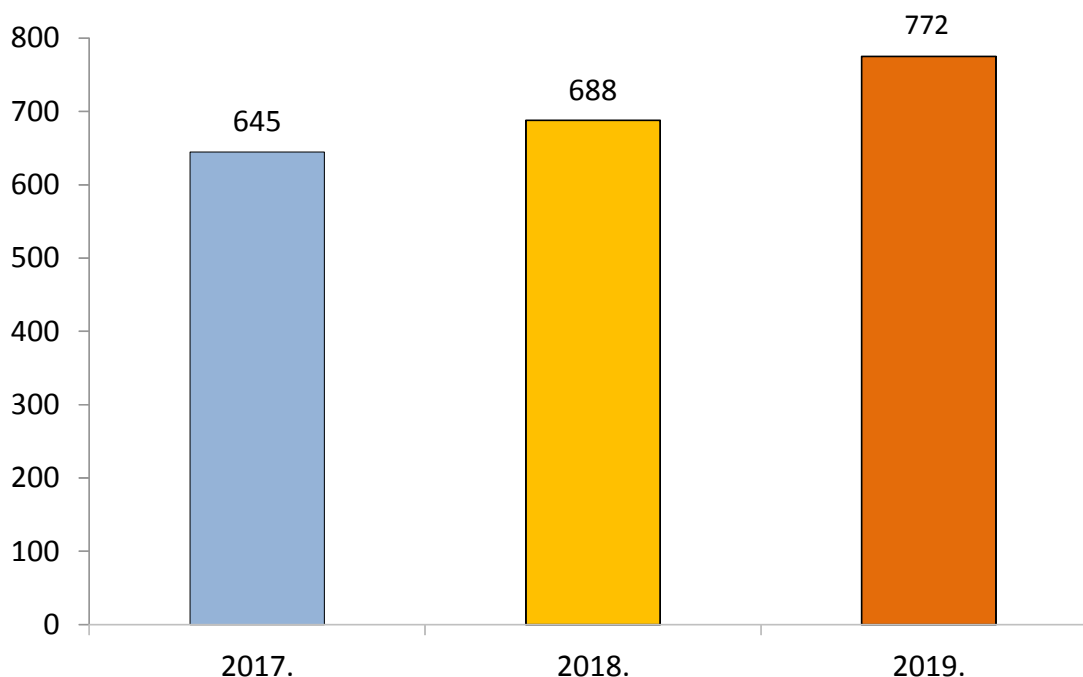
	Broj riješenih predmeta u 2019.		
	Tržišno natjecanje	Nepoštene trgovačke prakse	Ukupno
Upravni predmeti	42	9	51
Neupravni predmeti	668	53	721
Sveukupno:	710	62	772

Izvor: AZTN

U 2019. godini bilježi se povećanje riješenih predmeta od 12,6 posto u odnosu na 2018. godinu. Riječ je o jače izraženom trendu povećanja jer je u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu povećanje iznosilo 6,7 posto.

Ovdje također treba istaknuti da je 2019. godina prva kalendarska godina u kojoj je AZTN primjenjivao ZNTP u tzv. punom opsegu, kao akt koji pokriva široku problematiku zabrane nepoštenih trgovačkih praksi te je stoga AZTN imao i značajno povećan opseg poslova.

Slika 1. Broj riješenih predmeta u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Izvor: AZTN

Na dan 31. prosinca 2019. godine, AZTN je imao ukupno 37 upravnih predmeta u tijeku, 15 predmeta iz područja tržišnog natjecanja i 22 predmeta iz područja nepoštenih trgovačkih praksi. Riječ je o upravnim postupcima pokrenutim u drugoj polovici 2019. godine, u kojima se postupak kontinuirano i aktivno vodi, ali se do kraja izvještajne godine još nisu stekli zakonski uvjeti za donošenje rješenja.

Veliki dio aktivnosti AZTN-a tijekom 2019. godine odnosio se na predmete vezane uz **utvrđivanje zabranjenih horizontalnih sporazuma između poduzetnika (kartela)**. Zabranjeni su sporazumi poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje poduzetnika, koji kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja.

Sklapanje zabranjenih sporazuma predstavlja najtežu povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. AZTN je u 2019. godini u području utvrđivanja zabranjenih sporazuma proveo prethodno ispitivanje stanja na osam (8) mjerodavnih tržišta, kako bi utvrdio ima li dostatno uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti. Ukupno je riješio **25** predmeta iz ovog područja.

Utvrđeno je postojanje dva **(2)** zabranjena horizontalna sporazuma (kartela) u kojima je više poduzetnika konkurenata međusobno dogovaralo cijene svojih usluga i na taj način štetilo korisnicima usluga dogovarajući više cijene od tržišnih. **Do odlučujućih dokaza u predmetima, AZTN je došao informacijom od korisnika usluga, odnosno putem nenajavljenih pretraga forenzičkom obradom podataka.**

U jednom predmetu AZTN je prihvatio preuzimanje obveza u obliku mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje negativnih učinaka na tržišno natjecanje od strane poduzetnika, s obzirom na činjenicu da je poduzetnik protiv kojeg je postupak pokrenut, već u ranoj fazi postupka samoinicijativno predložio mjere, koje je AZTN smatrao dostatnim za trenutno ponovno uspostavljanje tržišnog natjecanja.

Postojanje vladajućeg položaja poduzetnika na nekom tržištu nije suprotno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, ali je zabranjena zlouporaba toga položaja. Naime, intencija poduzetnika da stalno jača svoj tržišni položaj i tržišnu snagu, prirodna je i opravdana. Međutim, poduzetnici u vladajućem položaju moraju posebno paziti da se zbog svoje značajne tržišne snage na tržištu ne počnu ponašati i djelovati suprotno pravilima tržišnog natjecanja.

Kako bi utvrdio postoje li indicije dostatne za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja po službenoj dužnosti, AZTN je tijekom 2019. godine proveo prethodno ispitivanje stanja na trinaest (13) mjerodavnih tržišta te je riješio ukupno **22** predmeta iz tog područja. AZTN je temeljem indicija utvrđenih tijekom prethodnog ispitivanja stanja na tržištu, postupak utvrđivanje zlouporabe vladajućeg položaja pokrenuo u dva (2) predmeta. U jednom od njih AZTN je postupak okončao prihvaćanjem mjera predloženih od strane poduzetnika. U drugom predmetu, unatoč dostatnim indicijama za pokretanje postupka, AZTN u postupku nije utvrdio postojanje dokaza o zlouporabi vladajućeg položaja. U ostalim predmetima, nakon detaljnog prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnim tržištima, nije utvrđeno dostatno indicija za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Kad je riječ o **koncentracijama poduzetnika**, one nisu *a priori* nepoželjne. U pravilu je riječ o redovnom i uobičajenom procesu konsolidacije i restrukturiranja poduzetnika, a sve češće i cijelih industrija, kao odgovora na značajne promjene na mjerodavnim tržištima, s ciljem da se ostvare uštede i sinergije koje će novostvorenim ekonomskim entitetima omogućiti učinkovitije poslovanje. Zadatak je AZTN-a unaprijed procijeniti hoće li pozitivni učinci namjeravane provedbe koncentracije na strukturu tržišta i interese potrošača prevladati nad negativnim učincima koncentracije na tržišno natjecanje, prije svega zbog smanjenja broja konkurenata i povećane opasnosti od koluzije. Stoga je ocjena namjere provedbe koncentracija poduzetnika jedna od izuzetno važnih zadataka AZTN-a.

U području ocjene dopuštenosti koncentracija AZTN je analizirao 35 mjerodavnih tržišta.

Od ukupno riješenih **34** predmeta ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika u 2019. godini, zbog mogućeg značajnog učinka tih koncentracija na tržišno natjecanje, u **dva (2)** predmeta provedene su dubinske pravne i ekonomske analize, odnosno u tim je predmetima provedena ocjena dopuštenosti koncentracije poduzetnika na 2. razini.

U **trinaest (13)** predmeta koncentracije su ocjenjene dopuštenim na 1. razini, odnosno bez pokretanja postupka, budući da je bila riječ o koncentracijama koje nemaju značajan učinak

na tržišno natjecanje, s obzirom da se provedbom tih koncentracija ne stvara novi niti jača postojeći vladajući položaj poduzetnika na tržištu.

AZTN je bio snažno angažiran u praćenju izvršavanja mjera i uvjeta u predmetima uvjetno dopuštenih koncentracija. U **šest (6)** predmeta AZTN je odbacio prijave namjere provedbe koncentracije, budući da nisu bili ispunjeni uvjeti za podnošenje prijave koncentracije, dok je u ostalim predmetima dao odgovore vezane uz moguće prijave koncentracija.

Nadalje, AZTN je u 2019. godini od Europske komisije (dalje u tekstu: Komisija ili EK) zaprimio 473 notifikacije koncentracija poduzetnika. U tim je predmetima trebalo provjeriti imaju li konkretne koncentracije, iako su prijavljene EK-u, učinak i na hrvatsko tržište.

U ostale značajne aktivnosti AZTN-a, svakako spadaju **sektorska istraživanja tržišta**.

Sektorska se istraživanja provode u cilju boljeg razumijevanja strukture i odnosa na pojedinim tržištima. Riječ je o pravno-ekonomskim analizama pojedinih tržišta, odnosa na njima, načina njihovog funkcioniranja te analiza regulatornog okvira za pojedine djelatnosti, osnovni su preduvjeti za učinkovitu provedbu propisa iz nadležnosti AZTN-a. Sektorska istraživanja nekog tržišta često rezultiraju otkrivanjem indicija za pokretanje postupaka.

Tako je AZTN u 2019. godini, osim prethodno spomenutog velikog broja tržišta koje je istraživao u konkretnim postupcima, proveo tri (3) opsežna sektorska istraživanja tržišta. Riječ je o tržištu trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo⁵, tržištu osiguranja⁶ i tržištu tiska⁷. Analize tih tržišta objavljene su na mrežnim stranicama AZTN-a.

AZTN je u 2019. godini pokrenuo i sektorsko istraživanje digitalnih tržišta, točnije istraživanje tržište pružanja usluga online rezervacija smještaja u Republici Hrvatskoj. Rezultati tog istraživanja bit će objavljeni u godišnjem izvješću AZTN-a za 2020. godinu.

Značajne aktivnosti AZTN-a u ovoj izvještajnoj godini bile su usmjerene na promicanje prava i politike tržišnog natjecanja, odnosno na jačanje kulture tržišnog natjecanja, osobito u smislu stvaranja ukupnog institucionalnog i gospodarskog okruženja, kojim se potiče ulazak poduzetnika na tržište i uklanjanju faktičkih i administrativnih zapreka razvoju tržišnog natjecanja.

AZTN je u ovom izvještajnom razdoblju u tom bitnom segmentu svojeg djelovanja riješio ukupno **77** predmeta. Od tog je broja, **deset (10)** mišljenja dato je na propise (zakonske i podzakonske akte), dok se **jedno (1) stručno mišljenje** odnosilo se na sektor elektroničkih komunikacija.

---

⁵ Objavljeno na mrežnim stranicama AZTN-a (<http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf>).

⁶ Objavljeno na mrežnim stranicama AZTN-a (<http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-istrazivanja-trzista-osiguranja-u-RH-u-2018.pdf>).

⁷ Objavljeno na mrežnim stranicama AZTN-a (<http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Istrazivanje-trzista-tiska-u-2018.pdf>).

Osim stručnih mišljenja, AZTN je dao i 67 očitovanja kojim je odgovorio na upite pravnih i fizičkih osoba, komora i drugih subjekata.

Ovo je izvještajno razdoblje značajno obilježila i međuresorska suradnja s ministarstvima: Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom pravosuđa, Ministarstvom uprave i drugim relevantnim institucijama, u okviru radne skupine za izmjene i dopune ZZTN-a, radi usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a. Riječ je o transpoziciji u nacionalno zakonodavstvo **Direktive (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. godine o ovlašćivanju tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje za učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta** (dalje u tekstu: Direktiva ECN+).⁸ Direktiva je stupila je na snagu 3. veljače 2019. godine, a Zakon o izmjenama i dopunama ZZTN-a treba stupiti na snagu najkasnije do 4. veljače 2021. godine

Svrha Direktive ECN+ je bitno jačanje tijela nadležnih za zaštitu tržišnog natjecanja u provedbi pravila EU-a o tržišnom natjecanju, s ciljem boljeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta EU-a. U tom je smislu AZTN, temeljem ovlasti Ministarstva gospodarstva, obrta i poduzetništva, osnovalo radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZZTN-a. U tu su radnu skupinu, koju vodi i koordinira AZTN, osim eksperata AZTN-a, uključeni stručnjaci iz relevantnih ministarstava, strukovnih komora i akademske zajednice. Prema planu zakonodavnih aktivnosti, Zakon o izmjenama i dopunama ZZTN-a trebao bi biti usvojen od strane Hrvatskog sabora najkasnije do 1. veljače 2021. godine.

U ovom je izvještajnom razdoblju AZTN riješio ukupno **62 predmeta iz područja zabrane nepoštenih trgovačkih praksi**. U devet (9) predmeta utvrđeno je nametanje nepoštenih trgovačkih praksi od strane više trgovaca i otkupljivača ili prerađivača te je AZTN za njih **izrekao upravno-kaznenu mjeru u ukupnom iznosu od 3.499.500,00 kuna**.

Ostala 53 predmeta iz tog područja odnosila su se na istraživanje pojedinih tržišta i očitovanja na upite fizičkih i pravnih osoba, komora i drugih subjekata te na međunarodnu suradnju s Europskom komisijom.

Jedan od ključnih dokumenata EU-a na području provedbe nacionalnih propisa o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi svakako je **Direktiva (EU) br. 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća, od 17. travnja 2019. godine o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima** (dalje u tekstu: **Direktiva (EU) br. 2019/633**)⁹.

Direktiva (EU) br. 2019/633 je stupila na snagu 30. travnja 2019. godine i prvi je zakonodavni akt kojim se uređuje pitanje nepoštenih trgovačkih praksi na razini EU-a.

---

⁸ . Direktiva (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. godine o ovlašćivanju tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje za učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta (SL L 11, 14. siječnja 2019. godine).

⁹ Direktiva (EU) br. 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća, od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (SL L 111, 25. travnja 2019.). Direktiva je stupila je na snagu 30. travnja 2019. godine, a države članice moraju svoja zakonodavstva uskladiti s Direktivom do 1. svibnja 2021. godine.

Njezinim se odredbama uspostavlja minimalni popis zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi u odnosima između kupaca i dobavljača u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, utvrđuje se minimum pravila za provedbu tih zabrana kao i mehanizmi za koordinaciju među provedbenim tijelima.

Određivanjem minimalnog popisa zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi te minimalnih pravila u pogledu provedbe zabrana, nastoji se postići ujednačena razina zaštite javnopravnih interesa na cjelokupnom području EU-a.

Tijelo nadležno za izradu nacrtu prijedloga propisa kojim ZNTP treba biti usklađen s Direktivom (EU) br. 2019/633 je Ministarstvo poljoprivrede, koje je s pripremama za izmjene i dopune važećeg ZNTP-a započelo u listopadu 2019. godine. U povjerenstvu za izradu nacrtu Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZNTP-a, svoje predstavnike ima i AZTN. Krajnji rok za donošenje i objavu zakona i drugih propisa potrebnih radi usklađivanja s Direktivom (EU) br. 2019/633 za države članice je do 1. svibnja 2021. godine, a mjere unesene u zakonodavstva država članica počinju se primjenjivati najkasnije 1. studenoga 2021. godine.

Još jedan bitan segment poslovanja AZTN-a bila je međunarodna suradnja. Tako je, nakon osam mjeseci provedbe, uspješno dovršen twinning light projekt pomoći Agenciji za zaštitu konkurencije Crne Gore. Bio je to prvi projekt koji je AZTN samostalno proveo kao pružatelj pomoći. U projektu, koji je Europska unija financirala s 250.000 eura, pravni i ekonomski stručnjaci AZTN-a radili su na jačanju kapaciteta crnogorske agencije u vođenju i rješavanju predmeta iz područja zaštite tržišnog natjecanja.

AZTN je unaprjeđivao suradnju i s tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja drugih država, Tako je u 2019. godini sklopljen sporazum o suradnji s tijelom za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Albanije, a održan je i bilateralni susret s predstavnicima Državne uprave za regulaciju tržišta Narodne republike Kine.

U području multilateralne suradnje, valja spomenuti svakodnevnu komunikaciju i suradnju s kolegama iz država članica Europske unije u području tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi, kroz sastanke radnih skupina, podskupina te savjetodavnih odbora Europske mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, kao i slanje i primanje brojnih upita o konkretnim predmetima i zakonskim rješenjima.

U protekloj su godini nastavljene redovne aktivnosti AZTN-a u okviru OECD-ovog Odbora za tržišno natjecanje, u kojem AZTN ostvaruje status sudionika već petu godinu za redom.

AZTN redovno sudjeluje i u aktivnostima Međunarodne mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (ICN), u okviru koje je pristupio novom Postupovnom okviru tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (CAP – Competition Agency Procedures).

Kroz različite komunikacijske kanale, AZTN osobitu pozornost i brigu posvećuje javnosti i transparentnosti svoga rada. Aktivno promicanje prava i politike tržišnog natjecanja provodi se putem edukacija poduzetnika i potrošača te kroz transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti. Na isti je način AZTN angažiran na edukaciji u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom i upoznavanju adresata s propisima iz tog područja.

Sukladno usvojenoj i javno dostupnoj **Komunikacijskoj strategiji**¹⁰, AZTN na svojim mrežnim stranicama objavljuje svoje odluke, mišljenja i godišnja izvješća o radu, kao i stručne članke, priopćenja za javnost i medije o pokrenutim postupcima i donesenim odlukama i praksi AZTN-a. Predstavnici AZTN-a nastupaju u medijima te imaju kontakte s novinarima. AZTN izdaje publikacije i edukativne brošure te sudjeluje na seminarima o specifičnim temama iz područja zaštite tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi.

Tijekom 2019. godine objavljeno je **jedanaest (11) mjesečnih informativnih biltena AZTN-a u elektroničkom obliku - AZTN Info**¹¹, koji donosi detaljnije informacije o odlukama i drugim aktivnostima AZTN-a i njegovih stručnjaka te izvještava o najvažnijim rješenjima i razvoju komparativne prakse iz područja prava i politike tržišnog natjecanja u EU i svijetu.

Vezano uz sudsku zaštitu, protiv odluka AZTN-a valja napomenuti da protiv rješenja AZTN-a nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VUSRH). VUSRH o tužbi protiv odluka AZTN-a odlučuje u vijeću od tri suca. U ovoj izvještajnoj godini, **VUSRH-a je donio pet (5) odluka kojim je odbio tužbene zahtjeve tužitelja i u cijelosti potvrdio odluke AZTN-a.**

AZTN-u je u 2019. godini u zaprimio **devet (9) zahtjeva za pristup informacijama**. Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2019. godinu je dostavljeno Povjereniku za informiranje te objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

---

¹⁰ Dokument objavljen i dostupan na mrežnim stranicama AZTN-a, na poveznici: http://www.aztn.hr/uploads/documents/o_nama/programi_rada/Komunikacijska_strategija_2014.pdf

¹¹ Mrežne stranice AZTN-a na poveznici <http://www.aztn.hr/aztn-info/>.

2. Provedba Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (ZZTN)

Zakonodavni okvir u području zaštite tržišnog natjecanja čine ZZTN i provedbeni propisi doneseni temeljem tog zakona. Važeći ZZTN stupio je na snagu 1. listopada 2010. godine, a Zakon o izmjenama i dopunama ZZTN-a stupio je na snagu 1. srpnja 2013., na dan ulaska RH u Europsku uniju.

Provedbene propise čini **jedanaest uredbi koje je Vlada RH donijela na prijedlog AZTN-a**, a kojima se detaljnije uređuju pojedina područja primjene. To su:

- Uredba o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta¹²,
- Uredba o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika¹³,
- Uredba o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika¹⁴,
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije¹⁵,
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila¹⁶,
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o osiguranju¹⁷,
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma u sektoru prometa¹⁸,
- Uredba o sporazumima male vrijednosti¹⁹,
- Uredba o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika²⁰,
- Uredba o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere²¹ i
- Uredba o kriterijima za oslobođenje ili umanjeње upravno-kaznene mjere²².

U primjeni hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja AZTN je obvezan koristiti na odgovarajući način kriterije iz pravne stečevine EU-a, osobito u slučaju pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju tih propisa. Pravnu stečevinu EU-a čine primarno i sekundarno zakonodavstvo EU-a te sudska praksa Općeg suda i Suda EU-a.

---

¹² „Narodne novine“, br. 9/11.

¹³ „Narodne novine“, br. 37/11.

¹⁴ „Narodne novine“, br. 72/11.

¹⁵ „Narodne novine“, br. 9/11.

¹⁶ „Narodne novine“, br. 37/11.

¹⁷ „Narodne novine“, br. 78/11. Uredba će biti ukinuta pripremljenim izmjenama i dopunama ZZTN-a.

¹⁸ „Narodne novine“, br. 78/11.

¹⁹ „Narodne novine“, br. 9/11.

²⁰ „Narodne novine“, br. 38/11.

²¹ „Narodne novine“, br. 129/10. i 23/15.

²² „Narodne novine“, br. 129/10.

2.1. Postupci utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika

Veliki dio aktivnosti tijekom 2019. godine odnosio se na predmete vezane uz **utvrđivanje zabranjenih horizontalnih sporazuma između poduzetnika (kartela)**.

Sklapanje zabranjenih sporazuma predstavlja **najtežu povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja**.

Zabranjenim se sporazumima smatraju sporazumi poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje poduzetnika, koji kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja.

Postupak utvrđivanja zabranjenog sporazuma uvijek se pokreće po službenoj dužnosti, a inicijativu za pokretanje postupka AZTN-u može podnijeti široki krug fizičkih i pravnih osoba²³.

Kako bi utvrdio postoje li dostatne indicije za pokretanje postupka u području utvrđivanja zabranjenih sporazuma po službenoj dužnosti, AZTN je u 2019. godini proveo prethodno ispitivanje stanja na osam **(8)** mjerodavnih tržišta, kako slijedi.:

- tržištu pružanja usluga crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama²⁴
- tržištu pružanja usluga obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije od strane autoškola²⁵
- tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti²⁶
- tržištu javne nabave ECN uređaja s nosačem²⁷
- tržištu proizvodnje i prodaje gaziranih i negaziranih bezalkoholnih pića²⁸
- tržištu bankarskih usluga i tržište oglašavanja i prodaje nekretnina²⁹
- tržištu zapošljavanja osoba s invaliditetom³⁰
- tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti³¹

---

²³ ZZTN, članak 37. i članak 38. stavak 1. i 3. te članak 39.

²⁴ Rješenje AZTN protiv Daska d.o.o., Šibenik, Zdravka Aužine, vlasnika obrta „Krtolin“, Šibenik, Mirka Garne, vlasnika obrta „Garma- promet“, Šibenik, Josipa Živkovića, vlasnika obrta „Jole“, Bilice, i Ane Kulušić, vlasnice obrta „Kula“, Šibenik, KLASA: UP/I 034-03/17-01/019, od 13. lipnja 2019. godine.

²⁵ Rješenje AZTN protiv četrnaest autoškola sa splitskog područja, KLASA: UP/I 034-03/18-01/002, od 30. prosinca 2019. godine.

²⁶ Rješenje AZTN protiv Sava osiguranje d.d., Podružnica Hrvatska, Zagreb - inicijativa poduzetnika Auto Kantoci d.o.o., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/19-01/002, od 9. srpnja 2019. godine.

²⁷ Rješenje AZTN protiv M.C.I. – Prom d.o.o., Zagreb, Q-free Traffic Design d.o.o., Slovenija, Emovis Tehnologije d.o.o. Split i Digitalne Tehnologije d.o.o., Velika Gorica, KLASA: UP/I 034-03/18-01/010, od 30. travnja 2019. godine.

²⁸ Rješenje AZTN protiv Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/19-01/005, od 29. studenoga 2019. godine.

²⁹ Rješenje AZTN protiv Hrvatske udruge banaka, Zagreb, Burza - nekretnine d.o.o., Zagreb i Zagreb Research Forum, Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/19-01/003, od 9. srpnja 2019. godine.

³⁰ Rješenje AZTN protiv AZK d.o.o., Turčin i Intelmar d.o.o., Buzin, KLASA: UP/I 034-03/19-01/008, od 18. srpnja 2019. godine.

Ukupno je riješeno **25** predmeta, od toga osam (**8**) upravnih i **17** neupravnih te je utvrđeno je postojanje **dva (2) zabranjena horizontalna sporazuma (kartela)**.

2.1.1. Horizontalni sporazumi, karteli i programi za pokajnike

Horizontalni sporazumi su sporazumi između izravnih konkurenata odnosno između poduzetnika koji djeluju na istom mjerodavnom tržištu.

Zabranjeni horizontalni sporazum postoji kada poduzetnici koji su izravni konkurenti, sklope sporazum s ciljem ili posljedicom narušavanja tržišnog natjecanja. Riječ je najčešće o dogovoru o cijenama, podjeli tržišta, izvorima nabave, namještanju javnih natječaja i slično. Takve su aktivnosti poduzetnika suprotne samoj biti i svrsi tržišnog gospodarstva. Zbog toga su takvi sporazumi između poduzetnika, usmeni ili pisani, izričito zabranjeni odnosno predstavljaju najtežu povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Uobičajeni naziv za takav sporazum u pravu tržišnog natjecanja je **kartel**. Veća je vjerojatnost od stvaranja kartela ako je broj konkurenta na nekom tržištu malen, ako su prepreke za ulazak velike, ako je riječ o relativno homogenim proizvodima te ako su informacije o promjenama cijena ili proizvodnje dostupne, bilo prije ili uskoro nakon promjene cijena ili plasmana proizvoda na tržište.

Budući da su karteli u pravilu tajni sporazumi između poduzetnika, tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja ih je zbog toga teško otkriti i dokazati, stoga značajan instrument AZTN-a za otkrivanje kartela predstavlja **program oslobođenja od kazne ili njezina umanjenja**. Riječ je o programu kojim se sudionike kartela potiče na davanje informacija o kartelu ili dodatnih valjanih dokaza za utvrđenje kartela. Oni zauzvrat dobivaju potpuno oslobođenje od kazne ili umanjenje kazne. Pritom se poduzetnicima koji razmatraju podnošenje zahtjeva za oslobođenje ili umanjenje kazne osigurava razina pravne sigurnosti, koja bi ih potakla na suradnju s AZTN-om. Pritom je jedna od stalnih zadaća AZTN-a da kontinuirano potiče poduzetnike da se uključe u ovaj program.

U svrhu pribavljanja dokaza o postojanju zabranjenih sporazuma, **AZTN ima ovlast provoditi nenajavljene pretrage** poslovnih i drugih prostorija, zemljišta i prijevoznih sredstava, dokumenata, isprava i stvari koje se tamo nalaze, kao i pečaćenja te privremenog oduzimanja predmeta. AZTN pretrage može voditi i na zahtjev EK ili tijela za zaštitu tržišnog natjecanja države članice EU-a. Pritom AZTN mora prethodno od VUSRH-a pribaviti nalog za provođenje nenajavljene pretrage.

U nastavku se daju kratki opisi dva utvrđena zabranjena horizontalna sporazuma (kartela):

---

³¹ Rješenje AZTN protiv HOK osiguranje d.d., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/19-01/007, od 9. srpnja 2019. godine.

- Primjer 1.: AZTN protiv četrnaest autoškola sa splitskog područja³²

AZTN je utvrdio da je četrnaest autoškola s područja Splita sklopila kartelni sporazum te im se izrekla upravno-kaznenu mjeru u ukupnom iznosu od 465.000 kuna.

Riječ je o zabranjenom dogovoru autoškola o povećanju cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije. Sporazum se primjenjivao od 1. siječnja 2018. godine.

Indicije o postojanju zabranjenog sporazuma bile su izjave predstavnika autoškola u medijima. Stoga je AZTN proveo nenajavljene pretrage poslovnih prostorija autoškola u kojima je pronašao dokaze o postojanju dogovora o cijenama.

AZTN je u postupku prikupio velik broj dokaza, kao što su izjave pojedinih predstavnika i zaposlenika autoškola u medijima, zatim podatci, isprave, iskazi i očitovanja predstavnika autoškola u samom postupku, a naročito prepiska između predstavnika autoškola u WhatsApp aplikaciji, koju su u nenajavljenoj pretrazi službenih prostorija autoškola otkrili forenzični informatičari AZTN-a.

Tako su AZTN-ovi forenzični informatičari s mobitela predstavnika jedne od autoškola preslikali prepisku između četrnaest autoškola u dvije WhatsApp grupe. Iz te je prepiske bilo razvidno da su se te autoškole dogovorile o povećanju cijena obuke za B kategoriju, već i prije kreiranja grupa. Formiranjem dviju WhatsApp grupa, autoškole su dogovarale i održavale nove sastanke te se međusobno podržavale i ohrabrivale u ustrajanju primjene novih cjenika i u nepopuštanju pritiscima kandidata i medija za sniženjem cijena.

Jedno od bitnih obilježja kartela je mogućnost da sudionici sporazuma međusobno kontroliraju pridržavaju li se svi onoga što je dogovoreno. U konkretnom je slučaju to bilo vidljivo kroz inzistiranje pojedinih autoškola da svoje nove službene cjenike svi pošalju u WhatsApp grupu, kako bi razmjenom podataka o cijenama mogli kontrolirati pridržavaju li se svi dogovora.

Sve su autoškole protiv kojih je postupak pokrenut nove, više cijene počele primjenjivati od 1. siječnja 2018. godine. Kako bi se stvorio privid tržišnog natjecanja, svjesne protupravnosti takvog postupanja, autoškole nove cjenike nisu objavile istovremeno, već u razmaku od svega nekoliko dana. U skladu s tim, cijene nisu bile identične, već je između cijena pojedinih autoškola postojala neznatna razlika.

AZTN je kod određivanja iznosa upravno-kaznenih mjera uzeo u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i utvrđene olakotne i otegotne okolnosti. Pritom treba imati na umu da se u slučajevima kad neki poduzetnik djeluje na više različitih tržišta, iznos upravno-kaznene mjere utvrđuje u postotku samo od prihoda koji taj poduzetnik ostvaruje na konkretnom mjerodavnom tržištu, a ne od njegovih ukupnih prihoda.

Slijedeći te kriterije, AZTN je autoškolama izrekao upravno-kaznenu mjeru u ukupnom iznosu od 465.000 kuna.

---

³² Rješenje AZTN protiv 14 autoškola sa splitskog područja, KLASA: UP/I 034-03/18-01/002, od 30. prosinca 2019. godine

AZTN smatra da će se izrečenim upravno-kaznenim mjerama postići preventivni učinak ne samo kod poduzetnika kojima su sankcije izrečene, već i opći preventivni učinak kojim se drugim poduzetnicima šalje upozorenje da se ne upuštaju u kršenje propisa o tržišnom natjecanju.

- Primjer 2.: AZTN protiv protiv Daska d.o.o., Šibenik, Zdravka Aužine, vlasnika obrta „Krtolin“, Šibenik, Mirka Garme, vlasnika obrta „Garma -Promet“, Šibenik, Josipa Živkovića, vlasnika obrta „Jole“, Bilice, i Ane Kulušić, vlasnice obrta „Kula“, Šibenik³³

AZTN je utvrdio da je pet poduzetnika sa šireg šibenskog područja, sklopilo zabranjeni sporazum o cijenama usluga crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama te im je izrekao upravno-kaznenu mjeru u ukupnom iznosu od 131.000 kuna.

AZTN-u je informaciju o postojanju mogućeg zabranjenog sporazuma dostavila fizička osoba, koja je navela da pet poduzetnika sa šibenskog područja koji pružaju usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama te usluge pružaju po istoj cijeni te da su se dogovorili da cijene usluga povećaju za više od 100 posto, što je potkrijepljeno fotografijom cjenika.

AZTN je proveo prethodno ispitivanja stanja na tom tržištu i utvrdio postojanje dostatnih indicija za pokretanje postupka protiv poduzetnika Daska d.o.o. te obrta Krtolin, Jole, Garma-promet i Kula.

Navedeni su poduzetnici, iako izravni konkurenti, na natječaju za dodjelu koncesije za područje Grada Šibenika, na isti dan podnijeli sadržajno identične ponude, što je predstavljalo indiciju o postojanju zabranjenog sporazuma. Cjenik koji je nastao u razdoblju od 18. kolovoza do 3. listopada 2016. godine, predstavljao je izravan dokaz zabranjenog sporazuma.

AZTN je na temelju očitovanja, dokaza i činjenica prikupljenih u postupku utvrdio da su navedeni poduzetnici sklopili zabranjeni sporazum o cijenama na mjerodavnom tržištu pružanja usluga crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama na širem šibenskom području te da je trajanje sporazuma bilo u razdoblju od listopada 2016. do veljače 2019. godine.

Konkretno je utvrđeno da su se navedeni poduzetnici dogovarali i usklađivali svoje djelovanje na tržištu te da Cjenik za odvoz i zbrinjavanje fekalnih voda, kojim su određene cijene predmetnih usluga za 26 mjesta na širem šibenskom području, a koji sadrži pečate i potpise četiri od pet navedenih poduzetnika, predstavlja teško ograničenje tržišnog natjecanja, odnosno zabranjeni sporazum u smislu odredaba ZZTN-a.

Za utvrđenje postojanja zabranjenog sporazuma nije od značaja je li Cjenik u praksi primjenjivan jer je nesporno utvrđeno da su ga stranke u postupku donijele zajednički. S obzirom na navedeno, AZTN ističe da zabranjeni sporazum postoji i u slučaju dogovora

---

³³ Rješenje AZTN protiv protiv Daska d.o.o., Šibenik, Zdravka Aužine, vlasnika obrta „Krtolin“, Šibenik, Mirka Garme, vlasnika obrta „Garma -Promet“, Šibenik, Josipa Živkovića, vlasnika obrta „Jole“, Bilice, i Ane Kulušić, vlasnice obrta „Kula“, Šibenik.; KLASA: UP/I 034-03/17-01/019, od 13. lipnja 2019. godine

između poduzetnika u odnosu na samo neki od elemenata cijene. Stoga, za postojanje zabranjenog sporazuma u konkretnom slučaju nije odlučna činjenica jesu li poduzetnici naplaćivali u potpunosti jednaku prodajnu cijenu usluga. Naime, svojim su dogovorom ti poduzetnici potpuno isključili neizvjesnost glede budućeg ponašanja svojih konkurenata na tržištu. Drugim riječima, konkurenciju su svjesno i namjerno zamijenili kooperacijom, čime su na štetu potrošača isključili tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu.

Iznosi upravno-kaznenih mjera utvrđuju se u postotku samo od prihoda poduzetnika ostvarenih na predmetnom mjerodavnom tržištu, a ne od njihovih ukupnih prihoda.

Ukupno-izrečena upravno-kaznena mjera za svih pet poduzetnika iznosila je 131.000,00 kuna

Prilikom određivanja iznosa upravno-kaznene mjere, AZTN je u obzir uzeo težinu, opseg i vrijeme trajanja, kao i utvrđene olakotne i otegotne okolnosti.

2.1.2. Vertikalni sporazumi

Vertikalni sporazumi su sporazumi koje sklapaju poduzetnici koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije. To su primjerice, sporazumi o isključivoj kupnji, isključivoj opskrbi ili pak distribuciji, sporazumi o franšizi, a sklapaju se između proizvođača i distributera ili između dobavljača sirovine i proizvođača.

I vertikalni sporazumi mogu dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja. To posebno dolazi do izražaja u slučajevima kada sadrže ograničenja kojima se stvaraju prepreke ulasku novih sudionika, odnosno konkurenata na tržište.

(i) Izuzeća ograničavajućih sporazuma od opće zabrane

Valja imati na umu da sporazum koji sadrži ograničenja tržišnog natjecanja može biti obuhvaćen izuzećem od zakonske zabrane, pod uvjetom da ispunjava uvjete za izuzeće propisane člankom 8. stavka 3. ZZTN-a³⁴ od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a ili ispunjava propisane uvjete za skupno izuzeće temeljem uredbi kojima se u okviru hrvatskog prava tržišnog natjecanja reguliraju skupna izuzeća:

- Uredba o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika³⁵.
- Uredba o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika³⁶,

---

³⁴ ZZTN; članak 8. stavak 3. glasi (cit.): „Iznimno od stavka 1. ovoga članka, određeni sporazumi neće se smatrati zabranjenim sporazumima, odnosno izuzet će se od opće zabrane ako kumulativno, za vrijeme njihova trajanja, ispunjavaju sljedeće uvjete i to:

1. pridonose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga ili promicanju tehnološkog ili gospodarskog razvoja,
2. pružaju potrošačima razmjernu korist,
3. poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu neophodna za postizanje navedenih ciljeva i
4. poduzetnicima ne omogućuju isključivanje znatnog dijela konkurencije s tržišta, za robe i/ili usluge koje su predmetom sporazuma.“.

³⁵ „Narodne novine“, br. 37/11.

- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije³⁷,
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila³⁸,
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o osiguranju³⁹,
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma u sektoru prometa⁴⁰,

Naime, ako sporazum ispunjava uvjete za skupno izuzeće iz pojedine uredbe, a da pritom ne sadrži teška ograničenja propisana tom uredbom, sudionici sporazuma mogu biti sigurni da je njihov sporazum dopušten.

Izuzećem je moguće obuhvatiti druge ograničavajuće sporazume između poduzetnika, primjerice, neke oblike sporazuma o suradnji na području istraživanja i razvoja, o prijenosu tehnologije itd.

Međutim, **od zabrane nije moguće izuzeti kartelne sporazume.**

S druge strane, treba imati na umu da **niti sporazum koji ne ispunjava uvjete za skupno izuzeće iz uredbi o skupnom izuzeću za pojedinu kategoriju sporazuma, ne mora biti automatski zabranjen.**

Naime, u slučaju da je AZTN pokrenuo postupak ocjene takvog sporazuma, sudionici sporazuma moraju dokazati da njihov sporazum kumulativno ispunjava uvjete za izuzeće propisane člankom 8. stavkom 3. ZZTN-a. Konkretno, moraju dokazati da njihovi sporazumi pridonose unaprijeđenju, primjerice, proizvodnje ili distribucije te da su stoga ograničenja tržišnog natjecanja koja sadrže apsolutno nužna. Također, moraju dokazati da će unaprijeđena proizvodnja ili distribucija imati značajnu korist za potrošače (primjerice, snižavanjem cijene proizvoda ili usluga ili ponudom nove robe ili usluga), koju na drugi način bez određenih ograničenja u sporazumu ne bi bilo moguće ostvariti. Drugim riječima, da bi ograničavajući sporazumi ispunili uvjete za izuzeće i bili izuzeti od opće zabrane, a time i dopušteni, pozitivni učinci tih sporazuma na tržišno natjecanje moraju jasno prevladavati nad negativnima.

Važno je naglasiti da poduzetnici trebaju sami procijeniti sadrže li njihovi sporazumi ograničenja tržišnog natjecanja i ako ih sadrže, ispunjavaju li takva ograničenja propisane kriterije za izuzeće. Rizik izrade analize i donošenja odluke o sklapanju sporazuma u takvim slučajevima preuzimaju poduzetnici.

(ii) *Primjena instituta preuzimanja obveza za otklanjanje negativnih učinaka na tržišno natjecanje od strane poduzetnika*

Ovim instrumentom stranke protiv kojih AZTN vodi postupak zbog postupanja koje predstavlja potencijalnu povredu tržišnog natjecanja, imaju mogućnost da u ranoj fazi

---

³⁶ „Narodne novine“, br. 72/11.

³⁷ „Narodne novine“, br. 9/11.

³⁸ „Narodne novine“, br. 37/11.

³⁹ „Narodne novine“, br. 78/11. Uredba će biti ukinuta pripremljenim izmjenama i dopunama ZZTN-a.

⁴⁰ „Narodne novine“, br. 78/11.

postupka samoinicijativno predlože preuzimanje obveza u obliku mjera, uvjeta i rokova u kojima se žurno i potpuno uklanjaju potencijalni negativni učinci za tržišno natjecanje.

Preuzimanje izvršenja mjera i uvjeta kao adekvatnog instrumenta u rješavanju pojedinih postupanja protivnih tržišnom natjecanju, u pravilu se može prihvatiti u slučajevima kraćeg trajanja povrede, suradnje poduzetnika u postupku i predlaganja mjera u ranijoj fazi postupka, a obvezno se moraju predložiti prije nego što AZTN dostavi stranci Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

AZTN ima ovlast utvrditi jesu li predložene mjere, uvjeti i rokovi dostatni za brzu ponovnu i potpunu uspostavu tržišnog natjecanja. Ako ocijeni da su predložene mjere prihvatljive i dostatne za uklanjanje negativnih učinaka na tržišno natjecanje, AZTN neće utvrditi da je došlo do povrede prava tržišnog natjecanja niti će izreći upravno-kaznenu mjeru, već će prihvatiti obveze koje je predložio poduzetnik i obustaviti postupak.

No prije nego što prihvati predložene obveze, AZTN javnom objavom predloženih mjera, uvjeta i rokova na svojim mrežnim stranicama provodi *test tržišta*. Ako nema negativnih reakcija i komentara konkurenata i drugih sudionika na mjerodavnom tržištu, AZTN rješenjem prihvaća prijedlog mjera koji time postaje obvezujući za stranku. AZTN predložene mjere prihvaća ako ocijeni da su razmjerne negativnim učincima na tržišno natjecanje i da ih u potpunosti uklanjaju te da će te mjere i bez dugotrajnog vođenja postupka dovesti do brzog uspostavljanja učinkovitog tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu. **Ponuđene obveze se ne mogu prihvatiti ako je riječ o kartelu.**

U nastavku dajemo primjer preuzimanja obveza za otklanjanje negativnih učinaka na tržišno natjecanje od strane poduzetnika Coca Cola HBC Hrvatska d.o.o.

Primjer 1: AZTN protiv Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., Zagreb⁴¹

AZTN je prihvaćanjem preuzimanja obveza predloženih od strane Coca-Cole HBC Hrvatska d.o.o. (dalje u tekstu: Coca-Cola), u obliku izvršenja mjera i uvjeta u za to primjerenim rokovima, okončala postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja.

AZTN je postupak protiv Coca-Cole pokrenuo po službenoj dužnosti. Povod za pokretanje postupka bili su ugovori koje je taj poduzetnik sklapao s kupcima u HoReCa kanalu, koji su sadržavali odredbe čiji je cilj ili posljedica bila isključiva kupnja Coca-Colinih proizvoda. Riječ je o odredbama kojima se kupac obvezuje da će sve svoje potrebe za voćnim sokovima, ledenim čajevima, energetskim pićima i mineralnim vodama, zadovoljavati isključivo narudžbom robnih marki iz Coca-Colinog asortimana te da će u stalnoj ponudi imati cjelokupan asortiman njenih gaziranih pića, ali i svih njenih novih proizvoda u toj kategoriji. Za navedeno je kupac primao ugovorenu novčanu naknadu.

U istom je postupku AZTN utvrdio da je Coca-Cola sklapala i druge ugovore s ugostiteljskim objektima, koji su sadržavali odredbe kojima se kupac obvezuje da će u ugovorenom razdoblju

---

⁴¹ Rješenje AZTN protiv Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/19-01/005, od 29. studenoga 2019. godine, mrežne stranice AZTN-a.

u stalnoj ponudi voćnih sokova, ledenih čajeva, energetskih pića i mineralnih voda imati isključivo Coca-Coline proizvode.

Coca-Cola je u ranoj fazi postupka samoinicijativno predložila preuzimanje mjera i uvjeta, na način da će u roku od četiri mjeseca izmijeniti sve ugovore o poslovnoj suradnji koje ima sklopljene sa svojim kupcima u HoReCa kanalu. Konkretno, budući da u segmentu cola pića ima vladajući položaj na tržištu, Coca-Cola će razdvojiti prodaju programa gaziranih bezalkoholnih pića od programa negaziranih bezalkoholnih pića (voćni sokovi, energetski napitci, ledeni čaj, mineralna voda, biljni napitci) i alkoholnih pića na kojima nema vladajući položaj, tako što će sklopiti posebne ugovore o poslovnoj suradnji za program gaziranih bezalkoholnih pića, a posebne ugovore o poslovnoj suradnji za negazirana bezalkoholna i alkoholna pića.

Pritom valja imati na umu da ugovori o poslovnoj suradnji koji uređuju prodaju negaziranih bezalkoholnih i alkoholnih pića mogu sadržavati odredbe o isključivoj kupnji, ali samo ako kupcu daju mogućnost izbora hoće li u ponudi imati isključivo odabrane proizvode Coca-Cole, (što isključuje istovrsne proizvode drugih proizvođača) ili će u svojoj ponudi određene vrste proizvoda imati dostupnu tu vrstu proizvoda Coca-Cole, ali bez ograničenja da u svojoj ponudi ima iste proizvode Coca-Colinih konkurenata.

Pritom je Coca-Cola preuzela obvezu da u skladu s propisima, uskladi trajanje ugovora o poslovnoj suradnji koji sadrže odredbe o isključivoj kupnji na maksimalno dopuštenih pet godina, s tim da se u to razdoblje uračunava trajanje svih takvih ranije sklopljenih ugovora.

Nadalje, Coca-Cola je preuzela obvezu da će marketinška ulaganja u svim ugovorima o poslovnoj suradnji biti obračunavana odvojeno za svaku kategoriju proizvoda te da ugovori više neće sadržavati odredbe o njihovoj primjeni na nove, buduće proizvode.

Osim toga, Coca-Cola se obvezala provesti posebni program usklađenosti svog poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja i posebni program edukacije svojih zaposlenika u području propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

AZTN je mjere, uvjete i rokove koje je predložila Coca-Cola objavio na svojim mrežnim stranicama, pozivajući sve zainteresirane subjekte da na njih daju svoje primjedbe i mišljenja. Na javni poziv nije zaprimljeno niti jedno očitovanje. Stoga je AZTN predložene mjere prihvatio, budući da ih je ocijenio dostatnima za potpuno otklanjanje mogućih negativnih učinaka i brzu ponovnu uspostavu učinkovitog tržišnog natjecanja.

Zanimljivo je za naglasiti da je nakon što je AZTN javno objavio pokretanje postupka protiv Coca-Cole, takav postupak pokrenulo i tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Slovenije te da je i postupak u Sloveniji okončan preuzimanjem identičnih obveza od strane Coca Cole kao i u Hrvatskoj.

2.2. Postupci utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja

Postojanje vladajućeg položaja poduzetnika na određenom tržištu nije suprotno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, ali je zabranjena zlouporaba toga položaja. Naime, želja poduzetnika za stalnim jačanjem njihove tržišne snage prirodna je i opravdana. Međutim, poduzetnici u vladajućem položaju na nekom tržištu mogu se zbog svoje značajne tržišne snage početi ponašati i djelovati suprotno pravilima tržišnog natjecanja. Stoga poduzetnici u vladajućem položaju moraju biti svjesni da imaju posebnu, pojačanu odgovornost ponašati se u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Ako je jačanje tržišne snage rezultat poslovne strategije poduzetnika koja počiva na stalnom poboljšanju učinkovitosti, kvalitete, inovacijama i ulaganju u nove tehnologije, što utječe na povoljnije cijene i kvalitetnije i inovativnije proizvode ili usluge koje nude na tržištu, prednost koju poduzetnik ostvaruje na tržištu u odnosu na konkurente je potpuno opravdana. Njegovo ponašanje sa stajališta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u takvim slučajevima nije sporno.

Stoga propisi o zaštiti tržišnog natjecanja ne zabranjuju vladajući položaj sam po sebi, već utvrđuju ponašanja koja se pod određenim uvjetima mogu smatrati zlouporabom vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu.

Pretpostavka vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu postoji kada se poduzetnik zbog svoje tržišne snage može ponašati u znatnoj mjeri neovisno o stvarnim ili mogućim konkurentima, potrošačima, kupcima ili dobavljačima i to naročito ako nema značajnih konkurenata na mjerodavnom tržištu ili ima značajnu tržišnu snagu u odnosu na stvarne ili moguće konkurente.

Ako djeluju zajednički odnosno ako na tržištu međusobno značajno ne konkuriraju, u **zajedničkom vladajućem položaju** mogu biti dva ili više poduzetnika.

Pritom ZZTN postavlja još jedno polazno mjerilo vladajućeg položaja prema kojem se pretpostavlja da bi u vladajućem položaju mogao biti poduzetnik čiji je **tržišni udjel na mjerodavnom tržištu veći od 40 posto**. Riječ je o oborivoj zakonskoj pretpostavki.

S obzirom na to da se radi tek o polaznim mjerilima, AZTN ih u postupku treba utvrditi odnosno dokazati. Dakle, teret dokaza je na AZTN-u. Naime, iako je visoki tržišni udjel važan kriterij za utvrđivanje vladajućeg položaja poduzetnika, on ne predstavlja nužno i jedini kriterij za njegovo utvrđivanje. Tako se pri utvrđivanju postojanja vladajućeg položaja nekog poduzetnika na tržištu uzima u obzir cijeli niz čimbenika kao što su, primjerice, vrijeme kroz koje poduzetnik ostvaruje visoki tržišni udjel i položaj, njegova financijska snaga, prednosti u pristupu izvorima nabave ili tržištu, povezanost s drugim poduzetnicima, pravne ili činjenične zapreke pristupa drugih poduzetnika tržištu, sposobnost nametanja tržišnih uvjeta s obzirom na njegovu ponudu ili potražnju i sposobnost isključivanja konkurenata s tržišta usmjeravanjem na druge poduzetnike.

Zloupotreba vladajućeg položaja može se pojaviti u više oblika od kojih su najčešći:

- izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih nepravednih trgovinskih uvjeta;
- ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehnološkog razvitka na štetu potrošača;
- primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju;
- uvjetovanje sklapanja ugovora pristankom drugih ugovornih strana na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u izravnoj vezi s predmetom tih ugovora.

Postupak utvrđivanja zloupotrebe vladajućeg položaja poduzetnika AZTN uvijek pokreće po službenoj dužnosti, a inicijativu za njegovo pokretanje AZTN-u može dati široki krug fizičkih i pravnih osoba.⁴²

Kao bi utvrdio postoje li indicije koje su dostatne za pokretanje postupka utvrđivanja zloupotrebe vladajućeg položaja po službenoj dužnosti, AZTN je tijekom 2019. godine proveo prethodno ispitivanje stanja na jedanaest (11) mjerodavnih tržišta:

- tržištu distribucije premium sportskog sadržaja⁴³,
- tržištu servisiranja i distribucije rezervnih dijelova proizvoda marke Poly-clip System⁴⁴,
- tržištu distribucije pomagala za praćenje razine glukoze u krvi⁴⁵,
- tržištu transporta sirove nafte naftovodom⁴⁶,
- tržištu energetske djelatnosti⁴⁷,
- tržištu prodaje karata za autobusni prijevoz putnika u prostorijama Autobusnog kolodvora Zagreb⁴⁸,
- tržištu željezničkog prijevoza tereta⁴⁹,
- tržištu odvoza i zbrinjavanja otpada na području Grada Umaga, Novigrada, Buja te općina Brtonigla, Grožnjan i Oprtalj⁵⁰,
- tržištu pružanja vodnih usluga na području Grada Koprivnice⁵¹,

---

⁴² ZZTN, članak 37, članak 38. stavak 1. i 3. te članak 39.

⁴³ Rješenje AZTN protiv Hrvatski Telekom d.d., KLASA: UP/I 034-03/12-01/023, od 6. studenoga 2019. godine.

⁴⁴ Rješenje AZTN protiv Hrana Tec d.o.o.; KLASA: UP/I 034-03/17-01/025, od 13. svibnja 2019. godine.

⁴⁵ Rješenje AZTN protiv AZTN protiv Abbott laboratories d.o.o. i Bontech research CO d.o.o.; KLASA: UP/I 034-03/18-01/011, od 30. svibnja 2019. godine.

⁴⁶ Rješenje AZTN protiv AZTN protiv Jadranski naftovod d.d.; KLASA: UP/I 034-03/18-01/015, od 20. veljače 2019. godine

⁴⁷ Rješenje AZTN protiv HEP - operator distribucijskog sustava d.o.o.; KLASA: UP/I 034-03/18-01/016, od 18. travnja 2019. godine.

⁴⁸ Rješenje AZTN protiv Zagrebački holding d.o.o.; KLASA: UP/I 034-03/19-01/009, od 11. listopada 2019. godine.

⁴⁹ Rješenje AZTN protiv HŽ Infrastruktura d.o.o.; KLASA: UP/I 034-03/19-01/004, od 18. travnja 2019. godine.

⁵⁰ Rješenje AZTN protiv AZTN protiv 6. Maj d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/19-01/012, od 25. listopada 2019. godine.

- tržištu pružanja usluge autotaksi prijevoza na području Grada Dubrovnika⁵²,
- tržištu udomljavanja (*hostinga*) platformi za javnu govornu uslugu i uslugu pristupa Internetu⁵³.

AZTN je u 2019. godini riješio **22** predmeta iz područja zlouporabe vladajućeg položaja, od čega trinaest (13) upravnih i devet (9) neupravnih.

AZTN je temeljem indicija utvrđenih u prethodnom ispitivanju stanja na tržištu, postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja pokrenuo u dva predmeta.

U jednom od ta dva predmeta AZTN je postupak okončao prihvaćanjem obveza u obliku mjera predloženih od strane poduzetnika u ranoj fazi postupka u svrhu žurnog uspostavljanja tržišnog natjecanja. U drugom predmetu, unatoč dostatnim indicijama za pokretanje postupka, AZTN u provedenom postupku nije utvrdio postojanje dokaza o zlouporabi vladajućeg položaja. U ostalim predmetima, nakon detaljnog prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnim tržištima, nije utvrđeno postojanje dostatnih indicija za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

U nastavku se daju kratki opisi nekih od predmeta iz ovog područja.

Primjer 1.: AZTN protiv Hrana Tec d.o.o., Čakovec⁵⁴

AZTN je prihvaćanjem preuzimanja obveza u obliku mjera i rokova, koje je samoinicijativno predložio poduzetnik Hrana Tec d.o.o. (dalje u tekstu: Hrana Tec) okončao postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja.

AZTN je postupak protiv Hrana Teca pokrenuo po službenoj dužnosti.

Povod za pokretanje postupka bila je inicijativa poduzetnika PIK Vrbovec - Mesna industrija d.d. (dalje u tekstu: PIK Vrbovec) koji je smatrao da Hrana Tec zlouporabljuje svoj vladajući položaj na mjerodavnom tržištu prodaje rezervnih dijelova i na tržištu usluga popravaka i održavanja strojeva marke Poly-clip System na teritoriju Republike Hrvatske.

Početak rujna 2017. godine, PIK Vrbovec je od Hrana Teca naručio i platio originalni rezervni dio (display) za Poly-clip system stroj, ali ga je ovlaštenu servisera Hrana Teca odbio ugraditi jer je prilikom ugradnje uočio da stroj sadrži potrošni materijal (klipse) nabavljen od drugog proizvođača. Slijedom toga je Hrana Tec upozorio PIK Vrbovec da u slučaju nabave potrošnog repromaterijala od drugog proizvođača i ugradnje u strojeve Poly-clip System više

---

⁵¹ Rješenje AZTN protiv Koprivničke vode d.o.o.; KLASA: UP/I 034-03/19-01/017, od 1. listopada 2019. godine.

⁵² Rješenje AZTN protiv Grada Dubrovnika; KLASA: UP/I 034-03/19-01/025, od 30. prosinca 2019. godine.

⁵³ Rješenje AZTN protiv AZTN protiv A1 Hrvatska d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/19-01/010, od 11. prosinca 2019. godine.

⁵⁴ Rješenje AZTN protiv Hrana tec d.o.o.; KLASA: UP/I 034-03/17-01/025, od 13. svibnja 2019. godine.

neće moći kupovati rezervne dijelove i potrošni repromaterijal niti koristiti uslugu servisa Hrana Teca.

Sporna je bila i činjenica da Hrana Tec usluge servisa pruža besplatno ili naplaćuje samo dolazak svim kupcima koji od njega kupuju potrošni materijal (klipse) iznad određene vrijednosti nabave, čime može doći do prelijevanja značajne tržišne snage Hrana Teca s jednog na drugo tržište.

U odnosu na navode iz inicijative, AZTN je utvrdio da je odbijanje ugradnje rezervnog dijela (displaya) bila jedini izolirani slučaj u kojem Hrana Tec nije pružio uslugu PIK-u Vrbovec, kao i da nitko od ispitanih poduzetnika, konkurenata PIK Vrbovca, nije imao problema vezanih uz narudžbe od poduzetnika Hrana Tec.

Hrana Tec je u ranoj fazi postupka, samoinicijativno predložio preuzimanje obveza u dijelu obavljanja servisnih usluga kojima se žurno uklanjaju potencijalni negativni učinci za tržišno natjecanje. Konkretno, obvezao se uslugu servisa pružati svim svojim kupcima pod jednakim uvjetima, bez obzira na vrijednost kupljenih klipsi. Kao dokaz izvršenja mjera, Hrana Tec se obvezao roku od dva mjeseca AZTN-u na uvid dostaviti novi cjenik usluga.

Na objavljenu namjeru AZTN-a o prihvaćanju preuzimanja obveza od strane Hrana Teca, uz javni poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja na prijedlog Hrana Teca, nitko nije dostavio primjedbe.

Slijedom svega navedenog, AZTN je prihvatio predložene mjere i uvjete.

- Primjer 2.: AZTN protiv JANAF d.d., Zagreb⁵⁵

AZTN je odbacio inicijative poduzetnika Optima Grupa d.o.o. Banja Luka (Bosna i Hercegovina; dalje u tekstu: Optima Grupa), za pokretanje postupka utvrđivanja zlorabe vladajućeg položaja protiv poduzetnika Jadranski naftovod d.d. (dalje u tekstu: JANAF), jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Optima Grupa u inicijativi je navela kako je sustav JANAF-a jedini sustav za transport nafte na teritoriju Republike Hrvatske te da ne postoje alternativni dobavni pravci niti načini transporta velikih količina nafte. Zbog toga svi korisnici usluga transporta nafte naftovodom, moraju koristiti usluge JANAF-a.

Prema navodima Optima Grupe, JANAF proizvoljno i netransparentno određuje cijene transporta nafte, čime mu je omogućeno da korisnicima nameće nepravedne cijene koje nemaju troškovno opravdanje, što predstavlja zlorabu vladajućeg položaja prema članku 13. stavku 1. točki 1. ZZTN-a.

Iz prikupljenih podataka i očitovanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na tržištu, kao i iz uvida u interne akte JANAF-a, AZTN je utvrdio da ne postoje indicije da JANAF proizvoljno i netransparentno utvrđuje cijene te da korisnicima nameće cijene koje nemaju troškovno

---

⁵⁵ Rješenje AZTN protiv JANAF d.d.; KLASA: UP/I 034-03/18-01/015, od 20. veljače 2019. godine.

opravdanje, odnosno da primjenjuje nejednake uvjete na korisnike, kako to u podnesenoj inicijativi navodi Optima grupa.

Utvrđeno je da JANAF cijene za sve korisnike formira prema jednakim načelima (na temelju troškova poslovanja, vrijednosti imovine, investicija, prosječnog ponderiranog troška kapitala te količina za transport), a ugovoreni iznosi cijene, koji se temelje na prethodno donesenoj odluci Uprave, ovise o pregovorima s korisnicima. Metoda i kriteriji za utvrđivanje cijena, koji su predviđeni Pravilnikom, u bitnome se ne razlikuju od metoda i kriterija za utvrđivanje cijena transporta nafte, koji su bili propisani u Tarifnom sustavu, koji je donio sektorski regulator HERA, a koji je bio na snazi do 2014. godine.

Kod svih korisnika koji koriste kontinentalni dio transportnog sustava JANAF-a (NIS, Optima grupa, MOL), ugovorene cijene u USD/t niže su nego što su bile određene Odlukama Uprave JANAF-a, a osobito su niže od gornjeg iznosa tarife koju je HERA donijela u 2011. godini, a koja je još bila na snazi početkom 2014. godine (kada je JANAF već bio sklopio ugovore s korisnicima za 2014. godinu).

Slijedom navedenoga, uzimajući u obzir osobito činjenicu da ugovorene cijene s korisnicima još uvijek nisu dosegule gornji iznos tarife koju je HERA donijela 2011. godine, nisu utvrđene indicije da bi bila riječ o prekomjernim cijenama.

Nadalje, s obzirom na to da je JANAF prilikom izračuna cijena transporta nafte uzimao u obzir troškove djelatnosti transporta nafte, pokazatelje na temelju kojih je utvrdio prinos na imovinu (prosječni ponderirani trošak kapitala) te utjecaj inflacije i količine predviđene za transport, nema niti indicija da bi se cijene mogle smatrati prekomjernima u odnosu na ekonomsku vrijednost usluge transporta sirove nafte naftovodom JANAF-a. Također, iz dostavljenih podataka razvidno je da u promatranom razdoblju NIS-u i MOL-u kontinuirano rastu minimalno ugovorene količine za transport te im prema kriterijima i mjerilima za određivanje cijena one kontinuirano padaju, sukladno povećanju količina za transport.

Suprotno od navoda iz inicijative za pokretanje postupka, Optima grupa u promatranom razdoblju uglavnom smanjuje minimalno ugovorene količine. Stoga, sukladno padu minimalno ugovorenih količina, cijene transporta uglavnom rastu. Izuzetak predstavlja činjenica da je cijena ugovorena između JANAF-a i Optima grupe u 2016. godini pala u odnosu na 2015. godinu, iako je minimalna ugovorena količina za transport ostala ista. Navedeni pad cijena za istu količinu JANAF je objasnio time što je u 2016. godini NIS značajno povećao količine minimalno ugovorene za transport, a veći se dio dionica NIS-a i Optima grupe preklapa pa je NIS povećanom količinom otvorio prostor i za smanjenje ukupne cijene koja je ugovorena s Optima grupom.

Iz svega navedenoga utvrđeno je kako JANAF nije proizvoljno određivao cijene za transport nafte pa stoga niti nema dostatnih indicija da je primjenjivao nejednake uvjete, odnosno diskriminirao svoje korisnike u pogledu cijene transporta nafte. Stoga u konkretnom slučaju nema dovoljno indicija za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja po službenoj dužnosti, protiv JANAF-a, u smislu članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 13. ZZTN-a.

- Primjer 3.: AZTN protiv Abbott Laboratories d.o.o., Zagreb i Bontech Research Co d.o.o., Split⁵⁶

AZTN je odbacio inicijative poduzetnika Stradivari Trade d.o.o. (dalje u tekstu: Stradivari), za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja, s prijedlogom za donošenje rješenja o privremenoj mjeri, protiv poduzetnika Abbott Laboratories d.o.o. (dalje u tekstu: Abbott) i Bontech Research Co d.o.o. (dalje u tekstu: Bontech) jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Stradivari je u inicijativi naveo da je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO ili Zavod) na Popis pomagala koji je na snazi od 1. lipnja 2018. godine, uvrstio sustav FreeStyle Libre poduzetnika Abbott (dalje u tekstu: FreeStyle Libre), novu revolucionarnu tehnologiju praćenja glukoze, koja oboljelima od šećerne bolesti uklanja potrebu redovitih uboda u prst, čime im se omogućuje jednostavniji način kontrole bolesti.

Iako se u Popisu pomagala HZZO-a u stupcu za mjesto isporuke navode specijalizirane prodavaonice, Stradivari tvrdi da je prilikom narudžbe predmetnog proizvoda dobio usmeni odgovor poduzetnika Abbott, kako će se navedena pomagala moći isključivo nabavljati kod poduzetnika Bontech, što podnositelj inicijative smatra spornim jer mu na taj način nameće nerazmjerni teret u vidu povrede prava, ugleda i interesa, ugrožava njegov ekonomski interes te ga dovodi u situaciju da ne može ispuniti svoje ugovorne obveze prema Zavodu, odnosno krajnjim korisnicima, posebno stoga što je riječ o proizvodu koji nije zamjenjiv već je jedinstven na tržištu.

AZTN je tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu osobito vodio računa o tome da promatra segment tržišta na kojemu HZZO, u okviru planiranih prihoda u državnom proračunu, pribavlja pomagala za mjerenje glukoze u smislu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Uzimajući u obzir specifičnost proizvoda te oslanjajući se na stručno mišljenje Referentnog centra za šećernu bolest Republike Hrvatske i pravna stajališta sudova Europske unije glede pitanja postoje li na hrvatskom tržištu pomagala za praćenje razine glukoze koja bi, s obzirom na svoje značajke, cijenu, način uporabe i navike oboljelih od šećerne bolesti bili međusobno zamjenjivi (supstituti) s pomagalom FreeStyle Libre poduzetnika Abbott, utvrđeno je da su standardni glukometri i pomagalo FreeStyle Libre funkcionalno zamjenjivi i kao takvi pripadaju istom mjerodavnom tržištu pomagala za praćenje razine glukoze. U tom smislu nije točan stav podnositelja inicijative da je pomagalo FreeStyle Libre jedinstveno i nezamjenjivo na tržištu.

Vežano uz navedeno, s obzirom na karakteristike konkretnog mjerodavnog tržišta, nije izvjesno da bi ijedan od subjekata protiv kojih je inicijativa podnesena, mogao ostvarivati takve udjele koji bi bili indicija postojanja vladajućeg položaja u smislu članka 12. ZZTN-a pa tako ne bi bili u mogućnosti počinuti povredu iz članka 13. ZZTN-a ili 102. UFEU-a.

---

⁵⁶ Rješenje AZTN protiv Abbott Laboratories d.o.o., Zagreb i Bontech Research Co d.o.o., Split; KLASA: UP/I 034-03/18-01/011, od 30. svibnja 2019. godine.

U odnosu na navode podnositelja inicijative o sklapanju zabranjenog sporazuma, uvidom u odredbe Ugovora o distribuciji proizvoda FreeStyle Libre, utvrđeno je da nema indicija za pokretanje postupka u smislu članka 8. ZZTN-a ili članka 101. UFEU-a.

Zaključno, AZTN je naglasio da se problematika ove upravne stvari svodi na činjenicu da u trenutku kada je određeni proizvod stavljen na Popis pomagala HZZO-a, ne postoji zakonodavno rješenje po pitanju određivanja nadležnosti nekog tijela glede nadzora i kažnjavanja proizvođača ili nositelja upisa po pitanju (ne)dostupnosti tog proizvoda na tržištu. Međutim, opisana problematika nije u nadležnosti AZTN-a, već je u nadležnosti Ministarstva zdravstva. Stoga u konkretnom slučaju nije bilo dostatnih indicija za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja protiv Abbotta i Bontecha.

2.3. Postupci ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika

Koncentracija poduzetnika (dalje u tekstu: koncentracija) u smislu prava tržišnog natjecanja nastaje promjenom u kontroli nad poduzetnikom na trajnoj osnovi⁵⁷.

Do promjene u kontroli nad poduzetnikom može doći:

- pripajanjem ili spajanjem dva ili više neovisnih poduzetnika ili dijelova tih poduzetnika koji osnivaju novo društvo ili nastavljaju poslovati pod imenom jednoga od njih;
- stjecanjem izravne ili neizravne kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog ili više poduzetnika nad drugim ili više drugih poduzetnika, odnosno dijelom ili dijelovima drugog poduzetnika i to stjecanjem većine dionica ili udjela ili stjecanjem većine prava glasa ili na drugi način u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima i drugim propisima.

Zajednički pothvat (engl. *joint venture*), kao oblik ugovornog udruživanja u zajedničkom poslovnom pothvatu dva ili više neovisnih poduzetnika, također je koncentracija ako trajnije djeluje kao neovisan gospodarski subjekt.

Koncentracije poduzetnika nisu *a priori* nepoželjne. U pravilu je riječ o redovnom i normalnom procesu konsolidacije i restrukturiranja poduzetnika pa i cijelih industrija, kao odgovora na promjene na konkretnim mjerodavnim tržištima, s ciljem da se ostvare uštede i sinergije koje će novostvorenim ekonomskim entitetima omogućiti učinkovitije poslovanje.

Zadatak je AZTN-a procijeniti hoće li opisani pozitivni učinci namjeravane provedbe koncentracije prevladati nad njenim negativnim učincima na tržišno natjecanje, prije svega zbog smanjenja broja tržišnih takmaca (i posljedičnog jačanja tržišne snage novog gospodarskog subjekta) niže razine tržišnog natjecanja (ako je riječ o horizontalnim koncentracijama), zbog povećane opasnosti od koluzije (dogovora o cijenama ili podjeli tržišta), što bi moglo dovesti do smanjivanja dobrobiti za potrošače (u obliku rasta cijena,

---

⁵⁷ ZZTN; članak 15.

pada kvalitete, izostanka ulaganja u inovacije). Stoga je ocjena namjere provedbe koncentracija poduzetnika jedna od izuzetno važnih zadaća AZTN-a.

Provedba koncentracija može donijeti korist i potrošačima, tržišnom natjecanju i gospodarstvu u cjelini, primjerice, kroz bolje iskorištavanje proizvodnih, trgovačkih i drugih resursa, veću fleksibilnost pri strukturiranju cijena, niže cijene, bolju kvalitetu i veći izbor proizvoda i usluga.

2.3.1. Postupci po prijavi za ocjenu dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika

Za razliku od postupaka utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika ili utvrđivanja zlouporaba vladajućeg položaja na tržištu koje AZTN uvijek pokreće *ex post* i to po službenoj dužnosti, postupak ocjene dopuštenosti namjere provedbe koncentracije poduzetnika provodi se *ex ante* i to u pravilu temeljem prijave njezinih sudionika⁵⁸.

Naime, sudionici koncentracije imaju obvezu **AZTN-u prijaviti namjeru provedbe koncentracije** te je ne smiju provesti sve dok AZTN ne ocjeni njenu dopuštenost.

AZTN-u se na ocjenu moraju prijaviti samo koncentracije poduzetnika koje **kumulativno** premašuju zakonom utvrđene pragove ekonomske veličine na svjetskom i hrvatskom tržištu, iz članka 17. stavka 1. ZZTN-a, konkretno:

- ako ukupni godišnji konsolidirani prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije ostvaren prodajom robe i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznosi najmanje jednu milijardu kuna sukladno financijskih izvješćima za financijsku godinu koja je prethodila koncentraciji, ako najmanje jedan sudionik koncentracije ima sjedište i/ili podružnicu u Republici Hrvatskoj, i
- ako ukupni prihod svakog od najmanje dva sudionika koncentracije u Republici Hrvatskoj, sukladno financijskih izvješćajima u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji, iznosi najmanje 100 milijuna kuna i⁵⁹.

Ako AZTN na temelju dokumenata i podataka dostavljenih uz prijavu namjere provedbe koncentracije te na temelju drugih raspoloživih podataka i saznanja kojima raspolaže, ocijeni da se može opravdano pretpostaviti da nije riječ o koncentraciji koja će imati značajne negativne učinke na tržišno natjecanje ili ako u roku od 30 dana od dana zaprimanja potpune prijave koncentracije ne donese zaključak o pokretanju postupka ocjene na 2. razini, smatrat će se da je koncentracija dopuštena. U tom slučaju AZTN podnositelju prijave dostavlja pisanu potvrdu o dopuštenosti koncentracije na 1. razini⁶⁰.

Ako AZTN temeljem analize podataka iz prijave namjere provedbe koncentracije procijeni da bi provedba koncentracije mogla imati značajan učinak na tržišno natjecanje, osobito ako se

---

⁵⁸ ZZTN; članak 38. stavak 2.

⁵⁹ ZZTN; članak 17.

⁶⁰ ZZTN; članak 22. stavci 1. i 2.

tom koncentracijom stvara novi ili jača postojeći vladajući položaj sudionika koncentracije na mjerodavnom tržištu, AZTN će u roku od 30 dana od izdavanja potvrde o potpunosti prijave koncentracije donijeti zaključak o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije. Time započinje postupak ocjene dopuštenosti koncentracije na 2. razini⁶¹. Riječ je o opsežnom prikupljanju podataka, dokumentacije i očitovanja potrebnih za izradu dubinske pravne i ekonomske analize mjerodavnog tržišta i učinaka konkretne koncentracije na tržišno natjecanje.

AZTN je u području ocjene koncentracija poduzetnika u 2019. godini riješio **ukupno 34 predmeta**.

Riječ je o **21 predmetu ocjene dopuštenosti koncentracija**, jednom (1) predmetu praćenja izvršavanja mjera u ranije utvrđenim uvjetno dopuštenim koncentracijama⁶² i dvanaest (12) predmeta u kojima je AZTN davao odgovore na upite trećih, vezano uz postojanje obveze prijave koncentracija.

U trinaest (13) predmeta koncentracije su ocjenjene dopuštenima na 1. razini jer nije bila riječ o koncentracijama koje dovode do značajnog negativnog učinka na tržišno natjecanje, naročito s obzirom na činjenicu da se tim koncentracijama ne stvara novi niti jača postojeći vladajući položaj njihovih sudionika.

U **dva (2)** predmeta provedene su dubinske pravne i ekonomske analize, zbog mogućeg značajnog učinka tih koncentracija na tržišno natjecanje.

Od toga su u jednom predmetu donesena dva djelomična rješenja o dopuštenosti koncentracije, budući da je u konkretnom slučaju na jednom tržištu bilo nesporno riječ o dopuštenoj koncentraciji, dok je na drugom tržištu zbog mogućih značajnih učinaka na tržišno natjecanje bilo potrebno provesti dubinsku analizu tog tržišta, temeljem koje je utvrđeno da nije riječ o negativnim učincima na tržišno natjecanje. Stoga je djelomičnim rješenjem utvrđeno da se koncentracija i na tom tržištu ocjenjuje dopuštenom. U drugom je pak predmetu, dubinska ekonomska i pravna analiza provedena tijekom 2019. godine, dok je odluka donesena u siječnju 2020. godine.

U predmetima provedbe nadzora izvršavanja mjera i uvjeta u uvjetno dopuštenoj koncentraciji Hrvatski Telekom i OT-Optima Telekom te OT-Optima Telekom i H1 Telekom (koji su u 2018. godini objedinjeni u jedan predmet zbog pripajanja H1 Optima Telekomu), do kraja 2019. godine, provedeno je ukupno 430 radnji u postupku⁶³.

Riječ je o izrazito složenom i stručno zahtjevnom procesu koji se provodi putem povjerenika za praćenje mjera i uvjeta. Institut povjerenika osigurava dodatni mehanizam kontrole i objektivnosti u praćenju izvršavanja mjera, a preuzet je iz poredbene prakse EK-a. Nadzor nad provedbom mjera u konkretnom slučaju trajat će do sredine 2021. godine, kada koncentracija prestaje na bilo koji od odlukom AZTN-a predviđenih načina.

---

⁶¹ ZZTN; članak 22. stavak 3.

⁶² Rješenje Hrvatski Telekom d.d., Zagreb i OT-Optima Telekom d.d., Zagreb - ocjena dopuštenosti koncentracije, KLASA: UP/I 034-03/2013-02/007, od 9. lipnja 2017.

⁶³ Rješenje Hrvatski Telekom d.d., Zagreb i OT-Optima Telekom d.d., Zagreb - ocjena dopuštenosti koncentracije, KLASA: UP/I 034-03/2013-02/007, od 9. lipnja 2017.

AZTN je u četiri (4) je predmeta odbacio prijavu namjere provedbe koncentracije zbog nepostojanja zakonskih uvjeta za pokretanje postupka.

U dva (2) predmeta je provedeno prethodno ispitivanje stanja na tržištu, temeljem inicijative trećih, radi utvrđenja jesu li sudionici određene koncentracije propustili obvezu prijave namjere provedbe koncentracije u smislu članka 17. ZZTN-a. U oba predmeta doneseno je rješenje o odbacivanju inicijative, budući da je utvrđeno da nije postojala obveza podnošenja prijave namjere provedbe koncentracije.

U ovom izvještajnom razdoblju niti jedna koncentracija nije ocijenjena zabranjenom.

U tri (3) predmeta je po završetku postupka ocjene koncentracije na 1. razini (koji su zbog istih činjeničnih i pravnih okolnosti nakon toga spojeni u jedan predmet), obvezniku prijave koncentracije izrečena upravno-kaznena mjera, zbog toga što je koncentracije proveo bez podnošenja prijave koncentracije na ocjenu AZTN-u, koja je bila obvezna prema propisima o medijima. Obvezniku prijave koncentracije izrečena je jedinstvena upravno-kaznena mjera u iznosu od 24.000,00 kuna⁶⁴.

U ostalim predmetima AZTN je odgovorio na upite trećih vezano uz različitu problematiku ocjena koncentracija. Upite su postavili nadležno Ministarstvo vanjskih poslova i europskih poslova i Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, poduzetnici te nacionalna tijela za zaštitu tržišnog natjecanja drugih država članica EU.

U predmetima ocjene koncentracija u 2019. godini obrađeno je ukupno 35 mjerodavnih tržišta:

- tržište prodane naklade tiska, u segmentu časopisa, tržište naklade elektroničkih publikacija (internetski portali), tržište oglašavanja u tisku u segmentu časopisa;
- tržište oglašavanja u elektroničkim publikacijama (internetski portali) na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište djelatnosti radija i tržište radijskog oglašavanja na širem području Grada Zagreba;
- tržište nabave i skladištenja UNP-a, na prvoj razini tržišta trgovine na veliko UNP-om (engl. tzv. ex-refinery ili ex-import razina), kao uzlaznom tržištu u odnosu na tržište trgovine na veliko UNP-om na drugoj razini (engl. tzv. non-retail razina) na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište trgovine na veliko UNP-om na drugoj razini (engl. tzv. non-retail razina) i to u segmentima boce, rinfuza (spremnici) i autoplin, kao silaznom tržištu u odnosu na prodaju manjim neovisnim kupcima koji kupuju proizvod radi daljnje preprodaje, maloprodajnim lancima benzinskih postaja, industrijskim kupcima i sl. na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište trgovine na malo UNP-om i to u segmentima boce, rinfuza (spremnici) i autoplin, na teritoriju Republike Hrvatske;

---

⁶⁴ Rješenje Maca LM d.o.o., Zagreb i Radio Trsat d.o.o., Rijeka, KLASA: UP/I 034-03/2018-02/015, od 27. ožujka 2019.

- tržište opskrbe električnom energijom i tržište trgovine električnom energijom na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište djelatnosti radija i tržište radijskog oglašavanja na području Primorsko-goranske županije i Grada Pule;
- tržište djelatnosti radija i tržište radijskog oglašavanja na području Požeško-slavonske županije;
- tržište djelatnosti radija i tržište radijskog oglašavanja na području Grada Slavonskog Broda;
- tržište proizvodnje šećera, sa kojim je usko povezano uzlazno tržište proizvodnje šećerne repe na području EU-a;
- tržište trgovine na veliko šećerom, i to u segmentima prodaje industrijskim kupcima i prodaje maloprodajnim trgovačkim lancima na teritoriju Republike Hrvatske,;
- tržište otkupa dospjelih potraživanja koje uključuje otkup nenaplativih i teško naplativih te otkup naplativih potraživanja na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište usluga u poslovanju nekretninama koje uključuje kupoprodaju, razvoj i davanje u zakup nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske segmentiran po županijama;
- tržište pružanja usluga televizijskih kanala na veliko na naplatnoj osnovi (pay-TV) na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište pružanja usluga televizijskih kanala na malo na naplatnoj osnovi (pay-TV) na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište stjecanja (iskorištavanja) audiovizualnoga televizijskog sadržaja na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo na području Istarske i Primorsko-goranske županije i na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište trgovine na veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo na područjima matične Splitsko-dalmatinske, te Dubrovačko-neretvanske, Zadarske i Šibensko-kninske županije;
- tržište proizvodnje i prodaje pekarskih proizvoda na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište maloprodajne opskrbe prirodnim plinom manjih industrijskih i poslovnih kupaca na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište veleprodajne opskrbe prirodnim plinom na teritoriju Republike Hrvatske,;
- tržište opskrbe prirodnim plinom kućanstvima i tržište distribucije prirodnim plinom na području Krapinsko-zagorske županije i dijelovima Zagrebačke županije;
- tržište veleprodajnog završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište završavanja (terminacije) SMS poruka u određenu javnu pokretnu komunikacijsku mrežu na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište najma infrastrukture pokretnih mreža na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište javno dostupne telefonske usluge u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu u pokretnim mrežama na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz pokretnih javnih komunikacijskih mreža na teritoriju Republike Hrvatske;

- tržište televizijskog oglašavanja na teritoriju Republike Hrvatske;
- tržište zdravstvenog osiguranja u Republici Sloveniji i Republici Hrvatskoj;
- tržište bolničkih usluga u Republici Sloveniji;
- tržište općih i specijalističkih izvanbolničkih usluga u Republici Sloveniji;
- tržište trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo na području Zadarske i Ličko-senjske županije i na teritoriju Republike Hrvatske.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje riječ je o stabilnom priljevu predmeta ocjena koncentracija, koji po predmetu prosječno zahtijevaju između 10 i 20 procesnih radnji u postupku do donošenja odluke na 1. razini te 70 do 120 radnji do donošenja odluke na 2. razini.

U nastavku se daju kratki opisi četiri predmeta ocjene dopuštenosti koncentracija.

- Primjer 1.: Viro tvornica šećera d.d., Zagreb i Tvornica šećera Osijek d.o.o.; zajednički pothvat kroz osnivanje NewCo za obavljanje osnovnih djelatnosti sudionika koncentracije⁶⁵

AZTN je odobrio koncentraciju kojom Viro Grupa i Tvornica šećera Osijek izdvajaju dio poslovanja koji se odnosi na proizvodnju i trgovinu na veliko bijelim šećerom i prenose ga na novoosnovano društvo, koje će biti pod njihovom zajedničkom kontrolom. Viro Grupa i Tvornica šećera Osijek će nakon prijelaznog razdoblja prestati s obavljanjem navedenih djelatnosti. Ovom koncentracijom se konsolidira tržište šećera u Hrvatskoj, što je posljedica potpune liberalizacije i ukidanja sustava proizvodnih ograničenja na unutarnjem tržištu EU-a. Ukidanjem sustava kvota koje je nastupilo 1. listopada 2017. godine, ukinute su i sve formalne i strukturne prepreke za promet šećerom što je na tržištu EU-a u 2018. godini dovelo do porasta proizvodnje od 8,1 posto u odnosu na godinu prije liberalizacije.

Reforme provedene u EU u razdoblju od 2000. do 2012. godine, rezultirale su smanjenjem broja šećerana za gotovo 60 posto. Budući da Hrvatska u to vrijeme nije bila članica EU-a, europski proizvođači šećera, čije je restrukturiranje bilo u najvećoj mjeri podmireno iz zajedničkih sredstava EU-a, stekli su značajnu i trajnu prednost u odnosu na hrvatske proizvođače. Pritom treba imati na umu da su europski proizvođači, u pravilu, potpuno vertikalno integrirani sustavi koji vlasnički povezuju proizvođače šećerne repe i proizvođače šećera, što im omogućuje nižu cijenu osnovne sirovine i ostvarivanje dobiti na krajnjem proizvodu. Dok se na tržištu EU-a neprestano provodi okrupnjavanje poduzetnika te se ostvaruju viši prinosi repe po površini i veći sadržaj šećera nego u Hrvatskoj, pokušaji vlasničkog povezivanja hrvatskih proizvođača šećera i šećerne repe pokazali su se neuspješnim. Europski proizvođači šećera su, već u razdoblju prije ukidanja kvotnog sustava, reagirali povećanjem područja zasađenih šećernom repom i smanjenjem otkupnih cijena, dok je hrvatska industrija šećera reagirala suprotno: smanjena je otkupna cijena

---

⁶⁵ Rješenje Viro tvornica šećera d.d., Zagreb i Tvornica šećera Osijek d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/19-02/001, od 21. ožujka 2019. godine.

šećerne repe, što je za posljedicu imalo smanjenje zasađenih površina i stagnaciju proizvodnje šećera iz šećerne repe.

Konkurenti domaćim šećeranama najznačajniji su proizvođači na unutarnjem tržištu EU-a. Ti veliki poduzetnici nemaju potrebu za oglašavanjem jer imaju razvijene komunikacijske kanale s kupcima. Nakon ukidanja proizvodnih ograničenja, došlo je do značajnih ulazaka velikih uvoznih proizvođača šećera na hrvatsko tržište. Maloprodajni trgovački lanci okrenuli su se u većoj mjeri uvozu te stoga domaće šećerane veći dio prihoda ostvaruju od prodaje industrijskim kupcima.

Proizvodnju šećera obilježavaju visoki troškovi osnovne sirovine. Procjenjuje se da je prosječan udio šećerne repe u ukupnim troškovima proizvodnje šećera oko 55 posto. Uz to, transport izvan radijusa od 70 km od tvornice, nije isplativ.

Bijeli šećer se uvozi na hrvatsko tržište bez ikakvih carinskih davanja. Zbog jedinstvenog tržišta, dobavljači iz zemalja EU-a nemaju carinu, a uvoz iz Srbije, kao jedne od najznačajnijih zemalja uvoznica, odvija se unutar bescarinske kvote koju je Srbiji dodijelio EU. Iz obrasca ponašanja kupaca u postupcima nabave šećera, vidljivo je da šećer dobavljaju zavisno o ponuđenoj cijeni, a ne o sjedištu dobavljača. Stoga je očito da se u konkretnom slučaju tržišno natjecanje, kako u proizvodnji tako i u trgovini na veliko šećerom, odvija na području koje je šire od tržišta Hrvatske i obuhvaća najmanje Europski gospodarski prostor.

S obzirom na karakteristike industrije, na razini proizvodnje šećera nije vjerojatan ulazak novih konkurenata, kako na hrvatsko tržište, tako niti na tržište EU-a, niti je takav ulazak zabilježen nakon potpune liberalizacije tržišta 2017. godine.

Provedenom analizom svih činjenica i okolnosti u predmetnom slučaju, utvrđeno je da se tržišno natjecanje između proizvođača šećera odvija na razini trgovine na veliko i to izravnom prodajom u dva kanala - industrijskim kupcima i maloprodajnim trgovačkim lancima, gdje su kupci veliki poduzetnici s uspostavljenim i dobro razgranatim sustavima distribucije te značajnom pregovaračkom snagom u odnosu na svoje dobavljače. Osim toga, šećer je generički, standardizirani i homogeni proizvod, čiji je stupanj zamjenjivosti sa stajališta potražnje gotovo savršen. Stoga je za potrošača najvažnija cijena, a ne podatak o proizvođaču. Šećer je ujedno i burzovni proizvod, što znači da se cijena šećera formira temeljem kretanja parametara cijena za taj proizvod na svjetskim burzama, na što ukazuje i spomenuti pad cijene šećera tijekom proizvodne godine 2017./18., kada je cijena šećera, zbog potpune liberalizacije tržišta, došla do povijesno niskih granica.

U odnosu na zemlje u okruženju koje su članice EU-a, s tri šećerane na 4 milijuna stanovnika, Hrvatska iskače po broju šećerana u odnosu na broj stanovnika. Primjerice, Mađarska s jednom šećeranom proizvodi manje šećera na dvostruko veći broj stanovnika, dok Austrija s dvije šećerane na dvostruko veći broj stanovnika, proizvodi dvostruko više šećera. Francuska, kao jedan od najvećih proizvođača šećera u EU, ima jednu šećeranu na cca 2,5 milijuna stanovnika, Njemačka ima jednu šećeranu na 4 milijuna stanovnika, dok Italija također ima jednu šećeranu na 30 milijuna stanovnika. Samo u dvije države članice EU-a proizvođači šećera nisu pod kontrolom nekog od vodećih proizvođača šećera na unutarnjem tržištu EU-a, dok tri države članice proizvode više od polovice ukupne količine

šećera u EU te ujedno vode u tehnologiji uzgoja i području zastupljenosti kulture šećerne repe te posljedično ostvaruju i znatno veću produktivnost.

U slučaju kada bi novoosnovani zajednički pothvat Viro Grupe i Tvornice šećera nakon provedbe koncentracije odlučio podići cijene, njegovi kupci neće imati poteškoća pri prelasku na nabavu od drugih dobavljača, dok bi njihovi konkurenti, zbog tržišnih uvjeta, imali dovoljno kapaciteta povećati proizvodnju i tako odgovoriti na povećane potrebe kupaca. U prilog tome govori i činjenica da je nekoliko industrijskih kupaca sudionika ove koncentracije na posljednjim natjecajima izabralo njihove konkurente kao najpovoljnije dobavljače, pri čemu industrijski kupci, osobito proizvođači pića, šećer zamjenjuju izoglukozom, koja je jeftiniji supstitut šećera kao repromaterijala te se lako transportira. Također, nekoliko maloprodajnih trgovačkih lanaca je nabavu šećera od sudionika ove koncentracije u cijelosti zamijenilo uvozom šećera od njihovih konkurenata.

Slijedom toga, AZTN je utvrdio da s obzirom na značajke i opseg mjerodavnog tržišta, predmetna koncentracija neće imati značajan negativan učinak na tržišno natjecanje pa je ocijenjena dopuštenom.

- Primjer 2.: Geoplin d.o.o.; Zagreb i dio poslovanja Crodux plin d.o.o.; Zagreb koji se odnosi na prirodni plin⁶⁶

AZTN je ocijenio dopuštenom namjeru provedbe koncentracije koja nastaje stjecanjem kontrole poduzetnika Geoplin d.o.o. nad dijelom poslovanja poduzetnika Crodux Plin d.o.o. za trgovinu i usluge koji se odnosi na prirodni plin.

Geoplin provedbom koncentracije preuzima dio poslovanja Crodux Plina vezan uz prirodni plin, s učinkom na mjerodavnom tržištu maloprodajne opskrbe prirodnim plinom manjih industrijskih i poslovnih kupaca i na mjerodavnom tržištu veleprodajne opskrbe prirodnim plinom na teritoriju RH.

Na hrvatskom tržištu opskrbe prirodnim plinom prisutan je veći broj konkurenata koji imaju dozvolu HERE za obavljanje te djelatnosti, a pristup transportnom i svakom distribucijskom sustavu osiguran je svakom opskrbljivaču u skladu s odredbama Zakona o tržištu plina. Također, prema dostavljenim i dostupnim podacima, razvidno je da i na mjerodavnom tržištu veleprodajne opskrbe ne postoje značajnije prepreke za obavljanje predmetne djelatnosti.

Dakle, Geoplin će preuzimanjem dijela poslovanja Crodux Plina ostvarivati tržišne udjele na mjerodavnim tržištima u rasponu od 2 % do 10 %, čime će se stvoriti dodatni konkurencijski pritisak na vodeće tržišne takmace na tim tržištima (INU, PPD i HEP).

---

⁶⁶ Rješenje Geoplin d.o.o., Zagreb i dio poslovanja Crodux Plin d.o.o., Zagreb, koji se odnosi na prirodni plin, KLASA: UP/I 034-03/19-02/008, od 1. listopada 2019. godine.

- Primjer 3.: Hrvatski Telekom d.d., Zagreb i OT-Optima Telekom d.d., Zagreb⁶⁷

Povjerenik Deloitte d.o.o. je tijekom 2019. godine, izvijestio AZTN da je mu je 1. srpnja 2019. godine, Hrvatski Telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) dostavio dokumentaciju o pripremi postupka prodaje poduzetnika OT-Optima Telekom d.d. (dalje u tekstu: Optima), odnosno da je Hrvatski Telekom d.d. izvršio mjeru određenu rješenjem AZTN-a od 9. lipnja 2017. godine o uvjetno dopuštenoj koncentraciji poduzetnika HT-a i Optime.

AZTN je u srpnju 2019. prihvatio Treće polugodišnje izvješće Povjerenika za nadzor koncentracije te mu naložio da se u Četvrtom polugodišnjem izvješću izričito referira na konkretne primjedbe i komentare HAKOM-a dostavljene uz Treće polugodišnje izvješće.

U siječnju 2020. godine AZTN je prihvatio Četvrto polugodišnje izvješće povjerenika za nadzor koncentracije, a koje se odnosi na dio 2019. godine.

Pored redovitog polugodišnjeg izvješća, Povjerenik je izvijestio AZTN da je HT, u skladu s rješenjem AZTN-a od 9. lipnja 2017. godine, započeo s radnjama u smislu organiziranja konkurentnog međunarodnog javnog natječaja za prodaju dionica Optime te da će do 31. siječnja 2020. godine objaviti oglas u svezi prodaje u jednom uglednom međunarodnom financijskom glasilu, konkretno u tiskanom izdanju dnevnika „Financial Timesa“.

- Primjer 4.: AZTN protiv HT d.d., Zagreb - inicijativa poduzetnika A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb za pokretanjem postupka ocjene koncentracije HT d.d. Zagreb i HP Produkcija d.o.o., Zagreb (EVO TV) po službenoj dužnosti⁶⁸

AZTN je rješenjem odbacio inicijativu A1 Hrvatska (dalje u tekstu: A1) jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, budući da nisu kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na prihodovne pragove sudionika koncentracije propisane ZZTN-om, niti je riječ o koncentraciji za koju je obveza prijave AZTN-u uređena posebnim propisom.

AZTN je 26. studenog 2018. godine zaprimio podnesak poduzetnika A1 koji je, sukladno pravnom stajalištu Ustavnog suda Republike Hrvatske, prihvatio kao inicijativu za pokretanje po službenoj dužnosti postupka ocjene dopuštenosti koncentracije poduzetnika Hrvatski Telekom d.d., (dalje u tekstu: HT) i HP Produkcija d.o.o., (dalje u tekstu: HP Produkcija), vezano uz dio poslovanja EVO TV, u smislu članka 38. stavka 2. ZZTN-a.

AZTN je 4. ožujka 2019. godine donio je odluku da se inicijativa A1 odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije po službenoj dužnosti.

---

⁶⁷ Rješenje Hrvatski Telekom d.d., Zagreb i OT-Optima Telekom d.d., Zagreb - ocjena dopuštenosti koncentracije; KLASA UP/I 034-03/2013-02/007.; od 9. lipnja 2017. godine.

⁶⁸ Rješenje AZTN protiv HT d.d., Zagreb, po inicijativi poduzetnika A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb za pokretanjem postupka ocjene koncentracije HT d.d., Zagreb i HP Produkcija d.o.o., Zagreb (EVO TV) po službenoj dužnosti, KLASA: UP/I 034-03/18-02/014, od 4. ožujka 2019. godine.

HT je sklapanjem Okvirnog sporazuma te Ugovora o kupoprodaji društva od 27. studenoga 2018. godine stekao 100 posto udjela u temeljnom kapitalu društva HP Produkcija te time preuzeo EVO TV poslovanje, čime je u konkretnom slučaju nastala koncentracija poduzetnika u smislu članka 15. stavka 1. točke 2. ZZTN-a. Međutim, sukladno članku 17. stavku 6. ZZTN-a, AZTN ocjenjuje dopuštenost samo onih koncentracija čiji su sudionici u godini prije provedbe koncentracije ostvarili ukupni prihod utvrđen člankom 17. stavkom 1. ZZTN-a te koncentracija za koje je posebnim propisima uređena obveza prijave AZTN-u.

Iz provedene analize dostavljenih očitovanja i dokumentacije prikupljenih tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, AZTN je utvrdio da nisu kumulativno ispunjeni uvjeti iz članka 17. stavka 1. ZZTN-a za nastanak obveze prijave koncentracije, budući da prema financijskim izvještajima za mjerodavnu 2017. godinu, ukupni prihodi HP Produkcije, kao ni prihodi unutar grupe (HP i HP Produkcija) na tržištu RH u odnosu na pružanje EVO TV usluge nisu iznosili najmanje 100 milijuna kuna.

Dakle, AZTN je utvrdio da u konkretnom slučaju nije riječ o koncentraciji za koju postoji obveza prijave AZTN-u, s obzirom na ostvarene ukupne prihode njenih sudionika propisane ZZTN-om, niti postoji obveza prijave po posebnim propisima.

U odnosu na navode podnositelja inicijative kako je potrebna tzv. *ex ante* regulacija tržišta prijenosa televizijskih kanala uz plaćanje naknade, podnositelja inicijative se uputilo na nadležnost sektorskog regulatora HAKOM-a.

3. Sektorska istraživanja tržišta

AZTN provodi sektorska istraživanja u cilju boljeg razumijevanja strukture i odnosa na pojedinim mjerodavnim tržištima. Dubinske analize tržišta i istraživanje određenih praksi na nekom tržištu često otkrivaju nepravilnosti koje nisu u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja te AZTN-u daju osnovu za pokretanje postupaka protiv poduzetnika. Upravo poznavanje brojnih tržišta i odnosa na njima, načina njihovog funkcioniranja te analiza regulatornog okvira za pojedine djelatnosti, osnovni su preduvjeti za učinkovitu provedbu propisa iz nadležnosti AZTN-a.

Sektorska istraživanja postaju izvor podataka za mišljenja i preporuke koje AZTN upućuje Vladi RH, tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u cilju uklanjanja zapreka pristupu tržištu koje su posljedica neadekvatnog regulatornog okvira. Budući da AZTN rezultate sektorskih istraživanja javno objavljuje, ona na taj način postaju neodvojivi dio aktivnosti AZTN-a vezanih uz promicanje tržišnog natjecanja odnosno jačanja kulture tržišnog natjecanja.

AZTN je tijekom 2019. godine proveo:

- istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2018. godini,
- istraživanje tržišta tiska u Republici Hrvatskoj u 2018. godini,
- istraživanje tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2018. godini,
- istraživanje tržišta pružanja usluga online rezervacija smještaja u Republici Hrvatskoj.

Posljednje navedeno istraživanje je u okviru plana aktivnosti AZTN-a u odnosu na digitalna tržišta.

U nastavku se daje prikaz rezultata provedenih sektorskih istraživanja u 2019. godini.

3.1. Istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2018. godini

AZTN je u 2019. godini proveo sektorsko istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2018. godini⁶⁹.

Istraživanje toga tržišta AZTN provodi kontinuirano od 2003. godine. Takvo praćenje stanja na tržištu kroz duže vremensko razdoblje koristi AZTN-u, s jedne strane kao pokazatelj pri ocjeni koncentracija poduzetnika, a s druge strane omogućuje bolje razumijevanje stanja na tržištu i promjene koje mogu utjecati na stanje tržišnog natjecanja i konkurentnosti.

Tijekom izvještajne 2019. godine, rezultati predmetnog istraživanja korišteni su pri ocjeni koncentracija poduzetnika na tržištu trgovine na malo mješovitim robom:

- Studenac d.o.o., Omiš i Sonik Trgovina d.o.o., Zadar⁷⁰.
- Studenac d.o.o., Omiš i poslovna jedinica brenda "Istarski Supermarketi" poduzetnika Istarski Supermarketi d.o.o., Poreč⁷¹.

U predmetnom istraživanju tržišta trgovine na malo mješovitim robom, među ostalim, utvrđuju se kvantitativni pokazatelji o ostvarenom prihodu trgovaca na malo i ostalim pokazateljima poslovanja i to kroz zbirne pokazatelje i kroz uže segmentirane, odnosno pokazatelje za svako pojedino prodajno mjesto. Također, utvrđuju se podaci o broju i neto prodajnoj površini prodajnih mjesta po tipu prodajnih mjesta, vlasnička povezanost s drugima i ostali oblici povezanosti i drugo.

(i) Uzorak

Istraživanje za 2018. godinu provedeno je na uzorku od ukupno 51 poduzetnika, koji po ostvarenim prihodima predstavljaju najznačajnije poduzetnike koji djeluju na mjerodavnom tržištu trgovine na malo mješovitim robom.

U odnosu na godinu ranije, u ovom istraživanju dodatno su uzorkom bili obuhvaćeni poduzetnici Decentia d.o.o. iz Zagreba, Patričar d.o.o. iz Županje i Slavonija-Bošković d.o.o. iz Cerne, koji su od 1. siječnja 2018. postali članicama Ultragros grupacije. Istraživanjem, pak, nisu obuhvaćeni trgovci koji tu djelatnost obavljaju temeljem Zakona o obrtu, niti prodajna mjesta čija primarna djelatnost nije prodaja prehrambenih proizvoda, primjerice, benzinske postaje ili drogerije te prodajna mjesta koja su specijalizirana za prodaju pojedine grupe prehrambenih proizvoda (pekarnice, mesnice itd.).

---

⁶⁹ Prikaz tržišta trgovine na malo i veliko mješovitim robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u 2018. godini, kao i tekst objave u svezi istraživanja pod naslovom „U 2018. izraženiji trend rasta tržišta trgovine na malo“, dostupni su na mrežnim stranicama AZTN-a <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2019/07/PRIKAZ-STANJA-TRGOVINA-2018.pdf>

⁷⁰ Rješenje Studenac d.o.o., Omiš i Sonik Trgovina d.o.o., Zadar KLASA: UP/I 034-03/19-02/012, od 6. prosinca 2019. godine

⁷¹ Rješenje Studenac d.o.o., Omiš i poslovna jedinica brenda "Istarski Supermarketi" poduzetnika Istarski Supermarketi d.o.o., Poreč, KLASA: UP/I 034-03/19-02/006, od 26. travnja 2019. godine

(ii) Opći pokazatelji tržišta trgovine mješovite robe na malo i na veliko u 2018. godini

Poduzetnici obuhvaćeni istraživanjem u 2018. godini, promatrani zbirno, ostvarili su prihod u trgovini na malo mješovitom robom od 37,5 milijardi kuna, što predstavlja rast od 7 posto u odnosu na prethodnu 2017. godinu, a nominalni rast iznosi 2,5 milijardi kuna. Rast prihoda u trgovini na malo mješovitom robom u 2018. godini u usporedbi s 2017. godini bilježe 34 poduzetnika. Bilježi se i rast broja prodajnih mjesta (91 prodajno mjesto), što predstavlja rast od 2 posto, kao i povećanje neto prodaje površine od 23.700 četvornih metara i rast od 2 posto.

Ukupno 14 trgovaca u 2018. godini ostvarilo je tržišni udio veći od 1 posto na razini Republike Hrvatske, dok je u prethodnoj 2017. godini isti udio bilježilo 15 trgovaca.

Dinamika na tržištu u 2018. godini očitovala se u preuzimanjima, odnosno uzimanjem u zakup prodajnih mjesta na regionalnoj razini i to uglavnom manjih lokalnih trgovaca. Tako u promatranoj 2018. značajnu okolnost predstavlja preuzimanje Studenca od strane ARH CEE d.o.o., Zagreb⁷², kao dio grupe poduzetnika pod kontrolom stranih investicijskih fondova koji u konačnici čine EI grupu. Također je zabilježeno kako je tijekom 2018. godine Studenac uzeo u zakup 20 prodajnih mjesta od drugih manjih trgovaca i pravnih osoba, NTL 14 prodajnih mjesta, Mlin i Pekare pet (5) prodajnih mjesta, Ribola dva (2) prodajna mjesta te La-vor Trade jedno (1) prodajno mjesto.

(iii) Pokazatelji koncentriranosti tržišta⁷³

Koncentriranost tržišta promatrana je kroz omjer tržišne koncentracije. Omjer tržišne koncentracije (CR) prikazuje zajednički tržišni udjel dva ili više najvećih poduzetnika koji djeluju na nekom tržištu. U promatranoj 2018. godini tržišni udio prvih deset trgovaca na malo iznosio je 82,2 posto i bilježi se blagi pad u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Prvih pet poduzetnika drži nešto manje od dvije trećine mjerodavnog tržišta, a jedna trećina se odnosi na sve ostale trgovce iz uzorka poduzetnika.

(iv) Struktura tržišta i najvećih 10 trgovaca u 2018. godini

Najveći trgovac na malo mješovitom robom u 2018. je Konzum. Iza njega slijedi Lidl, Plodine, Spar, Kaufland. Prvih deset trgovaca na malo (Konzum, Lidl, Plodine, Spar,

---

⁷² Rješenje ARH CEE Holding d.o.o., Zagreb i Studenac d.o.o., Omiš; KLASA: UP/I 034-03/18-02/008, od 12. srpnja 2018. godine

⁷³ *Omjer tržišne koncentracije (CR)* (engl. *concentration ratio; CR index*), koncentracijska stopa je jedno od uobičajenih mjerila tržišne koncentracije. Njime se prikazuje ukupni (zajednički) tržišni udjel dva ili više najvećih poduzetnika koji djeluju na nekom tržištu. S obzirom na broj poduzetnika čiji tržišni udjel uključuje omjer tržišne koncentracije, označava se s CR2, CR3, CR4, CR5 itd.

Herfindahl-Hirschmanov indeks (HHI) je jedno od najpoznatijih i najčešće korištenih mjerila tržišne koncentracije. Služi za određivanje omjera između ukupnog broja i relativne veličine poduzetnika koji djeluju na nekom tržištu. HHI se računa kao zbroj kvadrata tržišnih udjela svih poduzetnika koji djeluju na nekom tržištu. Najčešće se izražava u rasponu od 1.000 do 10.000. Tako će npr. HHI za tržište na kojem postoje samo dva tržišna takmaca, od kojih svaki ima tržišni udjel od 50 posto, iznositi 5.000. Općenito se smatra da je tržište na kojem HHI iznosi ispod 1.000 slabo koncentrirano, ono na kojem se HHI kreće između 1.000 i 1.800 umjereno koncentrirano tržište, a ono na kojem HHI prelazi 1.800 visoko koncentrirano tržište.

Kaufland, Tommy, Studenac, K.T.C., NTL, Mlin i pekare) u 2018. godini bilježe zbirni prihod od 30,6 milijardi kuna, što u odnosu na 2017. godinu nominalno predstavlja rast od 1,9 milijardi kuna, odnosno 6,5 posto.

Poredak najvećih trgovaca u 2018. godini je neznatno promijenjen u odnosu na godinu ranije. Spar je prestigao Kaufland na četvrtoj poziciji. Značajan rast Spara u 2018. godine proizlazi iz činjenice da je četrdesetak nekadašnjih prodajnih prostora Bille poslovalo tijekom čitave 2018., što nije bio slučaj u prethodnoj 2017. godini, kada su se određena prodajna mjesta Bille preuređivala i nisu ostvarivala prihod. Također, prvi put u top 10 trgovaca na malo ušao je sisački Mlin i pekare, koji je na desetoj poziciji prestigao Loniu.

Konzum, Plodine, Kaufland, Tommy i K.T.C. bilježe blago smanjenje tržišnog udjela u 2018. godini, iako istovremeno svi bilježe rast prihoda iz maloprodaje, dok su ostali trgovci poput Lidla, Spara, Mlin i pekara i Bose povećali tržišne udjele.

Nastavljeno je smanjenje asimetrije na tržištu maloprodaje, odnosno razlika između Konzuma kao tržišnog lidera i njegovih konkurenata. Naime, iako je Konzum u 2018. godini zabilježio blagi rast prihoda, što je ujedno suprotan trend od onog iz 2017. godine u odnosu na 2016., radi rasta prihoda ostalih konkurenata, bilježi se smanjenje tržišnog udjela Konzuma. Konzum je i nadalje najznačajniji trgovac na malo u Hrvatskoj s tržišnim udjelom ispod 30 posto, a tijekom 2018. godine poslovao je pod izvanrednom upravom.

Slijedi Lidl s tržišnim udjelom ispod 20 posto uz rast prihoda, zatim Plodine, Spar, Kaufland i Tommy, svi s tržišnim udjelom ispod 10 posto. Spar Hrvatska bilježi najveći nominalni rast prihoda u 2018. godini, a zatim slijedi Lidl. Promatrane zajedno kao članice Schwarz grupe, zbirni tržišni udio Lidla i Kauflanda iznosi ispod 30 posto, pri čemu Lidl bilježi značajniji rast prihoda u odnosu na Kaufland.

Promatrano po županijama i Gradu Zagrebu, najveći broj trgovaca na malo iz uzorka je u Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu, a zatim u Varaždinskoj županiji, Bjelovarsko-bilogorskoj i Primorsko-goranskoj. Najmanji broj trgovaca na malo iz uzorka je u Dubrovačko-neretvanskoj, Ličko-senjskoj te Vukovarsko-srijemskoj i Međimurskoj županiji.

Rezultati istraživanja pokazali su da je u Gradu Zagrebu, najvažnijem maloprodajnom tržištu u Hrvatskoj u 2018. godini, ukupno ostvareni prihod iznosio 6,9 milijardi kuna i zabilježen je rast prihoda u odnosu na 2017. godinu. Druga je po prihodu iz maloprodaje Splitsko-dalmatinska županija, u kojoj su trgovci na malo prvi put zajedno ostvarili ukupan prihod od 5 milijardi kuna.

Rijeka, Split i Osijek su, uz Grad Zagreb, lokalno tri najznačajnija tržišta. Rezultati istraživanja za 2018. godinu pokazala su da je rast prihoda najviše izražen u Zagrebu, s iznosom preko 500 milijuna kuna, zatim u Splitu oko 100 milijuna kuna, Osijeku oko 30 milijuna kuna te Rijeci s rastom oko 20 milijuna kuna. Također, istraživanje je pokazalo kako je u Zagrebu Konzum zadržao prvu poziciju uz neznatno smanjenje tržišnog udjela, na drugoj poziciji je i dalje Spar, uz rast tržišnog udjela, a na trećoj poziciji je Kaufland, uz neznatno smanjenje tržišnog udjela.

U Splitu je Tommy zadržao prvu poziciju, dok je na drugoj poziciji Spar došao ispred Konzuma. U Rijeci su Plodine i dalje lider, a Spar je sa sedmog došao na treću poziciju. U

Osijeku je Konzum i dalje najveći trgovac na malo, Spar je ostao na drugoj poziciji, dok je Lidl s četvrte pozicije došao na treću poziciju, na kojoj je u prethodnoj 2017. bio Kaufland.

Najsnažnija trgovačka grupacija u Hrvatskoj je Schwarz grupa (Lidl i Kaufland), dok je s 26 članica Ultragros trenutno najbrojnija grupacija na tržištu maloprodaje. U 2018. Ultragros se pojačao s tri nove članice (Patričar d.o.o., Županja, Slavonija-Bošković d.o.o., Cerna i Decentia d.o.o, Zagreb). NTL Grupacija je u 2018. godini brojila devet članica, uključujući i matično društvo NTL d.o.o., kao i posredno dva podčlana, povezana društva Trgovina Krk i Trgostil (preko Čakovečkih mlinova).

(v) Formati prodajnih mjesta

U 2018. godini i nadalje izrazito dominira kupovina u prodajnim mjestima velikog formata u kojima je ostvareno 71 posto od ukupnog prihoda ostvarenog u maloprodaji. Tako je prodajom u supermarketima ostvareno 49 posto, a u hipermarketima 22 posto od ukupne prodaje. Prihodi trgovine na malo u promatranj 2018. godini rasli su u sva četiri tipa prodajnih mjesta. Pokazatelji o jačanju rasta prihoda od maloprodaje ostvarenih u 2017. godini, uzimajući istovremeno u obzir određeni rast parametara poput broja prodajnih mjesta i broja prodajnih kvadrata, ukazuju na jačanje tržišnog natjecanja.

Prema kriteriju broja i tipa prodajnih mjesta, u ukupnom broju prodajnih mjesta najviše je samoposluga (42 posto), zatim slijede male prodavaonice (39 posto). Za razliku od malih prodavaonica koje bilježe pad broja prodajnih mjesta, preostala tri tipa prodajnih mjesta (samoposluge, supermarketi i hipermarketi) bilježe najveći rast, od kojih najviše supermarketi, kojih je 81 više u odnosu na prethodnu 2017. godinu.

3.2. Istraživanje tržišta tiska u Republici Hrvatskoj u 2018. godini

AZTN je proveo ispitivanje tržišta tiska u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, s ciljem utvrđivanja tržišnih udjela poduzetnika koji djeluju na tom tržištu, kako bi raspolagao bazom podataka s naglaskom na strukturu konkretnog tržišta⁷⁴.

Istraživanjem su obuhvaćeni poduzetnici iz Upisnika o izdavanju i distribuciji tiska sukladno Zakonu o medijima (dalje u tekstu: ZoM), koji vodi Hrvatska gospodarska komora. Istraživanje je provedeno na uzorku od 44 novinska nakladnika i distributera tiska, odnosno jedan više nego u prethodnoj 2017. godini.

Istraživanjem su obuhvaćena tržišta naklade tiska (općeinformativni dnevnicima i tjednicima), tržišta oglašavanja u općeinformativnim dnevnicima i tjednicima te tržišta trgovine tiskom na području Republike Hrvatske. Kvantitativni pokazatelji o prodanoj nakladi općeinformativnih dnevnika i tjednika AZTN-u su bitni zbog odredbi ZoM-a kojima je, među ostalim, propisano

---

⁷⁴ Prikaz tržišta tiska u 2018. godini, kao i tekst objave u vezi s predmetnim istraživanjem dostupni su na mrežnim stranicama AZTN-a <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Istrazivanje-trzista-tiska-u-2018.pdf>

da je nedopuštena svaka koncentracija poduzetnika na tržištu naklade općeinformativnih dnevnika ili na tržištu općeinformativnih tjednika, kojom bi tržišni udjel sudionika koncentracije poduzetnika nakon njene provedbe prelazio 40 posto ukupno prodane naklade na teritoriju Hrvatske.

Dakle, tržišni udjeli se na tom tržištu računaju isključivo prema kriteriju broja prodanih primjeraka na području RH, bez obzira na zemljopisnu rasprostranjenost prodaje dnevnika i tjednika (nacionalne i regionalne novine). Tržište uključuje lokalne, regionalne i nacionalne dnevnike i tjednike te ga ZoM definira kao jedinstveno tržište naklade općeinformativnog tiska. S obzirom na tako definirano mjerodavno tržište, u strukturu tržišnih udjela uključuju se i tržišni udjeli stranog tiska prodanog u Hrvatskoj.

(i) Tržište prodane naklade dnevnika

Prodana naklada svih općeinformativnih dnevnika u Hrvatskoj u 2018. godini iznosila je 60,4 milijuna primjeraka te je u odnosu na prethodnu 2017. godinu pala za 9 posto. Gotovo svi dnevnici bilježe pad prodane naklade u odnosu na 2017. godinu.

Najveću prodanu nakladu i u 2018. godini ostvario je dnevnik „24sata“, s ostvarenim tržišnim udjelom neznatno preko 30 posto, slijedi ga „Jutarnji list“ s udjelom neznatno preko 20 posto, dok je treći „Večernji list“, s udjelom neznatno ispod 20 posto.

Značajnu prodanu nakladu ostvarili su nakladnici dnevnika „Slobodna Dalmacija“ (Hanza Media Grupa) s ostvarenim tržišnim udjelom neznatno preko 10 posto i „Novi list“ s ostvarenim tržišnim udjelom neznatno ispod 10 posto.

Promatrano prema vlasničkim grupama, na tržištu dnevnika najveći udjel neznatno preko 50 posto bilježi Styria AG („24 sata“ i „Večernji list“), dok Hanza Media („Jutarnji list“ i „Slobodna Dalmacija“) bilježi udjel neznatno preko 30 posto, a pritom je 1. travnja 2019. godine došlo do pripajanja nakladnika Slobodna Dalmacija d.d. nakladniku Hanza Media d.o.o. Treća grupacija nakladnika Glasa Istre („Novi list“, „Glas Istre“ i „Zadarski list“) ostvarila je zbirni tržišni udjel neznatno preko 10 posto.

(ii) Pokazatelji koncentriranosti tržišta

Pokazatelji koncentriranosti tržišta općeinformativnih dnevnika ukazuju da je riječ o vrlo koncentriranom tržištu te se ne bilježi znatnija promjena u odnosu na prošlu 2017. godinu.

(iii) Tržište prodane naklade tjednika

U Hrvatskoj je u 2018. godini prodano ukupno 3,5 milijuna općeinformativnih tjednika. Najprodavaniji tjednik je „7Dnevno“, drugi je tjednik „Međimurje“, a treći Hrvatski list/Hrvatski tjednik, koji je prestigao „Globus“ (Hanza Media) te je sada na četvrtoj poziciji. Drugi nacionalni tjednik, „Tjednik Nacional“ (nakladnik Nacional News Corporation d.o.o.) bilježi rast prodaje i na sedmoj je poziciji po prodanoj nakladi. I dok pad prodane naklade bilježi većina regionalnih općeinformativnih tjednika, „Hrvatski tjednik“, „Nacional“, „Varaždinske vijesti“, „DU List“, „Glas Podravine i Prigorja“ te „Posavska Hrvatska“ bilježe rast prodane naklade.

(iv) Tržište oglašavanja u tisku

- Oglašavanje u općeinformativnim dnevnicima

Ukupni prihod nakladnika od oglašavanja u općeinformativnim dnevnicima u 2018. godini iznosio je 155,6 milijuna kuna te je bio za 3 posto manji u odnosu na prethodnu godinu. Tri od devet nakladnika bilježi blagi rast prihoda od oglašavanja, dok njih šest bilježi pad prihoda, što predstavlja jače izražen negativan trend u odnosu na prošlogodišnje istraživanje za 2017. kada je šest dnevnika bilježilo rast prihoda od oglašavanja u odnosu na 2016. godinu.

Na tržištu oglašavanja u dnevnicima tržišni lider je nakladnik „Jutarnjeg lista“, Hanza Media Grupa s oko 25 posto tržišnog udjela. Kad se udjelu tog nakladnika pribroji i tržišni udio „Slobodne Dalmacije“, drugog po snazi tržišnog takmaca na tržištu oglašavanja u dnevnom tisku koji iznosi neznatno ispod 20 posto, Hanza Media Grupa je najznačajniji poduzetnik na tržištu oglašavanja u dnevnom tisku.

„Novi list“ prestigao je „Večernji list“ na trećoj poziciji na tržištu oglašavanja u dnevnom tisku, s tržišnim udjelom od oko 15 posto. „Večernji list“ je četvrti po prihodu od oglašavanja s tržišnim udjelom također od oko 15 posto, dok se drugi član grupacije Styria, dnevnik „24 sata“ s tržišnim udjelom s neznatno više od 10 posto nalazi na petom mjestu. „Večernji list“ bilježi pad prihoda od oglašavanja, dok „24 sata“ bilježi rast prihoda. Promatrano zbirno, Styria grupa Hrvatska je druga grupacija po snazi na tržištu oglašavanja u dnevnim novinama.

Ostala četiri nakladnika općeinformativnih dnevnika ("Glas Slavonije", "Glas Istre", "Zadarski list" i "La Voce del Popolo") u 2018. godini su ostvarili pojedinačne tržišne udjele manje od 10 posto.

- Oglašavanje u općeinformativnim tjednicima

Za razliku od oglašavanja u općeinformativnim dnevnicima gdje se bilježi pad prihoda, prihod nakladnika od oglašavanja u općeinformativnim tjednicima u 2018. godini bilježi rast od 7 posto. Tjedni općeinformativni tisak u 2018. godini bilježi prihod od oglašavanja u iznosu od 26,8 milijuna kuna te je u odnosu na 2017. godinu povećan za oko 1,8 milijuna kuna.

Promatrajući pojedinačno nakladnike tjednika, u 2018. godini vodeći tržišni udjel s neznatno preko 10 posto bilježi nakladnik Dubrovački vjesnik d.o.o. u sastavu Hanza Media Grupe, s tjednikom „Dubrovački vjesnik“. Zbirni udjel Hanza Media Grupe na ovom tržištu iznosi neznatno preko 20 posto („Dubrovački vjesnik“ i „Globus“).

Najveći konkurent „Dubrovačkog vjesnika“ su „Varaždinske vijesti“ (nakladnik Varaždinske vijesti d.o.o.), dok je treći tržišni takmac „Tjednik Nacional“ (nakladnik Nacional News Corporation d.o.o.), koji bilježi rast prihoda od oglašavanja te je sa šeste došao na treću poziciju.

(v) Tržište trgovine tiskom

Na tržištu trgovine tiskom na veliko u 2018. godini je poslovao jedino Tisak, koji je ujedno i jedini distributer tiska nacionalne pokrivenosti u RH. Tisak je u toj djelatnosti zabilježio blagi pad prihoda u odnosu na 2017. godinu i riječ je o nastavku višegodišnjeg negativnog trenda.

Kada je riječ o tržištu trgovine tiskom na malo, AZTN je u istraživanju promatrao isključivo prodaju na prodajnim mjestima specijaliziranim za prodaju tiska i duhanskih proizvoda, prodaju putem pretplate i kolportáže te prodaju putem „Newspaper Direct“, licenciranog tiskanja stranog tiska preko mrežnih stranica za hotele.

U 2018. godini u RH ukupno ostvareni prihod od trgovine na malo tiskom iznosio je 331 milijun kuna i bilježi se pad od 6 posto u odnosu na 2017. godinu. Vodeći je i dalje Tisak plus d.o.o., koji je na 967 prodajnih mjesta ostvario blagi pad prihoda u odnosu na 2017. Od 1. travnja 2019., Tisak plus d.o.o. preuzeo poslovanje, prava i obveze poduzetnika Tisak d.d.

Inovine d.d. kao specijalizirani trgovac na malo tiskom i duhanskim proizvodima je po broju maloprodajnih mjesta drugi iza Tiska i u odnosu na prethodnu godinu bilježi blagi pad prihoda. Drugi i treći po ostvarenom prihodu od trgovine na malo su nakladnici Hanza Media, odnosno Večernji list, koji bilježe blagi rast prihoda kroz prodaju putem pretplate i kolportáže.

Fibis d.o.o. također bilježi blago smanjenje prihoda te iako raspolaže mrežama specijaliziranih prodajnih mjesta, one obuhvaćaju znatno manji broj prodajnih mjesta od onih Tiska i Inovina, a rasprostranjenost je regionalnog karaktera.

3.3. Istraživanje tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2018. godini

AZTN je u sklopu svojih redovitih aktivnosti u 2018. godini proveo istraživanje tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj⁷⁵.

Cilj je istraživanja bio da temeljem podataka i dokumentacije pribavljenih od sektorskog regulatora Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) i Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO), AZTN utvrdi osnovne pokazatelje stanja na tržištu s analizom koncentriranosti tog tržišta, kako bi se izradila baza podataka tržišta osiguranja u RH. Izvori podataka za ovo istraživanje bile su publikacije HANFE i HUO-a.

Istraživanjem je obuhvaćeno tržište životnih i tržište neživotnih osiguranja. Unutar tržišta neživotnih osiguranja detaljnije je obuhvaćeno i analizirano tržište osiguranja motornih vozila. Tržišni udjeli poduzetnika na pojedinim segmentima tržišta utvrđeni su na temelju kriterija ukupno zaračunate bruto premije osiguranja.

U 2018. bilježe se određene zakonodavne aktivnosti i promjene na tržištu u dijelu regulatornog okvira. Prije svega riječ je o prenošenju i provedbi propisa Europske unije iz

---

⁷⁵ Prikaz tržišta osiguranja u 2018. godini, kao i tekst objave u vezi s tim istraživanjem dostupni su na mrežnim stranicama AZTN-a <http://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2016/10/Prikaz-istrazivanja-trzista-osiguranja-u-RH-u-2018.pdf>

područja osiguranja, odnosno priprema koje su se odnosile na primjenu Direktive o distribuciji osiguranja koje je provodila HANFA. Navedena direktiva je implementirana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Narodne novine“, br. 112/18.), koji propisuje nova pravila za obavljanje poslova distribucije osiguranja i reosiguranja na području RH i prekogranično.

(i) Opći pokazatelji tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2018. godini

Na tržištu osiguranja u RH je u 2018. godini poslovalo 18 društava za osiguranje. Dodatno, učinak na tržištu su imala i dva osiguravatelja sa sjedištem u drugoj državi članici EU putem podružnica (Sava osiguranje d.d. - Podružnica Hrvatska i Adriatic Slovenica d.d. - Podružnica Zagreb). U odnosu na 2017. godinu bilježe se dva osiguravatelja manje i to BNP Paribas Cardiff osiguranje (pripojen Croatia osiguranju tijekom 2018. godine) i Erste osiguranje VIG (pripojen matičnom društvu Wiener osiguranje tijekom 2018. godine).

Poslove zastupanja u osiguranju i posredovanja u osiguranju i reosiguranju, na dan 31. prosinca 2018. godine obavljalo je preko 350 društava ili obrta za zastupanje u osiguranju.

Tržište osiguranja je u 2018. godini, u kojoj je zaračunata bruto premija osiguranja iznosila 10 milijardi kuna, raslo za 9 posto u odnosu na prethodnu godinu (9,2 milijarde kuna).

Gustoća premije osiguranja predstavlja omjer zaračunate bruto premije i broja stanovnika (premija po stanovniku) te ona u 2018. godini iznosi 2.410 kuna, dok je u prethodnoj 2017. godini iznosila 2.195 kuna. Nadalje, udio ukupne premije u BDP-u u 2018. godini iznosi 2,6 posto i bilježi se blagi rast u odnosu na 2017. godinu.

Na segment neživotnog osiguranja u ukupnoj strukturi (životna i neživotna osiguranja) otpada dvije trećine tržišta, dok na segment životnih osiguranja otpada preostala jedna trećina ukupnog tržišta.

Rast se uglavnom temeljio na rastu tržišta neživotnog osiguranja, posebice osiguranja cestovnih vozila – kasko osiguranje s rastom od 19 posto. Značajan rast premije od 6,3 posto zabilježen je i kod osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, kao i kod osiguranja kredita (rast od 34 posto). Rast premije životnih osiguranja u 2018. godini najvećim je dijelom generiran rastom novih osiguranja s jednokratnim plaćanjem premije, čemu je, s obzirom na to da je bankoosiguranje značajan kanal prodaje na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj, donijela snažnija kreditna aktivnost.

Najveći iznos zaračunate bruto premije u 2018. godini ostvarilo je Croatia osiguranje, s tržišnim udjelom nešto manjim od 28 posto, drugi je Agram koncern čije članice, Euroherc osiguranje, Adriatic i Agram Life bilježe trend rasta premije, a njihov zajednički tržišni udio u 2018. godini iznosio je 21 posto. Slijede Allianz s 11,6 posto tržišnog udjela, zatim Wiener osiguranje VIG d.d. (Vienna Insurance Grupa) s udjelom oko 9 posto.

(ii) Pokazatelji koncentriranosti tržišta

U 2018. godini je omjer tržišne koncentracije iskazan tržišnim udjelima prvih pet osiguratelja iznosio 66,3 te u usporedbi s 2017. godinom, u kojoj je iznosio 64,1, bilježi blagi rast.

Temeljem podataka o koncentriranosti tržišta, proizlazi kako je ukupno tržište osiguranja u RH u 2018. godini bilo relativno dobro strukturirano i kompetitivno, uz pokazatelje umjerene koncentriranosti te se bilježi trend blagog rasta koncentriranosti.

(iii) Tržište životnih osiguranja

Ukupno je na tržištu životnih osiguranja u 2018. godini djelovalo 14 osiguratelja, uključujući i dva osiguravatelja koji posluju preko podružnica. Zabilježen je rast životnih osiguranja od 6,7 posto, a ukupna premija iznosila je nešto manje od 3,2 milijarde kuna. Porast ukupne premije životnih osiguranja u 2018. godini najvećim je dijelom generiran rastom novih osiguranja s jednokratnim plaćanjem premije osiguranja.

Najznačajniji osiguratelji u segmentu životnih osiguranja su Croatia osiguranje i Wiener osiguranje VIG, čiji su udjeli na ovom tržištu izjednačeni, zatim slijede Allianz, Generali osiguranje, Grawe Hrvatska i Agram Life osiguranje. Najveći nominalni i postotni rast u životnim osiguranjima (94 posto) bilježi Wiener osiguranje VIG, no ovako značajnom rastu doprinijelo je pripajanje društva Erste VIG te je ujedno Wiener prestigao Allianz na drugoj poziciji.

Omjer tržišne koncentracije promatran prema pojedinačnim osigurateljima, iznosio je 70,7 te se bilježi određeni rast koncentriranosti, prije svega iz značajnog rasta tržišnog udjela Wiener osiguranja.

(iv) Tržište neživotnih osiguranja

Na tržištu neživotnih osiguranja je u 2018. godini bilo aktivno 17 osiguratelja, uključujući i dva osiguravatelja koji posluju preko podružnica. U skupini neživotnih osiguranja, zaračunata bruto premija iznosila je 6,8 milijardi kuna te je u odnosu na 2017. godinu povećana za 10 posto. Taj se rast pretežito temeljio na rastu osiguranja cestovnih vozila (kasko osiguranje), osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila (obvezno osiguranje) i osiguranja kredita.

Croatia osiguranje je lider u skupini neživotnih osiguranja, s tržišnim udjelom od 32 posto i rastom od 5 posto. Koncern Agram, sa svojim članicama Euroherc, Adriatic i Agram Life bilježi tržišni udio od 27 posto, Allianz Zagreb tržišni udio od 9,5 posto, a slijede Generali osiguranje, Uniqa osiguranje, Triglav osiguranje i Wiener osiguranje VIG, koji bilježe pojedinačne tržišne udjele neznatno preko 5 posto.

Omjer tržišne koncentracije CR₅ tržišta neživotnih osiguranja u 2018. godini, iznosio je 73,3 te se u usporedbi s 2017. godini, u kojoj je iznosio 70,8, bilježi rast koncentriranosti. Tržište neživotnih osiguranja u 2018. godini bilo relativno dobro strukturirano, uz pokazatelje umjerene koncentriranosti.

(v) Tržište obveznog osiguranja motornih vozila

Tržišni segment osiguranja motornih vozila koji uključuju obvezno osiguranje vlasnika – korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama (obvezno osiguranje) i osiguranje cestovnih vozila (kasko osiguranje), predstavljaju najznačajnije vrste osiguranja, koje u ukupno zaračunatoj bruto premiji na tržištu osiguranja u 2018. godini bilježe udio od 32,7 posto.

Zaračunata bruto premija obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u 2018. godini je iznosila 2,1 milijardi kuna i bilježi se blagi rast od 6,3 posto, u odnosu na prethodnu 2017.

Zaračunata bruto premija kasko osiguranja u 2018. godini iznosila je 1,05 milijarde kuna i bilježi se rast od značajnih 18,7 posto u usporedbi s 2017. godinom. Taj pozitivni trend je u korelaciji s trendom rasta novoregistriranih vozila, odnosno brojem vozila koja se prvi put registriraju u Republici Hrvatskoj, a kojih je u 2018. godini zabilježeno 176.254.

Na tržištu osiguranja motornih vozila u 2018. godini bilo je aktivno 12 osiguratelja. Sedam osiguratelja bilježi rast premije i to najviše Euroherc osiguranje i Adriatic osiguranje te Croatia osiguranje, Izvor osiguranje, Triglav osiguranje, Grawe i Ergo osiguranje.

Najveći tržišni udio na tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti od 41,9 posto bilježi Agram koncern kroz Euroherc osiguranje i Adriatic osiguranje uz rast tržišnog udjela. Slijede Croatia osiguranje s tržišnim udjelom nešto manjim od 23 posto te Triglav, Allianz, Generali, HOK osiguranje i Wiener VIG, s tržišnim udjelima oko 5 posto.

(vi) Kanali distribucije

U 2018. godini društva za osiguranje su prodaju svojih proizvoda i usluga vršila preko vlastitih zaposlenika (bez provizije), internih zastupnika, agencija, brokera, bankoosiguranja i ostalih kanala distribucije. Najzastupljeniji kanal distribucije neživotnog osiguranja bili su interni zastupnici s 41,6 posto udjela u zaračunatoj premiji, agencije s 21,9 posto, zaposlenici društava (bez provizije) s 16,3 posto te brokeri s 11,8 posto, a ostali prodajni kanali bilježe udio manji od 10 posto.

Prodaja životnog osiguranja u najvećem dijelu se odvijala preko bankoosiguranja s 44,3 posto udjela u zaračunatoj premiji, internih zastupnika s 24 posto i agencija s 20 posto. Zaposlenici društava za osiguranje generirali su 10,3 posto zaračunate premije životnih osiguranja u 2018. godini.

3.4. Istraživanje tržišta pružanja usluga online rezervacija smještaja u Republici Hrvatskoj u 2019. godini

AZTN je u 2019. godini pokrenuo sektorsko istraživanje u odnosu na digitalna tržišta, točnije tržište pružanja usluga online rezervacija smještaja u Republici Hrvatskoj.

Uzorak poduzetnika za anketni upitnik u ovom predmetnom istraživanju činili su poduzetnici koji primarno obavljaju djelatnost pružanja usluga smještaja u svojim smještajnim objektima i poduzetnici koji obavljaju uslugu online rezervacija smještaja. Također su anketirani institucionalni dionici koji imaju saznanja o predmetnom tržištu.

Cilj predmetnog sektorskog istraživanja je analizirati zakonodavni i provedbeni okvir tržišta pružanja usluga online rezervacija smještaja, utvrditi opće pokazatelja stanja na tržištu pružanja usluga online rezervacija smještaja u Republici Hrvatskoj i utvrditi položaj pojedinog

poduzetnika u lancu te utvrditi relevantne činjenice o načinu i mehanizmu određivanja cijene online rezervacija smještaja u RH, radi boljeg razumijevanja stanja na tržištu. Rezultati istraživanja predmetnog tržišta bit će navedeni u sljedećem godišnjem izvješću AZTN-a, za 2020. godinu.

4. Promicanje prava i politike tržišnog natjecanja

Značajne aktivnosti u ovoj izvještajnoj godini bile su usmjerene na promicanje prava i politike tržišnog natjecanja odnosno na razvitak kulture tržišnog natjecanja.

U tom je smislu veoma važan alat u rukama AZTN-a institut stručnih mišljenja o sukladnosti nacrtu prijedloga zakona, postojećih zakona i drugih propisa s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja te o ostalim pitanjima koja mogu značajno utjecati na tržišno natjecanje. AZTN ih donosi na zahtjev Hrvatskog sabora, Vlade RH, središnjih tijela državne uprave, pravnih osoba s javnim ovlastima i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. AZTN na taj način nastoji prevenirati donošenje propisa i postupanja poduzetnika kojima se svjesno ili nesvjesno narušava tržišno natjecanje na štetu potrošača i ukupne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Uz to, AZTN je jednako angažiran u aktivnom promicanju značaja tržišnog natjecanja kroz edukaciju poduzetnika i potrošača te transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti.

Promicanje prava i politike tržišnog natjecanja odnosi se na one aktivnosti AZTN-a koje su usmjerene na stvaranje ukupnog institucionalnog i gospodarskog okruženja kojim se potiče ulazak poduzetnika na tržište i/ili uklanjaju prepreke razvoju konkurencije.

U 2019. godini u AZTN-u je otvoreno **ukupno 88 predmeta iz područja promicanja prava i politike tržišnog natjecanja**.

Riješeno je ukupno **77** predmeta, od čega je deset mišljenja dano je na propise (zakonske i podzakonske akte), a jedno (1) stručno mišljenje odnosilo se na sektor elektroničkih komunikacija.

Pored stručnih mišljenja, AZTN je **odgovorio i na 67 upita pravnih i fizičkih osoba, komora i drugih subjekata**.

AZTN je tijekom 2019. godine surađivao s Ministarstvom regionalnog razvoja i EU fondova, u Radnoj skupini na izradi „Pravilnika o visini i načinu ostvarivanja prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz“ i „Pravilnika o načinu ostvarivanju prava na naknadu troškova prijevoza vodonoscem i/ili autocisterno i razlike do pune cijene vode“.

Također, AZTN je surađivao i s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, u radnoj skupini na izradi Zakona o patentu, kao i s Ministarstvom kulture, na izradi Nacrta prijedloga Zakona o elektroničkim medijima na koje je AZTN dostavio pisano očitovanje, kao stručnu pomoć za izradu pojedinih odredbi predmetnog propisa, radi učinkovitije primjene i izbjegavanja dvojbi u tumačenju Zakona o elektroničkim komunikacijama.

Ostvarena je i suradnja s Pravnim fakultetom, koji je od AZTN-a zatražio stručnu pomoć na izradi Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

U nastavku dajemo sažeti prikaz nekoliko stručnih mišljenja.

- Primjer 1.: „Tržnica Zadar d.o.o., Zadar - Javni poziv za davanje u zakup montažnih drvenih kućica, za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i djelatnosti trgovine za vrijeme održavanje manifestacije „Advent u Zadru“⁷⁶

AZTN je zaprimio upit Tržnice Zadar d.o.o. (dalje u tekstu: podnositelj zahtjeva), kojim se traži očitovanje AZTN-a o pravilnosti i zakonitosti Javnog poziva za davanje u zakup montažnih drvenih kućica za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i djelatnosti trgovine, za vrijeme održavanje manifestacije „Advent u Zadru“ (dalje u tekstu: Javni poziv).

Slijedom zaprimljenog podneska, AZTN je izvršio uvid u dostavljeni tekst Javnog poziva te je zaključio da dokument sadrži odredbe koje određuju kako pravo na podnošenje ponuda za zakup kućica za ugostiteljsko, odnosno trgovačku djelatnost imaju pravne i fizičke osobe, koje ispunjavaju zakonom propisane uvjete za obavljanje navedenih djelatnosti, u dijelu koji glasi (cit.): „...minimalno godinu dana prije objave poziva“ izvjesno predstavlja prekomjerni uvjet s aspekata propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Naime, AZTN smatra kako su uvjeti za obavljanje ugostiteljske i trgovačke djelatnosti propisani posebnim zakonima koji uređuju navedeno područje te se određivanje dodatnog uvjeta, kako ponuditelj mora ispunjavati zakonske pretpostavke za obavljanje predmetnih djelatnosti minimalno godinu dana prije objave Javnog poziva, ne bi moglo smatrati objektivno opravdano s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Posebno stoga, što podnositelj zahtjeva nije dodatno obrazložio razloge raspisivanja ovog vremenskog uvjeta, niti je isto obrazloženo tekstom Javnog poziva.

Stoga je AZTN, u svom mišljenju predložio brisanje teksta Javnog poziva u svim točkama u kojima se navodi; „minimalno godinu dana prije javnog poziva“, odnosno uvjetovanje obavljanja predmetne djelatnosti kroz određeno vremensko razdoblje, konkretno minimalno godinu dana prije Javnog poziva. Naime, AZTN smatra kako se uvjetovanjem obavljanja predmetne djelatnosti kroz određeno vremensko razdoblje, konkretno minimalno godinu dana prije Javnog poziva, onemogućava novoosnovanim pravnim i fizičkim osobama (poduzetnicima) sudjelovanje na Javnom pozivu, odnosno pristup tržištu, iako ispunjavaju zakonom propisane uvjete za obavljanje ugostiteljske odnosno trgovačke djelatnosti, u smislu posebnih zakona koji uređuju predmetnu materiju. Dodatno, određivanje vremenskog uvjeta, odnosno ispunjavanje zakonom propisanih uvjeta za obavljanje predmetnih djelatnosti minimalno godinu dana prije objave javnog poziva, moglo bi se smatrati opravdanim samo kao dodatni uvjet u određenim slučajevima, primjerice u slučaju kada dva ili više ponuditelja imaju jednakovrijednu ponudu.

---

⁷⁶ Mišljenje; KLASA: 034-04/19-01/002, od 22. listopada 2019. godine.

Primjer 2.: „Prijava za obavljanje zamjenskih poštanskih usluga davatelja poštanskih usluga Tisak plus d.o.o., Zagreb“⁷⁷

AZTN je zaprimio zahtjev Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM), kojim se traži mišljenje AZTN-a u svezi prijave poduzetnika Tisak plus d.o.o., Zagreb (dalje u tekstu: Tisak plus), za obavljanje zamjenske poštanske usluge. AZTN je donio mišljenje kako bi se prava i obveze u ugovorima s pojedinim korisnicima usluga, u dijelu koji se odnosi na bitne značajke zamjenskih poštanskih usluga, trebala temeljiti na člancima 44. i 45. Zakona o poštanskim uslugama („Narodne novine“, br. 144./12., 153./13. i 78./15.), odnosno proizlaziti iz Općih uvjeta za obavljanje zamjenskih poštanskih usluga poduzetnika Tisak plus (dalje u tekstu: Opći uvjeti) i Cjenika zamjenskih poštanskih usluga poduzetnika Tisak plus (dalje u tekstu: Cjenik), a koji se prije početka njihove primjene, dostavljaju HAKOM-u.

AZTN smatra kako se rokovi uručenja trebaju također temeljiti na Općim uvjetima, konkretno na način kako je propisano u članku 44. stavku 2. točki 5. Zakona o poštanskim uslugama te kako svi uvjeti, način, postupak te cijene obavljanja predmetne zamjenske poštanske usluge trebaju biti transparentno uređeni odredbama Općih uvjeta te Cjenikom koji su unaprijed poznati svim korisnicima usluga, u smislu članaka 44., 45. i 46. Zakona o poštanskim uslugama. U konačnici, AZTN je predložio da se navedeno razmotri prilikom donošenja konačne odluke o obavljanju zamjenske poštanske usluge poduzetnika Tisak plus d.o.o., kako bi se na nedvojbenu i transparentan način odredili uvjeti pružanja predmetne usluge te kako bi korisnici unaprijed bili upoznati sa svim uvjetima pružanja usluga.

- Primjer 3.: „Ministarstvo kulture - suradnja u vezi s novim Zakonom o elektroničkim medijima (medijske koncentracije)“⁷⁸

AZTN je zaprimio dopis Ministarstva kulture (dalje u tekstu: Ministarstvo) kojim traži stručnu pomoć AZTN-a u vezi s izradom pojedinih odredbi Nacrta prijedloga Zakona o elektroničkim medijima (dalje u tekstu: Nacrt Zakona), a posebno u dijelu koji se odnosi na koncentracije poduzetnika na tržištu elektroničkih medija. Slijedom zaprimljenog upita, AZTN je Ministarstvu dostavio očitovanje na Nacrt Zakona te je dodatno istaknuo kako je potrebno voditi računa o tome da se pojam „koncentracija“ sustavno zamijeni pojmom pluralizam i raznovrsnost elektroničkih medija, kako bi se razlikovao od pojma „koncentracija poduzetnika“, u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

---

⁷⁷ Mišljenje; KLASA: 034-08/19-01/041, od 13. svibnja 2019. godine.

⁷⁸ Mišljenje; KLASA: 900-01/19-01/006, od 31. svibnja 2019. godine.

- Primjer 4.: „Ivana Bilić, Split - upit o postupanju FINE“⁷⁹

AZTN je zaprimio podnesak Ivane Bilić iz Splita (dalje u tekstu: podnositeljica zahtjeva), u kojem se navodi kako je kupnjom Mac računala prešla na iOS operativni sustav te više nije u mogućnosti pristupiti sustavu ePorezna putem FINA certifikata. Podnositeljica zahtjeva smatra kako je prilagođavanje sustava ePorezna samo jednom operativnom sustavu suprotno propisima tržišnog natjecanja te kako su time povrijeđena njezina prava potrošača. Povodom zaprimljenog podneska, AZTN je zatražio očitovanje FINE i Porezne uprave. Na temelju utvrđenih činjenica, AZTN je zaključio kako u konkretnom slučaju nije svrsishodno postupanje AZTN-a u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, budući da nadležna Porezna uprava kao jedinstvena i samostalna upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija, a imajući u vidu tehničke aspekte predmetne usluge, planira omogućiti korištenje elektroničkog potpisa i na drugim operativnim sustavima. AZTN je zaključio kako u konkretnom slučaju nije riječ o postupanju poduzetnika radi narušavanja tržišnog natjecanja, već o postupanju Porezne uprave kao nadležnog tijela za Jedinstveni portal Porezne uprave (ePorezna-JPPU), koje predstavlja središnje mjesto na kojem porezni obveznici mogu pristupiti elektroničkim uslugama Porezne uprave.

---

⁷⁹ Mišljenje; KLASA: 034-08/19-01/009, od 9. travnja 2019. godine.

5. Sudska kontrola odluka AZTN-a iz područja zaštite tržišnog natjecanja

Protiv rješenja AZTN-a u području zaštite tržišnog natjecanja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VUSRH), u roku od 30 dana od dana dostave rješenja. VUSRH o tužbi odlučuje u vijeću sastavljenom od tri suca.

Tužbu protiv rješenja AZTN-a kojim se utvrđuje povreda ZZTN-a i članka 101. ili članka 102. UFEU-a i izriču upravno-kaznene mjere može podnijeti nezadovoljna stranka u postupku. Tužbu protiv rješenja AZTN-a kojim se odbacuje inicijativa za pokretanje postupka jer nema uvjeta za njegovo pokretanje, kojim se utvrđuje da nije narušeno tržišno natjecanje i rješenja kojim se obustavlja postupak, može podnijeti i podnositelj inicijative, odnosno osoba kojoj su rješenjem AZTN-a utvrđena ista postupovna prava kao i podnositelju inicijative.

Tužba se može podnijeti zbog:

- povrede propisa materijalnog prava o tržišnom natjecanju,
- bitne povrede odredbi o postupku,
- pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- pogrešne odluke o upravno-kaznenoj mjeri i drugim pitanjima o kojima odlučuje AZTN.

Protiv odluke VUSRH-a kojim se odbija tužbeni zahtjev tužitelja u upravnom sporu, odnosno kojom se potvrđuje zakonitost odluke AZTN-a može se podnijeti ustavna tužba u slučajevima uređenim Ustavom RH⁸⁰, primjerice kada nezadovoljna stranka smatra da joj je povrijeđeno pravo na pravično suđenje (članak 29. stavak 1. Ustava RH) ili kada smatra da je došlo do povrede zakonitosti pojedinačnih akata državne uprave i tijela s javnim ovlastima i njihovoj sudskoj kontroli (članak 19. Ustava RH).

U svih pet (5) odluka koje je donio u 2019. godini, VUSRH je odbio tužbene zahtjeve tužitelja i potvrdio u cijelosti odluke AZTN-a, koje su time postale pravomoćne.

Treba naglasiti da adresati ZZTN-a imaju izbor pri podnošenju inicijative za pokretanje postupka utvrđivanja zabranjenih sporazuma ili zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika zbog kršenja članka 101. ili članka 102. UFEU-a pa inicijativu mogu podnijeti AZTN-u ili se odlučiti na podnošenje privatne tužbe nadležnom trgovačkom sudu.

Naime, poduzetnici mogu pred trgovačkim sudovima u Republici Hrvatskoj pokrenuti privatnopravni spor radi utvrđivanja zabranjenih sporazuma ili zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika u smislu članka 101. ili članka 102. UFEU-a. U takvom je slučaju trgovački sud dužan o tome bez odlaganja obavijestiti AZTN.

---

⁸⁰ „Narodne novine“, br. 56/90.,135/97.,113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.

O naknadama štete zbog povreda ZZTN-a ili članka 101. ili 102. UFEU-a u prvom stupnju odlučuju nadležni trgovački sudovi, koji kao specijalizirani sudovi i inače sude u postupcima naknada štete iz drugih pravnih područja vezanih uz trgovačke odnose.

U tom kontekstu treba spomenuti **Zakon o postupcima naknade štete zbog povreda prava tržišnog natjecanja**⁸¹, koji je stupio na snagu u srpnju 2017. godine. Taj bi propis trebao doprinijeti ujednačavanju prakse u postupcima naknade štete, a mogao bi imati utjecaja i na povećano korištenje instituta ostvarivanja prava na naknadu štete u RH i cijelom EU-u, a poduzetnike dodatno odvratiti od kršenja propisa o tržišnom natjecanju. Prema dostupnim podacima AZTN-a u 2019. godini nije bilo sporova ili donesenih presuda, odnosno podnesenih zahtjeva za naknadu štete na trgovačkim sudovima po navedenoj zakonskoj osnovi.

---

⁸¹ „Narodne novine“, br. 69/2017.

6. Provedba Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom (ZNTP)

AZTN je od 7. prosinca 2017. godine u nadležnost dobio i provedbu ZNTP-a kojim je u RH prvi put uređeno područje zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom.

ZNTP-om se utvrđuju pravila i sustav mjera za sprječavanje nametanja nepoštenih trgovačkih praksi i taksativno utvrđuju nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom, čijim se nametanjem iskorištava značajna pregovaračka snaga otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovca u odnosu na njihove dobavljače.

Cilj tog zakona je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom.

Adresati ZNTP-a su svi sudionici u lancu opskrbe hranom, a riječ je o proizvođačima, otkupljivačima, prerađivačima, trgovcima na veliko i trgovcima na malo.

Zabranjeno je iskorištavanje značajne pregovaračke snage otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovca u odnosu na njihove dobavljače nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi. U razdoblju usklađivanja, odnosno od stupanja ZNTP-a na snagu 7. prosinca 2017. godine pa do njegove „pune“ primjene 1. travnja 2018. godine, AZTN je u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede prikupio, analizirao i odgovorio na najčešća pitanja adresata koja su prikupljena putem Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske udruge poslodavaca, Ministarstva poljoprivrede, odvjetničkih društava te izravno od adresata predmetnog zakona. Navedena pitanja i odgovori objedinjeni su u dokumentu „**Odgovori na pitanja adresata ZNTP-a**“, koji je objavljen na mrežnim stranicama AZTN-a i Ministarstva poljoprivrede 5. veljače 2018. godine. U svrhu lakšeg uvida adresata ZNTP-a u navedene odgovore, Ministarstvo poljoprivrede i AZTN izradili su i pročišćene tekstove. Zadnje izrađeni **pročišćeni tekst Odgovora na pitanja adresata ZNTP-a od 9. listopada 2018. godine**, dostupan je na mrežnim stranicama AZTN-a: <http://www.aztn.hr/nepostene-trgovacke-prakse/cesta-pitanja> kao i na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede: <http://www.mps.hr>

Pod **trgovcem značajne pregovaračke snage** podrazumijeva se trgovac čiji ukupni godišnji prihod (uključujući povezana društva trgovca) u RH prelazi iznos od **100,000.000** kuna.

Značajna pregovaračka snaga otkupljivača i prerađivača podrazumijeva se ako ukupni godišnji prihod (uključujući povezana društva) u RH prelazi iznos od **50,000.000** kuna. U prihode se ne uračunava prihod ostvaren između povezanih društava (društava unutar grupe).

Puna primjena ZNTP-a započela je 1. travnja 2018. godine te su od tog datuma svi ugovori između trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača i njihovih dobavljača sklopljeni prije stupanja

na snagu ZNTP-a, a bili su važeći u trenutku stupanja na snagu ZNTP-a 7. prosinca 2017. godine, trebali biti usklađeni s tim zakonom. Stoga je AZTN, počevši od lipnja 2018. godine, po službenoj dužnosti pokrenuo veliki broj upravnih postupaka, u kojima je utvrđivao iskorištavanje značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom od strane velikog broja trgovaca, otkupljivača i prerađivača.

U tim je postupcima AZTN ispitivao sve elemente koji se odnose na sadržaj i realizaciju ugovornih, odnosno poslovnih odnosa. Pri tome AZTN uvijek naglašava kako samo pokretanje upravnog postupka protiv određenog trgovca ili otkupljivača ili prerađivača ne znači nužno postojanje povrede ZNTP-a, već je AZTN obvezan u postupku utvrditi sve relevantne činjenice i okolnosti, odnosno utvrditi postoje li konkretni dokazi koji potvrđuju indicije koje su bile razlog za pokretanje postupka. Tek na temelju konačno utvrđenog činjeničnog stanja, AZTN donosi meritornu odluku u konkretnom predmetu.

AZTN je u području nepoštenih trgovačkih praksi tijekom 2019. godine riješio ukupno 62 predmeta, od toga devet (9) upravnih predmeta i 53 nepravna predmeta.

U tijeku su još 22 upravna predmeta, u kojima je u većini postupak pokrenut u drugoj polovici 2019. godine te zbog složenosti postupka nisu mogli biti riješeni u toj godini. Riječ je o postupcima pokrenutim protiv trgovaca: Kaufland Hrvatska k.d., Pemo d.o.o., Ribola d.o.o., Jadranka trgovina d.o.o. i ULTRA GROS d.o.o. te otkupljivača Setovia voće d.o.o., Filip d.o.o., Fragaria Neretva d.o.o., Marinada d.o.o., Jasenska d.o.o., Slavonija Županija d.d., Glavice d.o.o., Moslavina voće d.o.o., Agro Gold d.o.o., Žito d.o.o., PPK Valpovo d.o.o. i Koka d.d.

6.1. Sudska zaštita u području utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi

Protiv rješenja AZTN-a nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom. U drugom stupnju nadležan je VUSRH. Tužba ne zadržava izvršenje rješenja, osim u dijelu upravno-kaznene mjere. Tužba protiv rješenja AZTN-a radi odlučivanja o postupovnim pitanjima, ne zaustavlja tijek postupka.

ZNTP-om je propisano da su svi sporovi pokrenuti pred upravnim sudom žurni. Ovdje kao dobar primjer napominjemo kako su Plodine d.d. protiv rješenja AZTN-a tužbom u travnju 2019. godine pokrenule upravni spor pred nadležnim Upravnim sudom u Rijeci, a taj je sud žurno, 10. veljače 2020. godine donio presudu, kojom je tužbeni zahtjev Plodina d.d. radi poništenja rješenja AZTN-a u cijelosti odbijen.

6.2. Primjeri upravnih postupaka

AZTN je u 2019. godini okončao **devet (9) upravnih postupaka** i to rješenjima u kojima je utvrdio da je stranka u postupku, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, svojim dobavljačima nametnula nepoštene trgovačke prakse te joj je za utvrđene povrede izrekao

upravno-kaznene mjere. Od ukupno devet okončanih upravnih postupaka u odnosu na trgovce i otkupljivače i/ili prerađivače koji su svi pokrenuti po službenoj dužnosti, povod za pokretanje pet upravnih postupaka bila su saznanja do kojih je AZTN došao iz anonimnih prijava, dok su četiri postupka pokrenuta na temelju istraživanja stanja na tržištu, koja je AZTN započeo u 2018. godini, odnosno analize dokumentacije pribavljene u skladu s člankom 17. stavkom 1. ZNTP-a.

AZTN je za utvrđene povrede ZNTP-a prekršiteljima izrekao upravno-kaznene mjere u ukupnom iznosu od 3.499.500,00 kuna.

ZNTP razlikuje iznimno teške, teške i lakše povrede te u skladu s tim određuje i najviše iznose upravno-kaznenih mjera.

Svrha upravno-kaznenih mjera je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom, kažnjavanje počinitelja povreda te odvratanje počinitelja i drugih osoba od budućih povreda ZNTP-a. Pri utvrđivanju i izricanju upravno-kaznene mjere, AZTN u svakom predmetu uzima u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i posljedice povrede za dobavljače. Utvrđeni iznos upravno-kaznene mjere se smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i/ili otegotnim okolnostima.

AZTN smatra da će se izrečenim upravno-kaznenim mjerama ostvariti cilj njihovih izricanja u smislu odvratanja prekršitelja, kao i ostalih adresata ZNTP-a od budućih povreda odredaba ZNTP-a.

AZTN je u okviru okončanih upravnih postupaka, obradio veliki broj ugovora sklopljenih s dobavljačima trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača, kao i priloga i aneksa ugovora te općih uvjeta poslovanja, a ujedno je u odnosu na sve promatrane dobavljače obrađena i opsežna ekonomska dokumentacija u vidu analitičkih kartica, računa, otkupnih blokova, otpremnica, primki, potvrda o vaganju, izvještaja o kalibriranju, potvrda o plaćanju, cjenika, komercijalnih uvjeta kao i druga dokumentacija, a koja se odnosi na promatrano vremensko razdoblje u svakom od okončanih upravnih postupaka.

Strah dobavljača da bi zbog prijavljivanja nametanja nepoštenih trgovačkih praksi mogla biti ugrožena njihova egzistencija, iako u manjoj mjeri nego u 2018. godini, bio je prisutan i tijekom 2019. godine, što se prije svega ogleda u činjenici da je tijekom tog izvještajnog razdoblja, AZTN zaprimio ukupno 10 predstavki vezanih za navodno nametanje nepoštenih trgovačkih praksi. Od toga je šest (6) predstavki dostavljeno izravno AZTN-u, dok su četiri (4) predstavke dostavljene posredstvom Ministarstva poljoprivrede. U najvećoj mjeri podnositelji su ili anonimni ili su zatražili da im se zaštiti identitet.

Tijekom 2019. godine dovršeno je istraživanje stanja na tržištu voćem i povrćem, započeto 2018. godine⁸², koje je rezultiralo pokretanjem postupaka protiv većeg broja otkupljivača krajem 2019. godine.

U nastavku se daje kratak opis odluka AZTN-a kojim je utvrđena nepoštena trgovačka praksa i izrečena upravno-kaznena mjera.

Primjer 1.: AZTN protiv Plodine d.d., Rijeka⁸³

Pokretanje ovog upravnog postupka bilo je rezultat ispitivanja stanja na tržištu koje je AZTN po službenoj dužnosti proveo u posebnom predmetu kojim je bio obuhvaćen 31 trgovac. U tom je predmetu AZTN metodom slučajnog odabira analizirao određeni broj ugovora koje su ti trgovci sklopili sa svojim dobavljačima (domaćim i inozemnim), radi utvrđivanja posluju li trgovci u skladu s odredbama ZNTP-a, odnosno postoje li dostatne indicije za pokretanje upravnih postupaka. Tako je AZTN, između ostalih, analizirao i kupoprodajne ugovore koje su Plodine d.d., Rijeka (dalje u tekstu: Plodine) sklopile s inozemnim dobavljačem EKRO BV iz Nizozemske.

AZTN je nakon provedenog ispitnog postupka, pokrenutog po službenoj dužnosti krajem lipnja 2019. godine, utvrdio da su Plodine iskoristile svoju značajnu pregovaračku snagu, nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi svom dobavljaču svježeg mesa EKRO BV iz Nizozemske. U prvom redu, Plodine su u razdoblju od 4. siječnja 2018. do 12. ožujka 2018. godine s navedenim dobavljačem poslovale bez pisanog ugovora. Poslovale su na temelju ponude i prihvata ponude koji, međutim, nisu sadržavali sve bitne elemente pisanog ugovora propisane ZNTP-om. Naime, bitni elementi pisanog ugovora u smislu ZNTP-a su: cijena proizvoda i/ili način određivanja, odnosno izračuna cijene, kvaliteta i vrsta poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se isporučuje trgovcu, uvjeti i rokovi plaćanja pri čemu rok plaćanja ne može biti dulji od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda, odnosno 60 dana za ostale proizvode, uvjeti i rokovi isporuke, mjesto isporuke te trajanje ugovora.

Poslovanje između dobavljača i trgovaca uređeno nakon 7. prosinca 2017. godine, kada je ZNTP stupio na snagu, moralo je biti sadržajno usklađeno s njegovim odredbama. To konkretno znači da se njihovo poslovanje uređeno nakon 7. prosinca 2017. godine, moglo odvijati i u obliku ponude i prihvata ponude, ali samo ako su i ponuda i prihvata ponude bili u pisanom obliku i sadržavali sve naprijed navedene bitne sastojke ugovora, što ponude i prihvat ponuda između Plodina i njihovog dobavljača EKRO BV u razdoblju od 4. siječnja 2018. do 12. ožujka 2018. godine nisu sadržavali.

Nadalje, Plodine su u svim Kupoprodajnim ugovorima sklopljenim s dobavljačem svježeg mesa EKRO BV u razdoblju od 12. ožujka 2018. do 10. srpnja 2018. godine, ugovarale

---

⁸² Tržište voća i povrća istraživano je u okviru predmeta KLASA: 034-08/18-04/108 - 034-08/18-04/116; KLASA: 034-08/18-04/123 - 034-08/18-04/127 i KLASA: 034-08/18-04/134 - 034-08/18-04/136

⁸³ Rješenje AZTN protiv Plodine d.d., Rijeka, KLASA: UP/I 034-03/18-04/007, od 21. ožujka 2019. godine

rokove plaćanja od 60 dana, iako je bila riječ o svježem proizvodu, za koji je ZNTP-om izričito propisano da rok plaćanja ne može biti dulji od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda. Štoviše, ne samo da su Kupoprodajnim ugovorima bili ugovoreni rokovi plaćanja dulji od 30 dana, nego je utvrđeno da su Plodine u tom razdoblju plaćanje prema dobavljaču EKRO BV izvršavale u rokovima duljim od 30 dana što je također povreda ZNTP-a.

AZTN je pri utvrđivanju visine upravno-kaznene mjere kao olakotne okolnosti uzeo u obzir da su Plodine tijekom postupka surađivale s AZTN-om, da su opisane povrede kratko trajale (šest mjeseci) te da su 10. srpnja 2018. godine dostavile dokaz da su s EKRO BV sklopile novi ugovor usklađen s odredbama ZNTP-a i s ugovorenim rokom plaćanja od 30 dana.

Tako je AZTN, uzimajući u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i posljedice konkretne povrede za dobavljače, kao i utvrđene olakotne okolnosti, Plodinama izrekao upravno-kaznenu mjeru u iznosu od 1,008.000 kuna.

Budući da je u konkretnom slučaju riječ o primjeni ZNTP-a kao potpuno novog propisa koji je u punoj primjeni tek godinu dana, s obzirom na to da je riječ o prvoj odluci i prvoj upravno-kaznenoj mjeri koju je AZTN izrekao primjenom toga prisilnog propisa, a naročito s obzirom na određene specifičnosti konkretnog slučaja, AZTN smatra korisnim ukazati na širu sliku u kojoj treba sagledati cilj i svrhu primjene odredbi ZNTP-a u praksi.

Prije svega, treba naglasiti da je cilj i svrha ZNTP-a uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom. Konkretno, u odnosima dobavljača i trgovaca ZNTP osigurava jednak pravni položaj svih kategorija dobavljača, neovisno o tome je li riječ o domaćim ili inozemnim dobavljačima, što je došlo do izražaja upravo u predmetnom postupku. Osim toga, cilj zakonodavca bio je i zaštita poštenih trgovačkih praksi u odnosu na sve dobavljače, bez obzira na njihovu veličinu.

Svako drugačije tumačenje bi dovelo do diskriminacije dobavljača prema njihovoj veličini, ali i apsurdne situacije u kojoj bi trgovci s dobavljačima čiji su prihodi isti ili veći od njihovih, mogli primjenjivati prakse koje su ZNTP-om propisane kao nepoštene, odnosno prema vlastitom nahođenju, zaobilaziti primjenu ZNTP-a. Time bi posredno bili oštećeni svi ostali, a naročito mali i srednji dobavljači. Tako bi veliki dobavljači bili u mogućnost trgovcima ponuditi „povoljnije“ uvjete od onih koje to mogu mali ili srednji. Primjerice, mogli bi poslovati bez pisanog ugovora, s dužim rokovima plaćanja, s mogućnošću neograničenog povrata isporučenih, a neprodanih proizvoda i slično. Nasuprot tome, budući da mali i srednji dobavljači ne bi mogli ponuditi takve uvjete te bi morali poslovati u skladu s odredbama ZNTP-a, trgovci bi imali snažan interes sklapati ugovore s pretežito velikim i/ili inozemnim dobavljačima.

U konkretnom se slučaju Plodine u poslovnim odnosima s nizozemskim dobavljačem EKRO BV nalaze u ulozi trgovca koji od tog dobavljača kupuje svježe meso koje plasira na tržište RH. Unatoč činjenici da EKRO BV na europskoj razini ostvaruje veći ukupni prihod od Plodina, AZTN je u postupku utvrdio da Plodine, u smislu odredbi ZNTP-a, ipak imaju značajnu pregovaračku snagu. Naime, ZNTP ni na koji način ne stavlja u razmjer prihodovni cenzus trgovca i prihodovni cenzus dobavljača, niti određuje bilo kakve okvire ili razrede prema tržišnoj ili prihodovnoj snazi dobavljača u odnosu na trgovca. Jednako tako, ZNTP ne određuje niti bilo koje druge kriterije na temelju kojih bi, iz bilo kojeg razloga ili zbog značajki

dobavljača, bilo moguće isključiti primjenu ZNTP-a. Pored toga, neovisno o tržišnoj snazi EKRA BV na svjetskom tržištu, sama činjenica da Plodine imaju ugovore s velikim brojem dobavljača svježeg mesa, kako domaćih tako i inozemnih, upućuje na zaključak da EKRO BV ni u kom slučaju Plodinama nije neizbježan trgovački partner, odnosno da Plodine kao trgovac nisu u značajnoj mjeri ovisne o poslovanju s EKROM BV., budući da udjel tog dobavljača u prodaji mesa Plodinama nije značajan.

Tijekom postupka Plodine su iznijele stajalište da na njihove poslovne odnose s EKROM BV, u smislu odredaba Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. godine o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (dalje: Uredba Rim I), u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni ZNTP-a, već treba primijeniti nizozemsko pravo. ZNTP je prisilan propis, stoga sudionici u pravnom prometu ne mogu svoje obvezne odnose uređivati suprotno prisilnim propisima. Konkretni postupak je vođen po pravilima upravnog postupka koji je AZTN, radi zaštite javnog interesa, pokrenuo i vodio po službenoj dužnosti. Uvidom u odredbe Uredbe Rim I (članak 1. stavak 1.) utvrđeno je da se ta uredba primjenjuje na ugovorne obveze u građanskim i trgovačkim stvarima u situacijama kada postoji sukob zakona. Međutim, istodobno se izrijekom isključuje primjena navedene uredbe na porezne, carinske ili upravne stvari. Stoga se, u ovoj upravnoj stvari, primjena odredbi ZNTP-a kao prisilnog propisa u konkretnim poslovnim odnosima Plodina s EKROM BV, ni na koji način nije mogla isključiti.

Protiv odluke, odnosno rješenja AZTN-a od 21. ožujka 2019. godine, Plodine su tužbom u travnju 2019. godine pokrenule upravni spor pred nadležnim Upravnim sudom u Rijeci, a taj je sud 10. veljače 2020. godine donio presudu, kojom je tužbeni zahtjev Plodina radi poništenja rješenja AZTN-a u cijelosti odbijen.

Primjer 2.: AZTN protiv Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Velika Gorica⁸⁴

AZTN je protiv trgovca Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Velika Gorica (dalje u tekstu: Lidl) po službenoj dužnosti pokrenuo tri postupka u smislu ZNTP-a, radi utvrđivanja iskorištavanja njegove značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u vezi sadržaja i načina provedbe ugovora koje je Lidl sklopio s tri svoja dobavljača.

Međutim, budući da je tijekom provedbe tih postupaka utvrđeno da je riječ o istom ili sličnom činjeničnom stanju, AZTN je spojio sve tri upravne stvari u jedan postupak te ga okončao jedinstvenim rješenjem.

AZTN je utvrdio da je Lidl iskoristio svoju značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u odnosu na tri dobavljača s kojima je sklopio tipske Ugovore o kupoprodaji proizvoda (dalje u tekstu: Ugovor), na način:

- da u razdoblju od stupanja na snagu svakog od Ugovora do donošenja rješenja AZTN-a, Ugovori ne sadrže odredbu koja jasno i nedvosmisleno određuje njihovo

---

⁸⁴ Rješenje AZTN protiv Lidl Hrvatska d.o.o. k.d., Velika Gorica, KLASA: UP/I 034-03/18-04/015, od 26. srpnja 2019. godine

trajanje, što je protivno ZNTP-u⁸⁵, koja kao obvezni sastojak ugovora uređuje i njegovo trajanje te predstavlja nepoštenu trgovačku praksu⁸⁶

- da u razdoblju od stupanja na snagu svakog od Ugovora do dana donošenja rješenja AZTN-a, Ugovori, unatoč redovitom osiguranju kvalitete na teret dobavljača, koje je detaljno ugovoreno u priložima svakog od Ugovora pod nazivom „Osiguranje kvalitete“, sadrže i dodatnu odredbu osiguranja kvalitete, pod nazivom „Naknada za usluge osiguranja kvalitete“. Tom odredbom je u bitnome ugovorena obveza dobavljača na plaćanje paušalnog iznosa naknade Lidlu u određenom postotku od vrijednosti ulaza njegove robe za provedbu dodatnih mjera osiguranja kvalitete. Dodatne mjere osiguranja kvalitete se provode na inicijativu odnosno zahtjev Lidla, kod ovlaštenog laboratorija kojeg odabire Lidl. Navedeno predstavlja prebacivanje ugovorenog troška kontrole između Lidla i ovlaštenog laboratorija na dobavljača i to neovisno o rezultatima provedene kontrole. Riječ je o naplati naknade za uslugu koja nije pružena dobavljaču pa time nije ni stvarna niti mjerljiva za dobavljača. Stoga ovakva ugovorna odredba i praksa koja se na njoj temelji predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredaba ZNTP-a⁸⁷ i odredaba ZNTP-a⁸⁸.

Dakle, Lidl je u dijelu Ugovora koji se tiče važenja ugovora počinio propust, budući da bitni sastojci ugovora koji su propisani ZNTP-om moraju biti jasno navedeni u samim ugovorima tako da ne ostavljaju nikakvu dvojbu u pogledu njihovog tumačenja, što u ovom predmetu vezano uz trajanje ugovora nije bio slučaj. Također, AZTN je utvrdio da ugovorne odredbe pod nazivom „Osiguranje kvalitete“, koje su razrađene kroz čak 15 točaka, u dovoljnoj mjeri osiguravaju kvalitetu proizvoda dobavljača koje Lidl plasira krajnjim potrošačima, kroz česte kontrole zdravstvene ispravnosti proizvoda na trošak dobavljača. U pravilu je riječ o proizvodima kratkog roka trajanja od šest do devet mjeseci. Kada se tome pridoda i okolnost postojanja obveza na strani samih proizvođača – dobavljača koje za njih proizlaze iz odredaba Zakona o hrani („Narodne novine“, br. 81/13., 14/14., 30/15.), na temelju kojih dobavljač ima obvezu o svom trošku kontrolirati kvalitetu svojih proizvoda, potpuno je nepotrebno još i dodatno ugovarati ugovornu odredbu nazvanu „Naknada za usluge osiguranja kvalitete“, kojom Lidl traži od dobavljača još i plaćanje paušalnog iznosa u postotku od vrijednosti ulaza robe pojedinog dobavljača i to neovisno o rezultatima analize.

Ovakav način formiranja poslovnog odnosa u suprotnostima je s ciljevima ZNTP-a kojima se nastoji onemogućiti i zabraniti bilo kakav netransparentan prijenos bilo kakvog troška u vidu naknade, od strane trgovca, u konkretnom slučaju Lidla, zbog njegove pregovaračke snage, na dobavljača.

Da bi ugovaranje naknade u skladu sa ZNTP-om⁸⁹ bilo dozvoljeno, takva naknada mora biti vezana uz stvarni i mjerljivi učinak trgovca, što ovdje nije bio slučaj. Naime, AZTN je utvrdio kako Lidl ne pruža uslugu dobavljačima, nego samo na dobavljače prenosi svoj trošak.

---

⁸⁵ ZNTP, članak 6. stavak 1. točka 6.

⁸⁶ ZNTP, članak 4. stavak 2. točka 1.

⁸⁷ ZNTP, članak 4., stavak 2. točka 1.

⁸⁸ ZNTP, članak 12. točka 11. i 16.

⁸⁹ ZNTP, članak 12. točka 16.

Utvrđene povrede u ovom postupku trajale su od 1. siječnja 2018. do 26. srpnja 2019. godine, dakle 18 mjeseci i 26 dana.

AZTN je uzimajući u obzir težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače, kao i utvrđene olakotne okolnosti, Lidlu izrekao upravno-kaznenu mjeru u visini od 807.500 kuna.

AZTN je radi otklanjanja utvrđenih povreda, sukladno odredbama ZNTP-a, zabranio Lidlu svako daljnje prethodno opisano postupanje te mu naložio da u roku od dva mjeseca dostavi anekse u kojima će jasno i razumljivo odrediti trajanje Ugovora u skladu s odredbom ZNTP-a⁹⁰ te da odredbu pod nazivom „Naknada za osiguranje kvalitete“ izbriše ili izmijeni u skladu s odredbama ZNTP-a.

Odluči li Lidl izmijeniti odredbu „Naknada za osiguranje kvalitete“, mora pritom voditi računa o tome da može provoditi i/ili tražiti provođenje dodatnih analiza poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda koliko god puta želi. Međutim, trošak tih analiza mora snositi sam Lidl. Tek u situaciji kada bi se utvrdilo da analizirani proizvod ne udovoljava ugovorenom standardu kvalitete za koju je odgovoran dobavljač, trošak provedene analize mogao bi se u cijelosti ili djelomično, ovisno o rezultatima analize, prebaciti na dobavljača. U tom bi slučaju trgovac mogao primijeniti odgovarajuće odredbe Zakona o obveznim odnosima. Međutim, takvu situaciju potrebno je predvidjeti Ugovorom odnosno njegovim aneksima.

Cjeloviti tekst rješenja bez poslovnih tajni objavljen je na mrežnoj stranici AZTN-a. Protiv opisanog rješenja AZTN-a, Lidl je u studenom 2019. godine tužbom pokrenuo upravni spor pred nadležnim upravnim sudom. Odluka u tom upravnom sporu još nije donesena.

Primjer 3.: AZTN protiv Narodni trgovački lanca d.o.o., Sesvete⁹¹

AZTN je s dva rješenja u kojima je izrekao upravno-kaznene mjere trgovcu Narodni trgovački lanac d.o.o. iz Sesveta (dalje u tekstu: NTL) u ukupnom iznosu od 800.000 kuna, za utvrđeno nametanje nepoštenih trgovačkih praksi okončao dva postupka, koje je prema odredbama ZNTP-a, pokrenuo krajem lipnja 2018. godine. Riječ je o postupcima u kojima je AZTN utvrdio da je NTL u ugovorima o kupoprodaji robe koje je 1. travnja 2018. godine sklopio sa svojim dobavljačima Zdenkom – mliječni proizvodi d.o.o. (dalje u tekstu: Zdenka) i Gavrilovićem d.o.o. (dalje u tekstu: Gavrilović), iskoristio svoju značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi.

U spomenutim ugovorima mjesto ili mjesta isporuke nisu činila obvezni sastavni dio samih ugovora kako je to propisano ZNTP-om, već je NTL kao mjesto isporuke prehrambenih proizvoda odredio da će lokacija isporuke biti specificirana tek u narudžbi NTL-a. S obzirom na to da je mjesto isporuke u smislu ZNTP-a⁹² bitan sastojak ugovora, NTL je propuštajući

---

⁹⁰ ZNTP, članak 6. stavak 1. točka 6.

⁹¹ Rješenje AZTN protiv Narodni trgovački lanac d.o.o., Sesvete, KLASA: UP/I 034-03/18-04/001, od 21. svibnja 2019. i Rješenje AZTN protiv Narodni trgovački lanac d.o.o., Sesvete, KLASA: UP/I 034-03/18-04/003, od 18. travnja 2019. godine

⁹² ZNTP, članak 6. stavak 1. točka 5.

jasno odrediti mjesto isporuke, počinio tešku povredu ZNTP-a. Povreda je trajala od 1. travnja do 16. kolovoza 2018. godine, kada je NTL sa Zdenkom i Gavrilovićem sklopio anekse ugovora o kupoprodaji, u čijem su prilogu točno navedena sva mjesta isporuke koja su time postala sastavni dio navedenih ugovora, kako je to propisano ZNTP-om.

Svrha točnog navođenja mjesta isporuke (jednog ili više njih) kao obveznog sastojka ugovora između trgovaca i dobavljača u smislu ZNTP-a, je da dobavljačima, već prilikom sklapanja ugovora, moraju biti poznata sva mjesta isporuke, kako bi unaprijed znali na što se ugovorom obvezuju i u skladu s preuzetim obvezama organiziraju svoje poslovanje. Ovo posebno vrijedi u pogledu poštivanja rokova isporuke koje su preuzeli. U protivnom im prijete ugovorna kazna.

Osim opisanih povreda ZNTP-a vezanih uz mjesto isporuke, NTL je u "Općem ugovoru o kupoprodaji robe" koji je sklopio sa Zdenkom kao dobavljačem, ugovorio tzv. „transportni rabat“ u određenom postotku koji se treba iskazivati na računu dobavljača u slučaju isporuke određenih količina proizvoda (minimalno jedne palete) na jedno mjesto isporuke. Na taj način je NTL sklopio ugovor s dobavljačem koji je protivan odredbama ZNTP-a⁹³. Naime, NTL nema pravo teretiti dobavljača za troškove logistike, a koji trošak bi se u ovom slučaju naplaćivao dobavljaču u vidu „transportnog rabata“.

Ovo iz razloga što mjesto ili mjesta isporuke nisu činila sastavni dio predmetnog ugovora, što je obvezno jer u trenutku isporuke svi rizici i odgovornosti za poljoprivredne ili prehrambene proizvode prelaze s dobavljača na trgovca. Osim toga, zabranjena je naplata naknade za dostavu poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda izvan ugovorenog mjesta isporuke, zabranjena je naplata naknade za čuvanje i manipulaciju poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda nakon isporuke trgovcu, odnosno zabranjena je naplata naknade za usluge koje nisu pružene. AZTN je stoga utvrdio da tzv. „transportni rabat“ predstavlja ugovorenu, prikrivenu naknadu za dostavu poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda izvan ugovorenog mjesta isporuke, za čuvanje i manipulaciju nakon isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda trgovcu te naknadu trgovcu za usluge koje nisu pružene.

AZTN nije pronašao dokaze da je tzv. „transportni rabat“ bio primijenjen, ali samo postojanje zabranjene, prethodno opisane prikrivene naknade u ugovoru, predstavlja povredu ZNTP-a. AZTN nije prihvatio objašnjenje NTL-a da je „transportni rabat“ zapravo količinski rabat, odnosno kombinacija rabata koji je vezan za jedno mjesto isporuke i minimalnu količinu naručene robe (jedna paleta), što bi trebalo rezultirati uštedom za dobavljača. Naime, količinski rabat po samoj svojoj naravi nije vezan uz mjesto isporuke, a kada bi i bio, dobavljač ne bi mogao imati saznanja o bilo kakvoj uštedi jer mu mjesta isporuke u vrijeme sklapanja ugovora uopće nisu bila poznata pa nisu niti činila obvezni sastavni dio Ugovora.

Ova je povreda trajala od 1. travnja do 6. studenoga 2018. godine, kada je NTL sa Zdenkom sklopio odgovarajući aneks ugovora kojim je umjesto „transportnog rabata“ ugovorio isključivo količinski rabat koji nije više bio vezan uz mjesto isporuke.

---

⁹³ ZNTP, članak 4. i 12.

Pri utvrđivanju visine upravno-kaznene mjere u oba predmeta, AZTN je posebice u obzir uzeo niz olakotnih okolnosti na strani NTL-a, među ostalim: kratko trajanje povrede, otklanjanje povrede u kratkom roku, suradnja s AZTN-om tijekom postupka, otklanjanje nejasnoća vezanih uz izričaj pojedinih odredaba ugovora, nepostojanje dokaza o stvarnoj primjeni odredbe o „transportnom rabatu“.

Stoga je AZTN, uzimajući u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i posljedice konkretnih povreda za dobavljače, kao i utvrđene olakotne okolnosti, NTL-u izrekao upravno-kaznene mjere za povrede ZNTP-a iz spomenutih ugovora i to u iznosu 350.000 kuna u odnosu na povrede ZNTP-a u ugovoru o kupoprodaji robe sklopljenim s Gavrilovićem te 450.000 kuna u odnosu na povrede ZNTP-a u ugovoru o kupoprodaji robe sklopljenim sa Zdenkom.

Tekstovi oba rješenja bez poslovnih tajni objavljeni su na mrežnoj stranici AZTN-a.

Protiv oba rješenja AZTN-a, NTL je tužbom pokrenuo upravne sporove u kojima još nisu donesene odluke.

Primjer 4.: AZTN protiv Fragaria d.o.o., Zagreb⁹⁴

Povod za pokretanje ovog postupka bile su dvije anonimne prijave koje je AZTN putem elektroničke pošte zaprimio u srpnju 2018. godine, na temelju čijeg je sadržaja ocijenjeno kako postoje dostatne indicije za pokretanje upravnog postupka.

AZTN je ovom postupku utvrdio da je Fragaria d.o.o., Zagreb (dalje u tekstu: Fragaria) iskoristila značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi svojim dobavljačima lubenica, na način:

- da se nakon 7. prosinca 2017. godine kada je ZNTP stupio na snagu, u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018. godine sklopila ugovore s 38 dobavljača lubenica koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojben način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena lubenica, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, što je protivno odredbama ZNTP-a⁹⁵ i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu ZNTP-a⁹⁶;
- da je u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. prosinca 2018. godine imala objavljene Opće uvjete otkupa poljoprivrednih proizvoda od 1. travnja 2018. godine koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojben način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena lubenica, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, dakle Opći uvjeti otkupa poljoprivrednih

---

⁹⁴ Rješenje AZTN protiv Fragaria d.o.o., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/18-04/021, od 26. srpnja 2019. godine

⁹⁵ ZNTP, članak 5. stavak 1. točka 1.

⁹⁶ ZNTP, članak 4. stavak 2. točka 1.

proizvoda nisu sastavljeni u skladu sa ZNTP-a⁹⁷, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu ZNTP-a⁹⁸;

- da je u odnosu na neke od svojih dobavljača lubenica, u razdoblju od 28. lipnja 2018. do 18. lipnja 2019. godine, obračunala popust za prijevremeno plaćanje – *cassa sconto* u višem postotnom iznosu od ugovorenog s dobavljačima pa je za taj povećani iznos umanjila plaćanje na štetu dobavljača, čime je netransparentno umanjila vrijednost lubenica, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredaba ZNTP-a⁹⁹ i odredaba ZNTP-a¹⁰⁰;
- da je u razdoblju od 16. lipnja 2018. (prve isporučene količine lubenica) do 20. srpnja 2018. godine (zadnje isporučene količine lubenica), otkupljivala lubenice I. klase, odnosno prve kvalitete, po otkupnoj cijeni lubenica za II. klasu, čime je na netransparentan način umanjila vrijednost lubenica standardne kvalitete, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredaba ZNTP-a¹⁰¹ i odredaba ZNTP-a¹⁰²;
- da je u razdoblju od 16. srpnja 2018. do 4. listopada 2018. godine, izvršavala plaćanja svojim dobavljačima lubenica u rokovima dužim od propisanih 30 dana za svježi proizvod od dana primitka tog proizvoda odnosno od dostave računa ako račun nije dostavljen u trenutku isporuke, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredaba ZNTP-a¹⁰³ i odredaba ZNTP-a¹⁰⁴.

Ukupno vrijeme trajanja navedenih povreda nije premašilo godinu dana.

AZTN je uzimajući u obzir težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače, kao i utvrđene olakotne okolnosti, izrekao Fragariji upravno-kaznenu mjeru u visini od 350.000 kuna.

Cjeloviti tekst rješenja bez poslovnih tajni objavljen je na mrežnoj stranici AZTN-a.

Protiv navedenog rješenja AZTN-a *Fragaria* je u rujnu 2019. godine pokrenula upravni spor u pred nadležnim upravnim sudom. Odluka u tom sporu još nije donesena.

Primjer 5.: AZTN protiv Iločki podrumi d.d., Ilok¹⁰⁵

AZTN je ovaj postupak pokrenuo po službenoj dužnosti. Povod za pokretanje postupka bila je predstavka jednog dobavljača grožđa koja je AZTN-u proslijeđena putem Ministarstva poljoprivrede. U provedenom je postupku utvrđeno da su Iločki podrumi d.d. (dalje u tekstu: Iločki podrumi) svoju značajnu pregovaračku snagu iskoristili nametanjem nepoštenih

---

⁹⁷ ZNTP, članak 5. stavak 3.

⁹⁸ ZNTP, članak 4. stavak 2. točka 1.

⁹⁹ ZNTP, članak 4. stavak 2. točka 6.

¹⁰⁰ ZNTP, članak 11. točka 1.

¹⁰¹ ZNTP, članak 4. stavak 2. točka 6.

¹⁰² ZNTP, članak 1. točka 1.

¹⁰³ ZNTP, članak 4. stavak 2. točka 6.

¹⁰⁴ ZNTP, članak 11. točka 9.

¹⁰⁵ Rješenje AZTN-a protiv Iločki podrumi d.d. Ilok, KLASA: UP/I 034-03/19-04/005, od 6. prosinca 2019. godine

trgovačkih praksi svojim dobavljačima grožđa berbe 2018. godine. Konkretno, Iločki podrumi su u svojim javno objavljenim općim uvjetima otkupa grožđa berbe 2018. godine za preuzeto grožđe odredili uvjete i rokove plaćanja dulje od 30 dana, iako je riječ o svježem poljoprivrednom proizvodu, što je protivno odredbama ZNTP-a i predstavlja nametanje nepoštene trgovačke prakse dobavljačima.

AZTN je uvidom u ugovor, koji je podnositelj predstavke koja je bila povod za pokretanje postupka sklopio s Iločkim podrumima, utvrdio da su Iločki podrumi, kao prerađivač grožđa, s tim dobavljačem stvarno ugovorili rokove plaćanja dulje od 30 dana. Štoviše, utvrđeno je da je plaćanje tom dobavljaču grožđa izvršeno ne samo izvan roka propisanog ZNTP-om, nego čak i izvan roka uređenog ugovorom. Osim toga, ugovor nije sadržavao niti bitnu odredbu o trajanju ugovora, što je također protivno odredbama ZNTP-a¹⁰⁶.

Takvu su nepoštenu trgovačku praksu, u razdoblju od 28. rujna 2018. do 2. rujna 2019. godine Iločki podrumi nametali tom dobavljaču u odnosu na čak 11 otkupnih blokova.

AZTN je uzimajući u obzir težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače, kao i više olakotnih okolnosti, Iločkim podrumima izrekao upravno-kaznenu mjeru u visini od 250.000 kuna te im zabranio svako takvo daljnje postupanje.

Iločki podrumi su već tijekom predmetnog postupka dostavili AZTN-u nove Opće uvjete za berbu grožđa 2019. i primjerak ugovora sklopljenog s jednim dobavljačem za berbu 2019., koji su sastavljeni u skladu s odredbama ZNTP-a.

Primjer 6.: AZTN protiv Vindija d.d., Varaždin¹⁰⁷

AZTN je postupak pokrenuo po službenoj dužnosti. Povod za pokretanje postupka bila je anonimna prijava dobavljača svježeg mlijeka. Navodi anonimnog prijavitelja ukazivali su kako Vindija d.d. (dalje u tekstu: Vindija) svojim dobavljačima svježeg mlijeka plaća u roku od 90 dana, što je znatno duže od zakonom propisanog roka za svježe proizvode od 30 dana.

Konkretno, AZTN je uvidom u tipske Ugovore o isporuci mlijeka sklopljene s deset dobavljača svježeg mlijeka, utvrdio da je Vindija kao prerađivač svježeg mlijeka, svoju značajnu pregovaračku snagu u odnosu na svoje dobavljače iskoristila ugovarajući s njima rokove plaćanja dulje od 30 dana, što je protivno odredbama ZNTP-a i predstavlja nametanje nepoštene trgovačke prakse¹⁰⁸.

AZTN je osim toga utvrdio da je Vindija plaćanja u odnosu na 15 dobavljača svježeg mlijeka izvršila izvan roka propisanog ZNTP-om. Takvu je nepoštenu trgovačku praksu, izdavanjem

---

¹⁰⁶ ZNTP, članak 5. stavak 1. točka 6.

¹⁰⁷ Rješenje AZTN-a protiv Vindija d.d., Varaždin, KLASA: UP/I 034-03/18-04/031, od 30. prosinca 2019. godine

¹⁰⁸ ZNTP, članak 6. stavak 1. točka 3.

78 otkupnih blokova i računa, Vindija tim dobavljačima nametala u razdoblju od 10. lipnja 2018. do 11. siječnja 2019. Sve opisane povrede predstavljaju teške povrede ZNTP-a za koje se pravnoj osobi može izreći upravno–kaznena mjera do 3,5 milijuna kuna, a trajale su ukupno godinu i devet mjeseci.

Naime, Vindija je već u tijeku postupka započela dobavljačima svježeg mlijeka plaćati u roku propisanom ZNTP-om, o čemu je AZTN-u dostavila 101 aneks Ugovora o isporuci mlijeka, kojima je ugovornu odredbu o uvjetima i rokovima plaćanja uskladila s odredbama ZNTP-a. Osim toga je dostavila i dokaze o plaćanju u zakonom propisanim rokovima do dana donošenja ovoga rješenja.

AZTN je uzimajući u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i posljedice povrede za dobavljače, kao i više utvrđenih olakotnih okolnosti, Vindiji izrekao upravno-kaznenu mjeru u visini od 284.000 kuna.

6.3. Primjeri nepravni predmeta

AZTN zaprima veliki broj upita fizičkih i pravnih osoba iz područja nepoštenih trgovačkih praksi koji nisu vezani uz konkretne upravne postupke na koje žurno odgovara u nepravni predmetima. Pored toga, navode iz anonimnih predstavi koje dobiva ispituje u okviru nepravni predmeta, na način da se izravno od navodnih prekršitelja ZNTP-a traže podatci, dokumentacija i pisana pojašnjenja u skladu s ovlastima koje AZTN ima iz članka 17. stavka 1. ZNTP-a te se na temelju pribavljenih i analiziranih materijala utvrđuje postojanje uvjeta (indicija) za pokretanje upravnog postupka.

Osim pet anonimnih prijava koje su rezultirale pokretanjem upravnih postupka koji su prethodno opisani, ispitujući navode iz pet (5) prijava, AZTN je utvrdio kako nema uvjeta za pokretanje upravnih postupaka. Riječ je o prijavama-predstavkama protiv Narodni trgovački lanac d.o.o., Sesevete¹⁰⁹, Sirana Gligora d.o.o., Kolan¹¹⁰, Fragaria d.o.o. Zagreb¹¹¹, Ena Fruit d.o.o., Zagreb¹¹².

Kako bismo to bolje ilustrirali, u nastavku dajemo kratak opis jednog od predmeta u kojem AZTN nije utvrdio da postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti u smislu odredbi ZNTP-a.

---

¹⁰⁹ Obavijest o nepostojanju uvjeta za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti protiv Narodnog trgovačkog lanca d.o.o., Sesevete ; KLASA: 034-08/19-04/005, od 6. rujna 2019. godine

¹¹⁰ Obavijest o nepostojanju uvjeta za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti protiv Sirane Gligora d.o.o., Kolan; KLASA: 034-08/19-04/011, od 28. svibnja 2019. godine

¹¹¹ Obavijest o nepostojanju uvjeta za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti protiv Fragarie d.o.o., Zagreb; KLASA: 034-08/19-04/014, od 13. kolovoza 2019. godine

¹¹² Obavijest o nepostojanju uvjeta za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti protiv Ena Fruit d.o.o., Zagreb; KLASA: 034-08/19-04/017, od 5. rujna 2019. godine

Primjer 1.: Predstavka proizvođača kozjeg mlijeka protiv Sirana Gligora d.o.o., Kolan¹¹³

AZTN je u svibnju 2019. godine posredstvom Ministarstva poljoprivrede zaprimio predstavku proizvođača kozjeg mlijeka iz koje je proizlazilo da on kozje mlijeko prodaje Sirani Gligora d.o.o., Kolan, bez pisanog ugovora te da plaćanja za isporučeno mlijeko kasne i po više mjeseci. Sugerirajući kako je odredbama ZNTP-a¹¹⁴, propisana pisana forma ugovora, kao i obvezni sadržaj ugovora između dobavljača i/ili prerađivača te kako je po svojoj naravi sirovo mlijeko svježi proizvod, zbog kojeg plaćanja moraju biti izvršena u roku od 30 dana od primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda jer se u protivnom radi o nepoštenoj trgovačkoj praksi u smislu odredaba ZNTP-a¹¹⁵, Ministarstvo poljoprivrede je zatražilo da AZTN razmotri opisanu pritužbu u kontekstu odredbi ZNTP-a.

ZNTP se primjenjuje na one poslovne odnose u kojima su otkupljivač i/ili prerađivač, ili trgovac pravne ili fizičke osobe, koje iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu nameću svojim dobavljačima nepoštene trgovačke prakse. Smatra se kako značajnu pregovaračku snagu ima otkupljivač i/ili prerađivač čiji ukupni godišnji prihod, zajedno s ukupnim godišnjim prihodom s njim povezanih društava, prema posljednjim predanim godišnjim financijskim izvještajima, prelazi 50.000.000,00 kuna, pri čemu se ne uračunavaju prihodi ostvareni njihovom međusobnom prodajom robe, odnosno pružanjem usluga prema ZNTP-u¹¹⁶ (dalje u tekstu: prihodovni cenzus).

Provodeći preliminarna ispitivanja, AZTN je prije svega trebao utvrditi primjenjuje li se ZNTP na konkretan poslovni odnos, dakle poslovni odnos proizvođača sirovog kozjeg mlijeka i Sirane Gligora d.o.o., koja bi se u tom poslovnom odnosu, a prema sadržaju dostavljene pritužbe, mogla nalaziti u ulozi otkupljivača i/ili prerađivača sirovog mlijeka. To je značilo da bi se ZNTP primjenjivao na navedeni poslovni odnos, samo ako bi trgovačko društvo Sirana Gligora d.o.o. imalo ukupni godišnji prihod zajedno s ukupnim godišnjim prihodom s njim povezanih društava, prema posljednjem predanom godišnjem financijskom izvješću svakog od njih, veći od 50.000.000,00 kuna.

Uvidom u javno dostupne podatke iz sudskog registra elektroničkim putem za trgovačko društvo Sirana Gligora d.o.o., sa sjedištem u Kolanu te Financijske izvještaje i izvješće neovisnog revizora za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine kao zadnje predano godišnje financijsko izvješće, utvrđeno je kako je osnovna djelatnost toga društva upravo djelatnost mljekara i proizvođača sira i s tim povezana trgovina te kako je ukupan godišnji prihod u 2017. godini za to trgovačko društvo iznosio 42.341.503,00 kuna. Uvidom u podatke s AZTN-u dostupnog portala FININFO, a posebno u odnosu na alat „Mreža poveznica“, utvrđeno je kako je to trgovačko društvo povezano s trgovačkim društvima Gligora Agro d.o.o., Kolan i Gligora delikatese d.o.o., Kolan. Uvidom u sudski registar utvrđeno je kako je tim trgovačkim društvima Sirana Gligora d.o.o. jedini osnivač te kako su

---

¹¹³ Obavijest o nepostojanju uvjeta za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti protiv Sirane Gligora, KLASA: 034-08/19-04/011, od 28. svibnja 2019. godine

¹¹⁴ ZNTP, članak 5.

¹¹⁵ ZNTP, članak 11. točka 9.

¹¹⁶ ZNTP, članak 3. stavci 3., 4. i 5.

oba osnovana u siječnju 2018. godine, što znači da ni jedno od njih u 2017. godini nije poslovalo pa slijedom toga nije niti ostvarilo prihode.

Slijedom iznesenog, AZTN je utvrdio kako Sirana Gligora d.o.o., prema podacima iz posljednjeg predanog godišnjeg financijskog izvješća ne udovoljava kriterijima prihodovnog cenzusa opisanog u odredbama ZNTP-a¹¹⁷, odnosno nema značajnu pregovaraču snagu. U tom smislu, prema predočenim podacima, a u kontekstu odredaba ZNTP-a, u tom trenutku nisu postojale pretpostavke za pokretanje i vođenje (ispitnog) upravnog postupka protiv trgovačkog društva Sirana Gligora d.o.o., a obavijest o tome dostavljena je podnositelju pritužbe-predstavke, kao i Ministarstvu poljoprivrede.

6.4. Ostale aktivnosti iz područja zabrane nepoštenih trgovačkih praksi

Direktiva (EU) br. 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća, od 17. travnja 2019. godine o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima

Direktiva (EU) br. 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća, od 17. travnja 2019. godine o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (dalje u tekstu: Direktiva (EU) br. 2019/633)¹¹⁸, stupila je na snagu 30. travnja 2019. godine i prvi je zakonodavni akt kojim se uređuje pitanje nepoštenih trgovačkih praksi na razini EU-a. Njezinim odredbama uspostavlja se minimalni popis zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi u odnosima između kupaca i dobavljača u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima te se utvrđuju minimalna pravila u pogledu provedbe tih zabrana i mehanizmi za koordinaciju među provedbenim tijelima. Određivanjem minimalnog popisa zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi te minimalnih pravila u pogledu provedbe zabrana, nastoji se postići ujednačena razina zaštite javnopravnih interesa na cjelokupnom području EU.

U tom smislu Direktiva (EU) br. 2019/633 postavlja kriterije o tome u kojim situacijama s obzirom na prihodovnu snagu kupca u odnosu na njegovog dobavljača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, može doći do nametanja nepoštenih trgovačkih praksi.

Isto tako, Direktiva (EU) br. 2019/633 određuje listu od 8 nepoštenih trgovačkih praksi koje su uvijek (apsolutno) zabranjene u poslovnim odnosima kupca i dobavljača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, a predviđa i listu od 7 nepoštenih trgovačkih praksi koje su zabranjene, osim ako su pod jasnim i nedvosmislenim uvjetima prethodno dogovorene u

---

¹¹⁷ ZNTP, članak 3. stavak 3., 4. i 5

¹¹⁸ Direktiva (EU) br. 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća, od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (SL L 111, 25. travnja 2019.) Direktiva je stupila je na snagu 30. travnja 2019. godine, a države članice do 1. svibnja 2021. godine donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom.

okviru ugovora o isporuci ili u okviru naknadnog ugovora između kupca i dobavljača (uvjetno ili relativno zabranjene nepoštene trgovačke prakse).

Direktiva (EU) br. 2019/633 zahtijeva i da države članice omoguće upućivanje pritužbi provedbenom tijelu države članice u kojoj dobavljač ima poslovni nastan ili provedbenom tijelu države članice u kojoj kupac za kojeg se sumnja da je provodio zabranjenu trgovačku praksu ima poslovni nastan, a isto tako države članice moraju osiguravati da, ako podnositelj pritužbe to zatraži, provedbeno tijelo poduzme potrebne mjere za primjerenu zaštitu identiteta podnositelja pritužbe, kao i da osigura primjerenu zaštitu svih ostalih informacija u odnosu na koje podnositelj pritužbe smatra da bi otkrivanje takvih informacija bilo štetno za interese podnositelja pritužbe ili za interese tih članova ili dobavljača.

Zbog potrebe koordiniranog djelovanja svih provedbenih tijela, u odnosu na koja je Direktivom (EU) br. 2019/633 također određen minimum ovlasti koje ona moraju imati u provedbi zabrane nepoštenih praksi, predviđena je suradnja država članica i to na način:

- da provedbena tijela učinkovito surađuju međusobno i s EK-om;
- da si uzajamno pružaju pomoć u istragama (postupcima) koje imaju prekograničnu dimenziju;
- da se provedbena tijela sastaju najmanje jednom godišnje kako bi raspravila o primjeni Direktive na temelju godišnjih izvješća Komisiji;
- da međusobno raspravljaju o najboljim praksama, novim slučajevima i novim događajima u području nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima te razmjenjuju informacije, posebice o provedbenim mjerama koje su donijela u skladu s Direktivom (EU) br. 2019/633 i o svojim praksama u vezi s provedbom.

Krajnji rok za donošenje i objavu zakona i drugih propisa potrebnih radi usklađivanja s ovom Direktivom za države članice je do 1. svibnja 2021. godine, a mjere unesene u zakonodavstva država članica počinju se primjenjivati najkasnije 1. studenoga 2021. godine.

Tijelo nadležno za izradu nacrtu prijedloga propisa kojim ZNTP treba biti usklađen s Direktivom (EU) br. 2019/633 je Ministarstvo poljoprivrede koje je u listopadu 2019. godine započelo s pripremama za izmjene i dopune važećeg ZNTP-a. U povjerenstvu za izradu nacrtu Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZNTP-a svoje predstavnike ima i AZTN.

Sudjelovanje na sastancima radne podskupine ECN-a za hranu

Predstavnici AZTN-a su sudjelovali u radu radne podskupine ECN-a za hranu u Bruxellesu u dva navrata: 23. siječnja i 21. listopada 2019. godine. Na sastancima su izmijenjena iskustva s kojima se susreću kolege u drugim državama članicama.

Sudjelovanje na 1. konferenciji o trgovini: Trgovina budućnosti - Digitalno doba trgovine

U organizaciji Hrvatske gospodarske komore, 30. rujna i 1. listopada 2019. godine u Vodicama održana je 1. konferencija o trgovini: Trgovina budućnosti - Digitalno doba trgovine, a AZTN je aktivno sudjelovao u radu panela vezanog uz provedbu ZNTP-a.

6.5. Zaključno

Treba imati na umu da primarni cilj i svrha ZNTP-a nije kažnjavanje, već uspostava pozitivnog poslovnog ozračja koje će donijeti uspostava i poštivanje poštenih trgovačkih praksi. Navedeno uključuje i razvoj svijesti poduzetnika o potrebi za drugačijim, ZNTP-u i njegovim adresatima prihvatljivim obrascima ponašanja i poslovanja, kako na strani trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača, tako i na strani dobavljača.

U skladu s odredbom članka 34. ZNTP-a, Ministarstvo poljoprivrede je u studenome 2019. godine izradilo naknadnu procjenu učinaka toga zakona. Nakon analize učinaka, u bitnom proizlazi da je ZNTP donio određene pozitivne promjene u poslovnim odnosima između dobavljača i trgovaca, kao i odnosima između dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača. Propisivanje obveznog sadržaja i oblika ugovora, pridržavanje ugovornih obveza, pravila za izdavanje računa, pravila vezana uz primjenu vlastitih općih uvjeta poslovanja dovela su do veće pravne sigurnosti u poslovanju proizvođača.

ZNTP je doprinio poboljšanju likvidnosti i tržišne pozicije proizvođača hrane propisivanjem striktnih rokova plaćanja za svježije proizvode 30 dana i za ostalu hranu 60 dana, čime je umanjena dotadašnja praksa odgađanja plaćanja koja je ponekad iznosila i preko 120 dana ili kompenzacijskog plaćanja nametnutog od strane trgovaca ili otkupljivača.

Boljoj tržišnoj poziciji dobavljača doprinijela je i odredba ZNTP-a koja se odnosi na zabranu brisanja proizvoda s liste ugovorenih proizvoda koje dobavljač isporučuje trgovcu, kao i zabrana značajnog smanjivanja narudžbi pojedinog poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda bez prethodne pisane najave od strane trgovaca u roku utvrđenom ugovorom ili u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, u slučaju kada rok nije utvrđen ugovorom.

Slijedom iznesenog, može se zaključiti da je ZNTP unio pozitivne promjene u dotadašnjim obrascima poslovanja koji su pogodovali trgovcima, otkupljivačima i/ili prerađivačima te je na taj način imao i pozitivan učinak na ukidanje dotadašnjih nepoštenih poslovnih praksi.

Uvjereni smo da će općoj i posebnoj prevenciji trgovaca i otkupljivača od povreda ZNTP-a pridonijeti i odluke AZTN-aj, u kojima je utvrđeno nametanje nepoštenih trgovačkih praksi i izrečene su propisane upravno-kaznene mjere.

7. Međunarodna suradnja AZTN-a

7.1. Multilateralna suradnja

OECD – Organizacija za gospodarsku suradnju i razvitak

AZTN od lipnja 2016. godine, kada je primljen u status sudionika u OECD-ovom Odboru za tržišno natjecanje, redovito sudjeluje na sastancima Odbora dva puta godišnje, na kojima predstavnica AZTN-a iznosi pisane i usmene priloge na teme koje odredi organizator. Jednom godišnje sastanci odbora vezani su uz Globalni forum za tržišno natjecanje, koji je otvoren svim svjetskim jurisdikcijama. Osim toga, članovi stručne službe AZTN-a redovno sudjeluju na seminarima OECD-ovog Regionalnog centra u Budimpešti i to od njegovog osnutka 2005. godine.

Uz ove redovne aktivnosti, koje su nastavljene i tijekom 2019. godine, treba izdvojiti konferenciju koja je u travnju, u organizaciji Veleposlanstva Slovačke Republike u Hrvatskoj, održana u Predstavništvu Europske komisije u Zagrebu, a okupila je veleposlanike iz zemalja Višegradske skupine pri OECD-u u Parizu, koji su izravno podijelili svoje iskustvo članstva u ovoj međunarodnoj organizaciji. Cilj ove konferencije bilo je predstavljanje prednosti koje bi buduće članstvo moglo imati za Hrvatsku - na području porezne politike, reforme državne uprave, zdravstvene skrbi i mirovinskog sustava, borbe protiv korupcije i niza drugih. Naglasak je bio na tome kako je OECD dobra referentna točka i pokazatelj gdje se država trenutno nalazi i odlična platforma za razmjenu mišljenja i praksi sa zemljama članicama OECD-a.

Europska mreža za tržišno natjecanje (ECN) i Vijeće EU-a

U 2019. godini znatno je intenziviran rad Europske mreže tijela za tržišno natjecanje (ECN) pa tako i predstavnika AZTN-a unutar pojedinih formacija. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine, od ukupno 35 održanih sastanaka radnih skupina, podskupina te savjetovanih odbora, na njih 25 sudjelovalo je 14 predstavnika AZTN-a koji pokrivaju specifična pitanja iz područja tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom.

U godinu dana riješeno je 473 notifikacija koncentracija od Europske komisije. Zaprimljeno je i odgovoreno na 70 zahtjeva za dostavu informacija, dok je AZTN uputio tri (3) zahtjeva prema ostalim državama članicama.

Direktiva (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. godine o ovlašćivanju tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje za učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta

2019. godinu značajno je obilježila i suradnja AZTN-a s resornim ministarstvima (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo uprave) i drugim relevantnim institucijama, s kojima se u okviru radne skupine i dalje intenzivno radi na izmjenama i dopunama ZZTN-a, radi usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a. Riječ je o prijenosu u nacionalno zakonodavstvo Direktive (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. godine o ovlašćivanju tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje za učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta (dalje u tekstu: Direktiva ECN+)¹¹⁹

Direktivom se utvrđuju određena pravila kojima se nacionalnim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje osiguravaju potrebna jamstva neovisnosti, sredstva i ovlasti za provedbu, utvrđivanje i izricanje kazni, kako bi im se omogućilo da uz nacionalno pravo, učinkovito primjenjuju članke 101. i 102. UFEU-a.

Direktiva je stupila na snagu 4. veljače 2019., a države članice imaju rok od dvije godine za njezino prenošenje u svoje nacionalno zakonodavstvo, do 4. veljače 2021. godine.

Direktivom ECN+ se nastoji osigurati dovoljno ovlasti i alata za učinkovitu provedbu postupaka u pravu tržišnog natjecanja koje, između ostaloga, obuhvaćaju ovlast za nenajavlvenu pretragu poslovnih i ostalih prostora, zahtjeve za dostavom informacija, obvezne razgovore-intervjue s osobama koje nisu stranke u postupku, izricanje privremenih mjera te mjera za preuzimanje obveza od strane poduzetnika. Navedeno uključuje i ovlast za izricanje novčanih kazni poduzetnicima i udruženjima poduzetnika.

Posebno poglavlje posvećeno je programima za oslobođenje ili umanjenje sankcija za kartele, s namjerom ujednačavanja primjene tih programa za poduzetnike-pokajnike na razini EU-a i ostvarivanje veće pravne sigurnosti. Direktiva ECN+ sadrži odredbu o dopuštenosti dokaza pred nacionalnim tijelima nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja koji obuhvaćaju usmene izjave, elektroničku poštu, snimke i sve druge medije koji sadrže informacije.

Tijekom 2019. godine započete su pripreme za preuzimanje Direktive ECN+ u nacionalno zakonodavstvo. AZTN je dobio ovlast resornog ministarstva, Ministarstva gospodarstva, obrta i poduzetništva da sazove i koordinira radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZZTN-a u svrhu prijenosa Direktive ECN+ u nacionalno zakonodavstvo. Tako su u radnu skupinu, osim djelatnika AZTN-a, uključeni i stručnjaci iz resornih ministarstava, stručnih komora te s Pravnog i Ekonomskog fakulteta u Zagrebu.

---

¹¹⁹ SL L 11, 14. siječnja 2019. godine.

ICN – Međunarodna mreža tijela za tržišno natjecanje

Članovi upravljačkog odbora ICN-a odobrili su 3. travnja 2019. godine međunarodni Postupovni okvir tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (*Competition Agency Procedures – CAP*¹²⁰). Polazište je bio projekt američkog Ministarstva pravosuđa, pod nazivom „Multilateralni postupovni okvir“. Kao i brojna tijela država članica EU-a, AZTN je pristupio CAP-u u lipnju 2019. godine, nakon što je isto učinila Europska komisija. Radi se o „opt-in“ okviru, otvorenom svim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja, a osmišljen je kao provedbeni instrument za unaprjeđenje osnovnih načela pravičnog postupka među svim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje.

7.2. Bilateralna suradnja

AZTN je u lipnju 2019. godine, na prijedlog albanskog tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, primio u službeni posjet predsjednicu te institucije, gđu Julianu Latifi. Tom su prilikom razmijenjena iskustva u provedbi prava tržišnog natjecanja, s posebnim naglaskom na iskustvo AZTN- u pregovorima za pristupanje RH u EU te je ujedno potpisan Sporazum o suradnji između dviju institucija. Svrha navedenog sporazuma je promicanje suradnje na području provedbe prava i politike tržišnog natjecanja, kako nacionalnih propisa, tako i pravne stečevine Europske unije, za čije je članstvo Albanija službeni kandidat od lipnja 2014. godine.

AZTN je 20. prosinca 2019. godine ugostio kinesku delegaciju iz Državne uprave za regulaciju tržišta u Pekingu, NR Kina. To je novi kineski regulator tržišta, nastao kao rezultat reorganizacije nekoliko državnih tijela s ciljem sprječavanja dupliciranja rada te pojednostavljenja propisa i poboljšanja koordinacije između resornih ministarstava. To je tijelo odgovorno za sveobuhvatne kontrole na tržištu, uključujući i izdavanje poslovnih dozvola i licencija te reguliranje monopolističkog postupanja poduzetnika, kao i područja intelektualnog vlasništva. Nastavno na već postojeći Sporazum o suradnji između Europske komisije i NR Kine u području tržišnog natjecanja, moguće je razviti suradnju hrvatskih i kineskih kolega, primjerice kroz uključivanje u već postojeći EU program tehničke pomoći, u kojem stručnjaci EU-a dva puta godišnje posjećuju kineske kolege.

---

¹²⁰ Instrument je detaljnije opisan na mrežnim stranicama ICN-a:
<https://www.internationalcompetitionnetwork.org/frameworks/competition-agency-procedures/>

7.3. EU projekti pomoći

U lipnju 2019. godine uspješno je završen twinning light projekt u Crnoj Gori, a rezultati su predstavljeni na završnoj konferenciji u Podgorici 18. lipnja 2019. godine. Riječ je o prvom projektu koji je AZTN samostalno proveo kao davatelj pomoći, uz podršku Središnje agencije za financiranje i ugovaranje u području administracije i financija projekta. Europska unija financirala je ovaj projekt s 250.000 eura, a projekt je bio usmjeren na jačanje kapaciteta crnogorske agencije u vođenju i rješavanju predmeta u području zaštite tržišnog natjecanja, s naglaskom na postupovne aspekte, koji uključuju složene ekonomske analize, ali i prikupljanje dokaza, osobito kroz nenajavljene pretrage poslovnih i privatnih prostora poduzetnika. Hrvatski stručnjaci, uz voditeljicu projekta, mr.sc. Branimiru Kovačević, održali su niz treninga za službenike crnogorske agencije o primjeni odredaba Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, a osam predstavnika crnogorske agencije, na čelu s voditeljicom projekta, Lepom Aleksić, sudjelovalo je u ožujku 2019. godine u studijskom posjetu AZTN-u, gdje su stekli direktan uvid u praksu hrvatskih kolega i njihov pristup u rješavanju predmeta iz područja tržišnog natjecanja. Posebno koristan bio je posjet informatičkom (forenzičkom) laboratoriju u kojem AZTN obrađuje digitalne dokaze prikupljene tijekom nenajavljenih pretraga poduzetnika.

U srpnju 2019. godine dovršen je twinning projekt na Kosovu pod nazivom „Podrška institucijama Kosova u provedbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju“, u kojem je sudjelovala dr. sc. Mirta Kapural, članica Vijeća AZTN-a, kao stručnjak za poglavlje 8 Tržišno natjecanje. Projekt su vodile Poljska, Njemačka i Hrvatska, a uz predstavnicu AZTN-a, na projektu je sudjelovao velik broj stručnjaka iz Hrvatske, Njemačke i Poljske, za druga poglavlja vezana uz unutarnje tržište EU (intelektualno vlasništvo, javne nabave, sloboda kretanja roba, usluge itd.). Svrha projekta bila je davanje podrške institucijama Kosova u usklađivanju propisa i prakse s relevantnom pravnom stečevinom EU-a te stvaranje učinkovite javne uprave sposobne za ispunjavanje obveza koje proizlaze iz provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Sudjelovanje predstavnika AZTN-a na ovakvim twinning projektima otvara mogućnosti dijeljenja praktičnih stručnih iskustava i uspješnih primjera iz prakse AZTN-a i promicanja rada AZTN-a i njezinih stručnjaka u širem okruženju.

AZTN je u okviru projekta tehničke pomoći „*ImpAcT – Implementation of EU Association for Trade in Ukraine, Moldova and Georgia*“, u studenome 2019. godine, bio domaćin dvotjednom studijskom posjetu triju predstavnica tijela za zaštitu tržišnog natjecanja Gruzije, Moldavije i Ukrajine. Riječ je o programu stažiranja za navedene tri zemlje, koji Ministarstvo vanjskih i europskih poslova provodi u suradnji s njemačkom razvojnom agencijom GIZ, s ciljem jačanja kapaciteta institucija navedenih zemalja za provedbu sporazuma o pridruživanju. Gošćama iz Gruzije, Moldavije i Ukrajine održana je prezentacija o 20 godina rada AZTN-a, nakon čega su uslijedile teme od posebnog interesa za strane predstavnice: primjena ZZTN-a u reguliranim sektorima, sudska kontrola u predmetima tržišnog natjecanja, izricanje kazni, aktualna kretanja u pravu tržišnog natjecanja, preuzimanje obveza od strane poduzetnika, ocjena koncentracija između poduzetnika, informacije koje se prikupljaju za vrijeme pretraga, posjet informatičkom (forenzičkom) laboratoriju, priprema nenajavljenih pretraga, istraživanja tržišta.

U AZTN-u je u studenome 2019. godine, u suradnji s Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga (HANFA), održan sastanak s predstavnicima crnogorske Agencije za nadzor osiguranja, u okviru twinning projekta koji HANFA provodi u Crnoj Gori. Gošćama iz Crne Gore predstavljen je rad AZTN-a, prije i poslije pristupanja Europskoj uniji, uključujući zakonodavni okvir i predpristupni proces, koji je uključivao usklađivanje toga okvira, predpristupnu pomoć kroz EU projekte, suradnju s EK, a zatim, s pristupanjem RH Europskoj uniji, uključivanje u Europsku mrežu tijela za tržišno natjecanje te završno, predsjedanje Vijećem EU-a u prvoj polovici 2020. godine.

8. Javnost rada AZTN-a

AZTN kroz različite komunikacijske kanale osobitu pozornost i brigu posvećuje javnosti i transparentnosti svoga rada. Aktivno promicanje prava i politike tržišnog natjecanja vidljivo je u edukacijama poduzetnika i potrošača te kroz transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti. AZTN je angažiran i na promicanju svoga rada u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom i upoznavanju adresata tog zakona s propisima iz tog područja.

Sukladno usvojenoj i javno dostupnoj Komunikacijskoj strategiji AZTN-a¹²¹, AZTN to čini **objavljivanjem odluka, mišljenja i godišnjih izvješća o radu na svojim mrežnim stranicama**, objavljivanjem stručnih članaka, **priopćenja za javnost i medije** o pokrenutim postupcima i donesenim odlukama i praksi AZTN-a, nastupanjem u medijima, aktivnostima posebnog savjetnika za komunikacije i odnose s javnošću, **redovitim kontaktima s novinarima**, izdavanjem mjesečnog biltena i ostalih publikacija i brošura, organiziranjem edukacijskih skupova, kao i sudjelovanjem na seminarima o specifičnim temama iz područja zaštite tržišnog natjecanja.

Uz navedeno, AZTN na svojim mrežnim stranicama redovito objavljuje i odluke VUSRH-a donesenih po tužbama protiv rješenja AZTN-a, kao i odluke Ustavnog suda RH koje su u vezi s odlukama AZTN-a.

U skladu s člankom 59. stavkom 2. ZZZN-a, rješenja AZTN-a objavljuju se u „Narodnim novinama“. Sve odluke donesene tijekom 2019. godine i objavljene na mrežnim stranicama AZTN-a, nalaze se u Prilogu I. ovoga Izvješća.

Tijekom 2019. godine objavljeno je **11 mjesečnih informativnih biltena AZTN-a u elektroničkom obliku - AZTN Info**¹²², koji donosi detaljnije informacije o odlukama i drugim aktivnostima AZTN-a i njegovih stručnjaka te izvještava o najvažnijim rješenjima i razvoju komparativne prakse iz područja prava i politike tržišnog natjecanja u EU i svijetu.

Na visoku transparentnost rada AZTN-a nadovezuje se i **ispunjavanje zakonske obveze o pravu na pristup informacijama**, u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama¹²³. AZTN osigurava pravo na pristup informacijama u svojem radu redovitim objavljivanjem odluka koje donosi iz svoje nadležnosti na vlastitim mrežnim stranicama, kao i priopćenja, mišljenja, akata općeg i internog karaktera te davanjem informacija korisniku koji je podnio AZTN-u zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

---

¹²¹ Dokument dostupan na mrežnim stranicama AZTN-a, na poveznici: http://www.aztn.hr/uploads/documents/o_nama/programi_rada/Komunikacijska_strategija_2014.pdf

¹²² Mrežne stranice AZTN-a na poveznici <http://www.aztn.hr/aztn-info/>

¹²³ „Narodne novine“, br. 25/13.

U 2019. godini u AZTN-u je **zaprimljeno devet (9) zahtjeva za pristup informacijama**, koji su u roku riješeni, a izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2019. godinu je dostavljeno Povjereniku za informiranje te objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

9. Financiranje AZTN-a

9.1. Proračun AZTN-a

Sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga AZTN-a, sukladno članku 26. stavku 7. ZZTN-a, osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske. Financiranje rada i aktivnosti AZTN-a proizlazi iz sredstava koja se osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske.

AZTN je u 2018. godini izabran kao twinning partner za projekt „Jačanje institucionalnih i tehničkih kapaciteta Agencije za zaštitu konkurencije Crne Gore“ te su sukladno potpisanom ugovoru dobivena i sredstva za provedbu tog projekta, koja se evidentiraju kao vlastiti prihod. Upravne pristojbe i upravno-kaznene mjere koje utvrđuje i izriče AZTN, sukladno članku 26. stavku 10. ZZTN-a, prihod su državnog proračuna RH.

U tablici 2. prikazuje se plan i izvršenje rashoda AZTN-a za 2019. godinu, promatrano po izvorima financiranja.

Tablica 2. Plan i izvršenje rashoda AZTN-a po izvorima financiranja za 2019. godinu

Izvor financiranja	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks	Struktura izvršenja po izvorima financiranja
11 - Opći prihodi i primici	14.411.953	13.940.615,67	96,73	97,53%
31 – Prihodi od pruženih usluga	258.024	269.040,22	104,27	1,88%
559 - Ostale refundacije iz pomoći EU	150.000	84.625,00	56,42	0,59%
Ukupno	14.819.977	14.294.280,89	96,45	100%

Izvor: AZTN

AZTN se u 2019. godini, financirao iz više izvora i to:

- iz izvora 11 - Opći prihodi i primici;
- iz izvora 31 - Prihodi od pruženih usluga i
- iz izvora 559 - Ostale refundacije iz pomoći EU.

Planirana sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga AZTN-a u državnom proračunu za 2019. godinu iznosila su 14.819.977,00 kuna.

Izvršenje rashoda iznosilo je 14.294.280,89 kuna što predstavlja 96,45 posto u odnosu na plan.

Pregled plana i izvršenja rashoda prikazan je u Tablici 3.

Tablica 3. Plan i izvršenje rashoda AZTN-a za 2019. prema proračunskoj klasifikaciji

Skupina/podskupina računa	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	% izvršenja	Struktura izvršenja u %
1	2	3	4(3/2)	5
31 Rashodi za zaposlene	9.923.875	9.896.273,49	99,72	69,23
311 Plaće (bruto)	8.361.235	8.361.234,32	100,00	
312 Ostali rashodi za zaposlene	245.000	235.861,35	96,27	
313 Doprinosi na plaće	1.317.640	1.299.177,82	98,60	
32 Materijalni rashodi	4.183.508	3.931.775,20	93,98	27,51
321 Naknade troškova zaposlenima	866.280	759.877,27	87,72	
322 Rashodi za materijal i energiju	205.675	159.477,25	77,54	
323 Rashodi za usluge	2.922.974	2.826.128,11	96,69	
324 Naknade troškova osobama izvan RO	12.524	12.524	100,00	
329 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	176.055	173.768,57	98,70	
34 Financijski rashodi	6.650	6.183,26	92,98	0,04
343 Ostali financijski rashodi	6.650	6.183,26	92,98	
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	705.944	460.048,94	65,17	3,22
422 Postrojenja i oprema	705.944	460.048,94	65,17	
Ukupno	14.819.977	14.294.280,89	96,45	100,00

Izvor: AZTN

Rashodi za zaposlene (31)

Rashodi za zaposlene izvršeni su u iznosu od 9.896.273,49 kuna, odnosno 99,72 posto u odnosu na plan.

Promatrano po strukturi, rashodi za zaposlene činili su 69,23 posto rashoda u odnosu na ukupne rashode.

U odnosu na 2018. godinu, rashodi za zaposlene veći su za 1.194.651,56 kuna, odnosno za 13,73 posto. Do povećanja rashoda je došlo zbog povećanja osnovice za obračun plaća, minulog rada i fluktuacije radnika unutar razdoblja.

Materijalni rashodi (32)

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 3.931.775,20 kuna, odnosno 93,98 posto u odnosu na planirano, ili 27,51 posto u odnosu na ukupne rashode.

Najveći udio (71,88 posto) u materijalnim rashodima čine rashodi za usluge (podskupina 323). Unutar ovih rashoda najznačajniji su rashodi za najam poslovnog prostora i opreme, koji s izvršenim iznosom od 1.527.845,60 kuna čine 54,06 posto rashoda za usluge.

AZTN unatoč poduzetim aktivnostima u traženju povoljnijeg najma preko Ministarstva državne imovine te samostalno na tržištu, nije mogao utjecati na smanjenje istih. U 2019. godini izvršeni su radovi na demontaži starog i montaži novog stropa, adaptaciji i rekonstrukciji sanitarnih čvorova i čajnih kuhinja te izmjeni dotrajalog dijela tepisona u skladu s osiguranim sredstvima.

Materijalni rashodi u odnosu na 2018. godinu povećani su za 244.043,04 kuna, odnosno 6,62 posto. Znatno povećanje odnosi se na naknade troškova zaposlenima zbog povećanja broja inozemnih i tuzemnih službenih putovanja, na kojima su održavane radionice vezane za primjenu ZNTP-a. S obzirom da je AZTN sa SAFU-om potpisao sporazum o suradnji u provedbi Twinning light projekta 28.08.2018. godine, djelatnici AZTN-a su često putovali u Crnu goru. Rashodi za navedena putovanja do kraja projekta iznosili su 218.571,47 kuna i planirana su u proračunu za 2019. godinu na izvoru 31- Prihodi od pruženih usluga.

Proces obrazovanja i stručnog usavršavanja radnika i dalje se provodi održavanjem redovitih „in-house“ radionica (internih edukacija), kontinuirano se radi na praćenju dinamike svih izdataka potrebnih za uspješan rad, a posebice na odobravanju i praćenju rashoda za službena putovanja koji su obveza AZTN-a, radi prisustvovanja sastancima radnih skupina ECN-a (Europske mreže tijela za tržišno natjecanje). Za ove rashode uspostavljen je poseban proces planiranja i evaluacije, s naglaskom da su za dio tih izdataka dobivene refundacije sredstava od EK, koje se kontinuirano uplaćuju u Proračun.

Financijski rashodi (34)

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu od 6.183,26 kuna, odnosno 92,98 posto u odnosu na planirano. Ti rashodi odnose se na kontinuirane bankarske troškove provizije i naknade kod kupnje deviza za potrebe službenih putovanja. Ti rashodi su smanjeni u odnosu na 2018. godinu za 91,55 posto, radi neplaniranih dospjelih obveza prema poduzetnicima za isplatu zatezних kamata, po nalogu Ministarstva financija koja su izvršena u 2018. godini.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (42)

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u 2019. godini iznosili su 460.048,94 kuna ili 3,22 posto ukupnih rashoda AZTN-a. Ostvareno je značajno smanjenje ovih rashoda u odnosu na 2018. godinu za 42,64 posto, radi izvršene nabave planirane opreme u prethodnom razdoblju. Dio nabavljene opreme u iznosu od 36.993,75 kuna odnosi se na nabavu prijenosnih računala iz sredstava Twinning projekta iz izvora 31- Prihodi od pruženih usluga. Uspoređujući ukupno izvršenje rashoda AZTN-a za 2019. godinu u odnosu na izvršenje 2018. godine, vidljivo je povećanje ukupnih rashoda za 1.029.716,19 kuna, odnosno za 7,76 posto.

Prikaz izvršenja rashoda AZTN-a 2019. u odnosu na 2018. prikazan je u Tablici 4.

Tablica 4. Prikaz izvršenja rashoda AZTN-a 2019. u odnosu na 2018. godinu

Grupa računa	Izvršenje 2018.	Izvršenje 2019.	Indeks 2019./2018.
1	2	3	4(3/2)
31 Rashodi za zaposlene	8.701.621,93	9.896.273,49	113,73
32 Materijalni rashodi	3.687.732,16	3.615.103,73	98,03
-za redovne aktivnosti AZTN (izvor 11)	3.582.932,21	3.931.775,20	109,74
-iz prihoda od pruženih usluga za sl.putovanja i promidžbeni materijal (izvor 31)	33.035,35	232.046,47	702,42
-ostale pomoći i darovnice (izvor 51)	3.811,60	0,00	0,00
-za pomoć-ostale refundacije sl.putovanja (izvor 559)	67.953,00	84.625,00	124,53
34 Financijski rashodi	73.221,21	6.183,26	8,44
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	801.989,40	460.048,94	57,36
-za redovne aktivnosti AZTN (izvor 11)	801.989,40	423.055,19	52,75
-iz prihoda od pruženih usluga za (izvor 31)	0,00	36.993,75	0,00
Ukupno	13.264.564,70	14.294.280,89	107,76

Izvor: AZTN

10. Unutarnji ustroj AZTN-a

Na dan 31. prosinca 2019. godine u AZTN-u je bilo zaposleno ukupno **52 radnika** (uključujući i pet članova Vijeća).

Od toga je 42 radnika bilo izravno uključeno u provedbu zakona iz nadležnosti AZTN-a. Preostalih 10 radnika obavljalo je druge poslove, usko povezane s provođenjem zakona i funkcioniranjem AZTN-a.

Svakodnevne upravne i stručne poslove obavlja stručna služba AZTN-a koju čine magistri prava s položenim pravosudnim ispitom, magistri ekonomije i informatičari specijalizirani u području digitalne forenzike, redom stručnjaci u području prava i politike tržišnog natjecanja. Stručna služba AZTN-a vodi postupke iz nadležnosti AZTN-a, odnosno u postupku utvrđuje činjenice i okolnosti te provodi dokaze relevantne za donošenje odluke Vijeća.

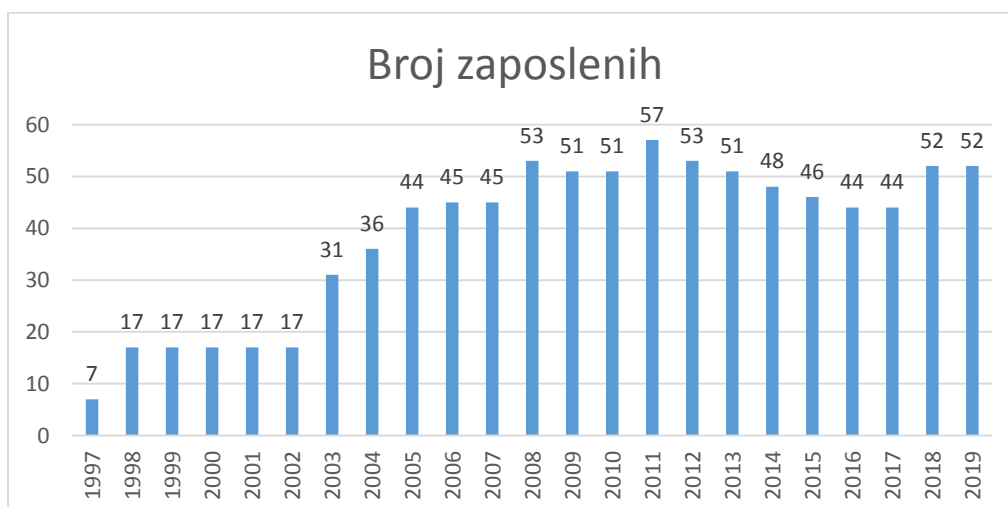
Treba naglasiti da na svakom predmetu u pravilu radi tim koji se, ovisno o složenosti predmeta, sastoji od najmanje jednog pravника i najmanje jednog ekonomista.

Rad u AZTN-u ustrojen je kroz **pet organizacijskih jedinica** i to kako slijedi:

- Ured Vijeća (5 članova Vijeća i 1 predstojnica Ureda Vijeća)
- Ured glavnog ekonomista (1 glavni ekonomist, 1 samostalni savjetnik ekonomist i 1 stariji savjetnik ekonomist)
- Sektor za tržišno natjecanje (11 pravnik, 11 ekonomista i 2 informatičara)
- Sektor za zabranu nepoštenih trgovačkih praksi (4 pravnik i 4 ekonomista)
- Sektor za opće poslove (11 radnika).

Na slici broj 2 prikazan je broj zaposlenih u AZTN-a od 1997. do 2019. godine.

Slika 2.: Broj zaposlenih u AZTN-u u razdoblju 1997. – 2019. godine

Izvor: AZTN

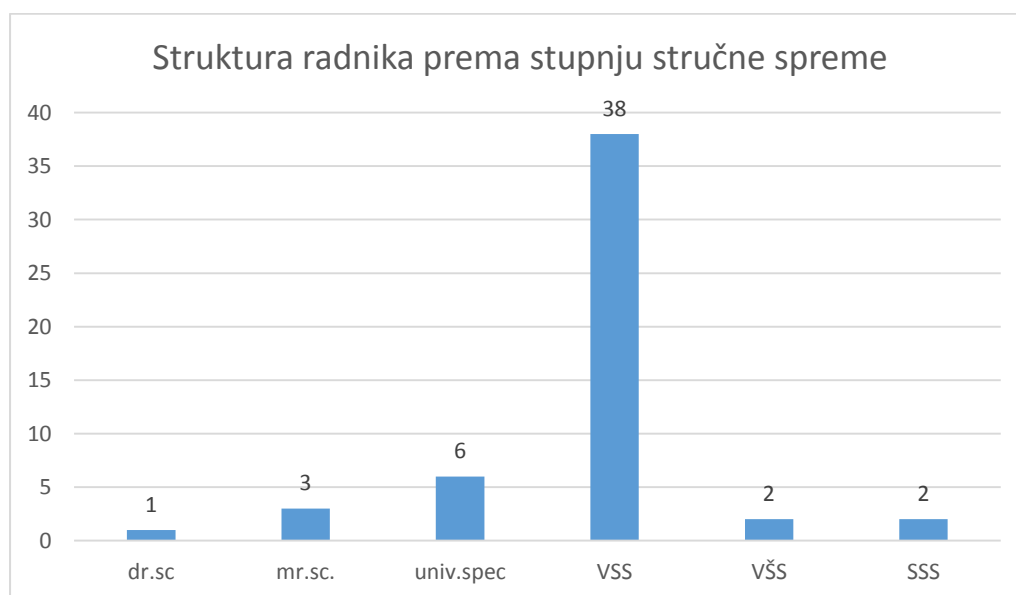
I dalje veliki problem predstavlja odljev stručnog kadra, budući da je riječ o visoko obrazovanim zaposlenicima sa specifičnim kompetencijama i iskustvom, koji su rijetki i stoga veoma traženi na tržištu rada. Iako AZTN nema načina da samostalno riješi problem odljeva stručnjaka, još je veći problem što zbog primjene „klauzule 2 za 1“¹²⁴ ne može odmah zaposliti novog stručnjaka i početi ga educirati.

Treba spomenuti da je EK, prepoznavši ovaj problem, pri predlaganju nacrtu Direktive ECN+, imala na umu upravo potrebu da se nacionalnim tijelima osiguraju dovoljna sredstva i mogućnost neovisne provedbe pravila EU-a o tržišnom natjecanju. Ostvarenje ovog cilja pratit će se kroz ispitivanje primjerenosti ljudskih i financijskih resursa nacionalnih tijela nadležnih za tržišno natjecanje, njihovim zadaćama, uključujući smjerove kretanja i usporedbu broja zaposlenih i proračuna.

Većinu zaposlenih u AZTN-u čini visokoobrazovani kadar. Čak 23 posto radnika ima završene poslijediplomske studije, 75 posto ima visoku ili višu stručnu spremu, dok srednju stručnu spremu imaju svega dva zaposlena.

Na sljedećoj slici prikazana je struktura radnika AZTN-a u 2019. godini prema stupnju stručne spreme.

Slika 3.: Struktura radnika AZTN-a u 2019. godini prema stupnju stručne spreme

Izvor: AZTN

Većina zaposlenih, ukupno njih 80 posto, su magistri prava ili diplomirani pravnici odnosno magistri ekonomije ili diplomirani ekonomisti. Svi pravnici kao voditelji postupaka u nadležnosti AZTN-a moraju imati položen pravosudni ispit.

¹²⁴ Odluka o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama („Narodne novine“, br. 70/16. i 71/18.).

Na sljedećoj slici prikazana je struktura radnika AZTN-a u 2019. godini prema zvanju.

Slika 4.: Struktura radnika AZTN-a u 2019. godini prema zvanju

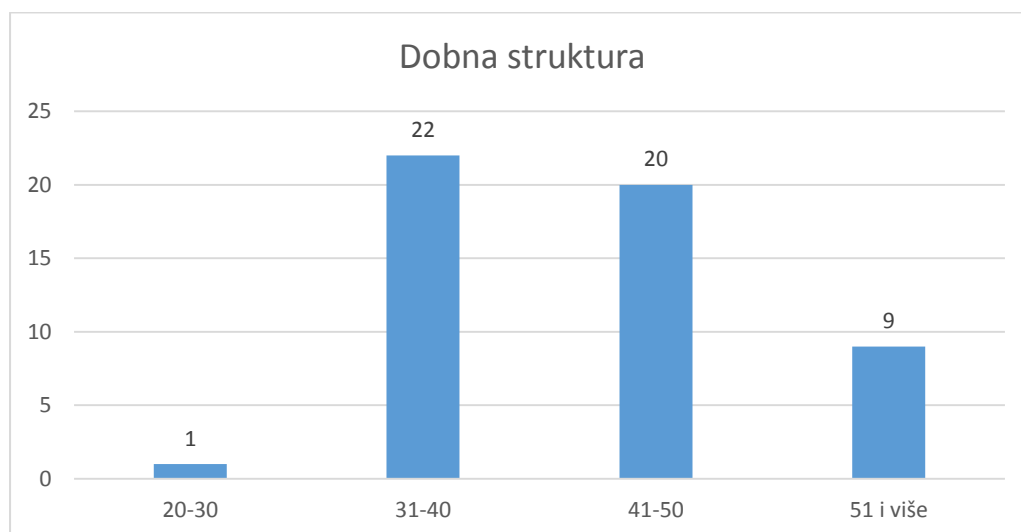

Izvor: AZTN

Prosjek godina radnika Agencije je 43 godine, a zaposleno je 30 žena i 22 muškarca.

Na sljedećoj slici prikazana je struktura radnika AZTN-a u 2019. godini prema životnoj dobi.

Slika 5.: Struktura zaposlenih u AZTN-u prema životnoj dobi u 2019. godini

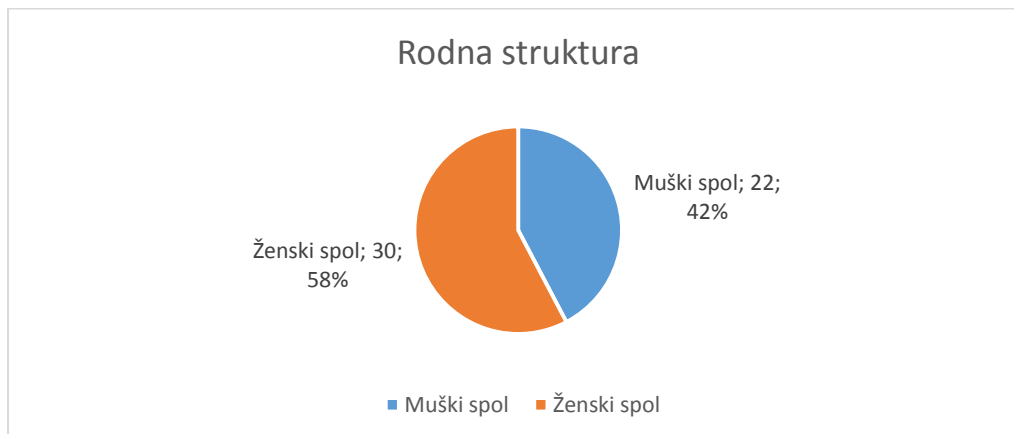
Izvor: AZTN

Veći postotak zaposlenih žena u AZTN-u (58 posto) ukazuje na primjenu načela nediskriminacije prilikom zapošljavanja te davanja prednosti teže zapošljivim skupinama.

To potvrđuje i rodna struktura na rukovodećim položajima. Tako 60 posto članova Vijeća AZTN-a čine žene, dok je ih je na ostalim rukovoditeljskim položajima čak 64 posto.

Na sljedećoj slici prikazana je rodna struktura zaposlenih u AZTN-u u 2019. godini.

Slika 6.: Rodna struktura zaposlenih u AZTN-u 2019. godini

Izvor: AZTN

AZTN-om upravlja **Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja** (dalje u tekstu: Vijeće; Vijeće AZTN-a). Vijeće ima pet članova. Svi su zaposleni u AZTN-u.

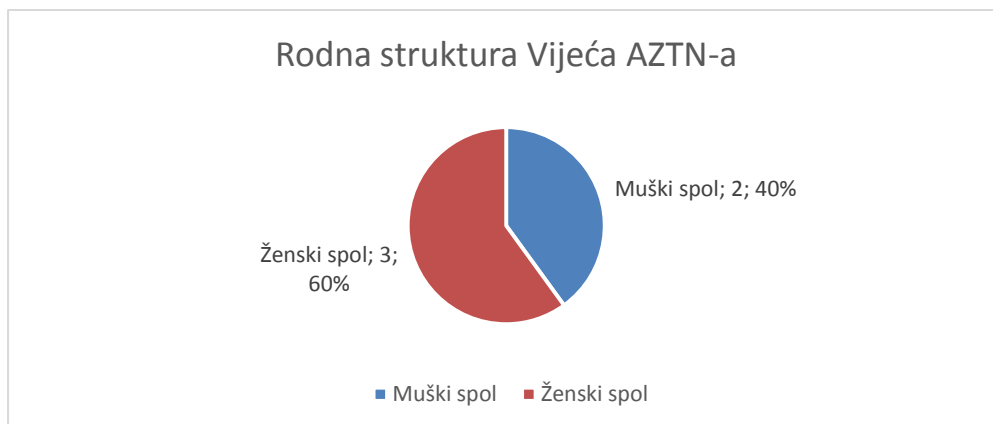
Predsjednika i članove Vijeća, na prijedlog Vlade RH, imenuje i razrješava dužnosti Hrvatski sabor. Predsjednik i članovi Vijeća imenuju se na razdoblje od pet godina, a uvjeti za imenovanje, trajanje mandata i djelokrug rada članova Vijeća detaljno su propisani ZZTN-om. Tako primjerice, članovi Vijeća ne mogu biti državni dužnosnici, osobe koje obnašaju dužnosti u tijelima političkih stranaka, članovi uprava, nadzornih odbora ili upravnih vijeća poduzetnika. Također, ne smiju biti članovi bilo kojeg drugog oblika interesnog udruživanja koji bi mogao dovesti do sukoba interesa. U upravljanju AZTN-om Vijeće na sjednicama donosi odluke o svim općim i pojedinačnim aktima. Odluke se donose većinom od najmanje tri glasa, s tim da na sjednici mora biti nazočan predsjednik Vijeća ili njegov zamjenik. Pri donošenju odluka članovi Vijeća ne mogu biti suzdržani.¹²⁵

Na sljedećoj slici prikazana je rodna struktura Vijeća AZTN-a u 2019. godini.

---

¹²⁵ ZZTN; članak 31.

Slika 7.: Rodna struktura Vijeća AZTN-a u 2019. godini

Izvor: AZTN

11. Društveno odgovorno poslovanje u AZTN-u (DOP)

AZTN je u najvećoj mogućoj mjeri u svoje djelovanje ugradio vrijednosti društveno odgovornog poslovanja. Društvena odgovornost AZTN-a se prije svega očituje kroz ispunjavanje svih obveza koje proizlaze iz zakona, ali i kroz investicije u ljudski kapital, okoliš i odnose prema trećim osobama.

U upravljanju ljudskim resursima AZTN prilikom zapošljavanja primjenjuje praksu pružanja iste mogućnosti zapošljavanja svima.

Društveno odgovorno poslovanje AZTN pokazuje i u brizi za okoliš. Naime, uz razvrstavanje otpada te posebnu brigu o elektronskom otpadu koji se odlaže na ekološki prihvatljiv način, AZTN brine o potrošnji papira te stoga u svim situacijama u kojima je to moguće, elektronski obrađuje i dostavlja, odnosno prima podatke te kontinuirano radi na smanjenju potrošnje fotokopirnog papira.

U svakodnevnom radu, AZTN teži sve poslovne aktivnosti provoditi u skladu s najboljim europskim korporativnim praksama i promicati društveno odgovorno poslovanje.

12. Digitalizacija pismohrane AZTN-a

AZTN je krajem 2017. godine započeo pripreme za izlučivanje arhivskog gradiva i digitalizaciju cjelokupnog arhivskog gradiva AZTN-a od njegovog osnivanja 1997. godine nadalje.

Provođenje postupka digitalizacije poslovanja nastavljeno je tijekom 2019. godine, a na njegovoj provedbi aktivno radi četiri (4) radnika, koji uz svoj redovan posao, odrađuju i ovaj vrlo zahtjevan i kompleksan zadatak.

AZTN je, osim novonastalog gradiva, pokrenuo i postupak pretvorbe starog arhivskog gradiva u digitalni oblik. Pretvorba omogućuje lakši pristup gradivu, a izlučivanje veće količine gradiva kojem je istekao rok za čuvanje, rezultira uštedom prostora. U digitalni oblik pretvoreno je 1080 arhivskih, uglavnom upravnih predmeta te obrađeno 1634 predmeta iz prijašnjih godina. AZTN je postupak izlučivanja gradiva proveo uz dozvolu Hrvatskog državnog arhiva.

Međutim, osim digitalne transformacije gradiva, važna je kulturološka promjena u samom radu i provođenju postupaka unutar AZTN-a. Referenti se u radu oslanjaju na programsku aplikaciju, ostvaraju komunikaciju sa strankama u postupcima putem elektroničke pošte, a omogućena je dostava podataka elektroničkim putem. Velik dio akata AZTN-a otprema se državnim tijelima putem elektroničke pošte.

Kraj digitalizacije pismohrane se očekuje krajem 2020 godine.

13. Zaključak

Slijedom iznesenog u ovom Godišnjem izvješću o radu AZTN-a za 2019. godinu, u odnosu na provedbu ZZTN-a, najvažniji cilj AZTN-a u sljedećem razdoblju odnosi se na njegovu temeljnu aktivnost – **provedbu prava tržišnog natjecanja, s naglaskom na otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja i prakticiranje aktivne uloge u suradnji s Europskom komisijom**. U okviru toga cilja, fokus rada bit će na onim postupanjima poduzetnika koja izravno utječu na ograničenje nacionalnog gospodarskog rasta.

Među prioritetima AZTN-a bit će otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja, kao što je sklapanje zabranjenih sporazuma, prvenstveno horizontalnih sporazuma između izravnih konkurenata (kartela), koji nanose najveću štetu gospodarstvu i potrošačima. S obzirom na to da su karteli u pravilu tajni sporazumi, ključni izazovi koji kontinuirano stoje pred AZTN-om su kako otkriti kartel, odnosno kako saznati za njegovo postojanje te kako prikupiti čvrste dokaze o tome.

Također će se pažnja usmjeriti i na utvrđivanje zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika te kontrolu dopuštenosti koncentracija poduzetnika. U središtu aktivnosti ostaje i promicanje prava i politike tržišnog natjecanja, kroz pripremu mišljenja o sukladnosti nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, istraživanja tržišta i druge aktivnosti.

AZTN će nastaviti provoditi godišnje sektorsko istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo, sektorsko istraživanje tržišta tiska te završiti sektorsko istraživanje u odnosu na digitalna tržišta, točnije tržište pružanja usluga online rezervacija smještaja u RH, započeto 2019. godine.

U planiranju drugih sektorskih istraživanja, AZTN će se i ubuduće voditi načelom identifikacije tržišta s povećanom vjerojatnošću povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja i posljedične štete za potrošače.

Radi pravilne, kontinuirane i usklađene primjene propisa EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja, AZTN će u okviru Europske mreže tijela za tržišno natjecanje (ECN), nastaviti aktivno surađivati s EK-om i tijelima nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja država članica EU-a. Na širem međunarodnom planu, AZTN će nastaviti suradnju sa OECD-om i ICN-om.

Predstojeće razdoblje značajno će obilježiti suradnja AZTN-a s resornim ministarstvima (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta i Ministarstvo poljoprivrede), s kojima će se u okviru radnih skupina intenzivno raditi na izmjenama ZZTN-a i ZNTP-a, radi njihova usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a.

Riječ je o prijenosu u nacionalno zakonodavstvo Direktive (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. godine o ovlašćivanju tijela država članica

nadležnih za tržišno natjecanje za učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta (tzv. Direktiva ECN+)¹²⁶ i Direktive (EU) 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. godine o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (Direktiva ECN+ ECN+).¹²⁷

Poseban angažman AZTN-a u budućem razdoblju zahtijevat će i daljnja provedba drugog zakona za čiju je provedbu AZTN ovlašten, ZNTP-a. Treba imati na umu da cilj i svrha ZNTP-a primarno nije kažnjavanje, već uspostava pozitivnog poslovnog ozračja, koje će donijeti uspostava poštenih trgovačkih praksi. Navedeno uključuje i razvoj svijesti poduzetnika o potrebi za drugačijim, ZNTP-u i njegovim adresatima, prihvatljivim obrascima ponašanja i poslovanja, kako na strani trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača, tako i na strani dobavljača. AZTN i dalje aktivno provodi edukaciju svih adresata ZNTP-a, kako bi njegova provedba bila što kvalitetnija i kako bi poslovanje svih uključenih strana bilo što uspješnije.

Jedan od prioriteta AZTN-a i dalje ostaje promicanje prava tržišnog natjecanja, a u tom smislu, AZTN osobitu brigu vodi o transparentnosti svoga rada kroz različite komunikacijske kanale, sukladno usvojenoj i javno dostupnoj Komunikacijskoj strategiji AZTN-a, objavljivanjem odluka, mišljenja, priopćenja za javnost i medije o donesenim odlukama i praksi AZTN-a, nastupanjem u medijima, redovitim kontaktima s novinarima, organiziranjem tiskovnih konferencija, godišnjih međunarodnih konferencija, izdavanjem mjesečnog biltena i ostalih publikacija i brošura te organiziranjem i sudjelovanjem na edukacijama o specifičnim temama iz područja zaštite tržišnog natjecanja.

Međutim, kako bi se aktivnosti na području zaštite tržišnog natjecanja i zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom i dalje uspješno ostvarivale, neophodno je da AZTN zadrži, odnosno ojača svoju neovisnost i samostalnost u primjeni propisa te da za tu svrhu na raspolaganju ima dovoljne financijske i ljudske resurse.

Javna i politička svijest o koristima zaštite tržišnog natjecanja za gospodarstvo u cjelini i za potrošače, središnji je cilj koji će nas osnažiti u provođenju postupaka, što će pak stvarati kulturu tržišnog natjecanja i podizati svijest za postizanje naših strateških ciljeva osiguranja učinkovitog tržišnog natjecanja, poštivanjem relevantnih propisa iz nadležnosti AZTN-a.

---

¹²⁶ SL L 11, 14. siječnja 2019. godine. Direktiva je stupila je na snagu 4. veljače 2019. godine. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 4. veljače 2021. godine

¹²⁷ SL L 111, 25. travnja 2019. godine. Direktiva je stupila je na snagu 30. travnja 2019. godine, a države članice do 1. svibnja 2021. godine donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom.

1. PRILOG I. Odluke AZTN-a iz 2019. godine objavljene na mrežnim stranicama AZTN-a

	Datum, KLASA	Predmet	Područje	Vrsta odluke
1	19.01.2019 UP/I 034-03/2018-02/013	Triglav Skladi družba za upravljanje d.o.o., Republika Slovenija i Alta Skladi družba za upravljanje d.d., Republika Slovenija – Ocjena dopuštenosti koncentracije	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju prijave namjere provedbe koncentracije poduzetnika
2	29.01.2019 034-08/2018-01/098	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti - Prijedlog odluke kojom se utvrđuje mjerodavno tržište veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji, podložno prethodnoj regulaciji	Tržišno natjecanje	Mišljenje
3	29.01.2019 034-08/2018-01/097	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti - Prijedlog odluke kojim se utvrđuje mjerodavno tržište veleprodajnog središnjeg pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište podložno prethodnoj regulaciji	Tržišno natjecanje	Mišljenje
4	29.01.2019 UP/I 034-03/2018-02/018	AZTN protiv BAT Investments Ltd, Velika Britanija i Sjeverna Irska, koji je prisutan u Republici Hrvatskoj putem povezanog poduzetnika BAT Hrvatska d.o.o. u likvidaciji, Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
5	29.01.2019 011-01/2018-02/026	Ministarstvo financija - Obrazac naknadne procjene učinaka propisa za Zakon o porezu na dohodak	Tržišno natjecanje	Mišljenje

6	29.01.2019 011-01/2018-02/022	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture -Nacrt prijedloga Zakona o željeznici	Tržišno natjecanje	Mišljenje
7	29.01.2019 011-01/2018-02/030	Ministarstvo financija - Obrazac naknadne procjene učinaka propisa za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost	Tržišno natjecanje	Mišljenje
8	29.01.2019 011-01/2018-02/027	Ministarstvo financija - Obrazac naknadne procjene učinaka za Zakon o porezu na promet nekretnina	Tržišno natjecanje	Mišljenje
9	29.01.2019 011-01/2018-02/028	Ministarstvo financija - Obrazac naknadne procjene učinaka za Zakon o lokalnim porezima	Tržišno natjecanje	Mišljenje
10	29.01.2019 011-01/2018-02/029	Ministarstvo financija - Obrazac naknadne procjene učinaka za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima	Tržišno natjecanje	Mišljenje
11	29.01.2019 UP/I 034-03/2018-02/010	Mondo Inc d.o.o., Beograd, Srbija i Adria Media Group d.o.o., Beograd, Srbija / Adria Media Zagreb d.o.o., Zagreb	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
12	29.01.2019 UP/I 034-03/2018-02/011	YELLO d.o.o., Zagreb / E2E4MUSIK d.o.o., Zagreb i YAMMAT d.o.o., Zagreb	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
13	07.02.2019 UP/I 034-03/2018-01/010	AZTN protiv M.C.I.- PROM d.o.o. i dr.	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative

14	20.02.2019 UP/I 034-03/2018-01/015	AZTN protiv JANAF d.d., Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
15	20.02.2019 011-01/2018-02/020	Ministarstvo zdravstva - Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zlouporabe droga	Tržišno natjecanje	Mišljenje
16	04.03.2019 UP/I 034-03/2018-01/014	AZTN protiv HT d.d., Zagreb, po inicijativi poduzetnika A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb za pokretanjem postupka ocjene koncentracije HT d.d., Zagreb i HP Produkcija d.o.o., Zagreb (EVO TV) po službenoj dužnosti	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
17	11.03.2019 011-01/2018-02/022	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture -Nacrt konačnog prijedloga Zakona o željeznici	Tržišno natjecanje	Mišljenje
18	11.03.2019 UP/I-034-03/2019-01/001	AZTN protiv HGK - radi narušavanja tržišnog natjecanja po inicijativi Ivane Vujčić iz Imotskog, rješenje o odbacivanju inicijative	Tržišno natjecanje	Rješenje
19	21.03.2019 UP/I 034-03/2018-04/007	AZTN protiv PLODINA d.d., Rijeka	Nepoštene trgovačke prakse	Rješenje
20	21.03.2019 UP/I 034-03/2019-02/001	VIRO TVORNICA ŠEĆERA d.d., Zagreb i TVORNICA ŠEĆERA OSIJEK d.o.o.	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
21	27.03.2019 UP/I 034-03/2018-02/017	MACA LM d.o.o., Zagreb i RADIO BROD d.o.o., Slavonski Brod	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini

22	27.03.2019 UP/I 034-03/2018-02/016	MACA LM d.o.o., Zagreb i MIROSLAV KRALJEVIĆ d.o.o., Požega	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
23	27.03.2019 UP/I 034-03/2018-02/015	MACA LM d.o.o., Zagreb i RADIO TRSAT d.o.o., Rijeka	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
24	09.04.2019 UP/I 034-03/2019-02/004	Mondo Inc d.o.o., Beograd, Republika Srbija and TVC Hungary Kft., Siofok, Republika Mađarska	Tržišno natjecanje	Rješenje o prekidu postupka
25	09.04.2019 UP/I 034-03/2019-02/003	ENERGIA NATURALIS d.o.o., Vukovar i LUKA PLOČE d.d., Ploče	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju prethodne prijave namjere provedbe koncentracije poduzetnika
26	10.04.2019 UP/I 034-03/2019-02/005	RTL Hrvatska d.o.o., Zagreb i dio poslovanja / imovine Telegram Media Grupe d.o.o., Zagreb u odnosu na elektroničku publikaciju Net.hr	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
27	18.04.2019 UP/I 034-03/2018-04/003	AZTN protiv Narodni trgovački lanac d.o.o	Nepoštene trgovačke prakse	Rješenje o utvrđenoj nepoštenoj trgovačkoj praksi
28	18.04.2019 UP/I 034-03/2018-01/016	AZTN protiv HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
29	18.04.2019 UP/I 034-03/2019-01/004	AZTN protiv HŽ Infrastruktura d.o.o., Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative

30	19.04.2019 UP/I 034-03/2019-02/002	CE Invest 2P Sa.r.l., Luxemburg i H-ABDUCO d.o.o., Zagreb (Cilj 1) i DOHEL d.o.o., Zagreb (Cilj 2)	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
31	25.04.2019 UP/I 034-03/2019-02/006	STUDENAC d.o.o., Omiš i poslovna jedinica brenda "Istarski Supermarketi" poduzetnika Istarski Supermarketi d.o.o., Poreč	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
32	13.05.2019 UP/I 034-03/2018-02/012	PETROL d.o.o., Zagreb i dio poslovanja CRODUX PLIN d.o.o., Zagreb koji se odnosi na ukapljeni naftni plin i električnu energiju - ocjena dopuštenosti koncentracije	Tržišno natjecanje	Djelomično rješenje - Ocjena dopuštenosti koncentracije na 2. razini - u odnosu na električnu energiju
33	13.05.2019 UP/I 034-03/2017-01/025	AZTN protiv Hrana Tec d.o.o., Čakovec -inicijativa poduzetnika PIK Vrbovec d.d., Vrbovec za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja	Tržišno natjecanje	Rješenje kojim se prihvaćaju mjere i uvjeti
34	13.05.2019 011-01/2019-02/002	Središnji državni ured za središnju javnu nabavu - prijedlog Odluke Vlade RH o davanju ovlasti Središnjem državnom uredu za središnju javnu nabavu za provedbu postupka središnje javne nabave za javne naručitelje koji nisu obuhvaćeni člankom 12. stavkom 1. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu	Tržišno natjecanje	Mišljenje
35	13.05.2019 034-08/2019-01/041	Prijava za obavljanje zamjenskih poštanskih usluga davatelja poštanskih usluga Tisak plus d.o.o., Zagreb - zahtjev HAKOM-a	Tržišno natjecanje	Mišljenje

36	20.05.2019 UP/I 034-03/2017-01/011	AZTN protiv MLD-usluge d.o.o., Koprivnica	Tržišno natjecanje	Rješenje kojim se utvrđuje da nije narušeno tržišno natjecanje
37	20.05.2019 UP/I 034-03/2019-02/007	Narodni media management d.o.o., Zagreb i Radio Croatia d.o.o., Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju prijave
38	21.05.2019 UP/I 034-03/2018-04/001	AZTN protiv Narodni trgovački lanac d.o.o.	Nepoštene trgovačke prakse	Rješenje o utvrđenoj nepoštenoj trgovačkoj praksi
39	21.05.2019 011-01/2019-02/003	Državni zavod za intelektualno vlasništvo - Prijedlog iskaza o procjeni učinaka propisa za Zakon o patentu	Tržišno natjecanje	Mišljenje
40	30.05.2019 UP/I 034-03/2018-01/011	AZTN protiv ABBOTT LABORATORIES d.o.o. Zagreb i BONTECH RESEARCH d.o.o. Split	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
41	30.05.2019 034-08/2019-01/026	Hrvatska ljekarnička komora	Tržišno natjecanje	Mišljenje
42	13.06.2019 UP/I 034-03/2018-02/015	Maca LM d.o.o., Zagreb i Radio Trsat d.o.o., Rijeka	Tržišno natjecanje	Rješenje o upravno-kaznenoj mjeri
43	13.06.2019 UP/I 034-03/2019-02/004	MONDO INC d.o.o., Beograd, Republika Srbija i TVC Hungary Kft., Republika Mađarska	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini

44	13.06.2019 011-01/2019-02/003	Državni zavod za intelektualno vlasništvo - Nacrt prijedloga Zakona o patentu	Tržišno natjecanje	Mišljenje
45	02.07.2019 011-01/2019-02/006	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom registru brodova	Tržišno natjecanje	Mišljenje
46	09.07.2019 UP/I 034-03/2018-02/012	PETROL d.o.o., Zagreb i dio poslovanja CRODUX PLIN d.o.o., Zagreb koji se odnosi na ukapljeni naftni plin i električnu energiju - ocjena dopuštenosti koncentracije	Tržišno natjecanje	Djelomično rješenje - Ocjena dopuštenosti koncentracije na 2. razini - u odnosu na ukapljeni naftni plin
47	09.07.2019 UP/I 034-03/2019-01/003	AZTN protiv Hrvatske udruge banaka, Zagreb, Burza Nekretnina d.o.o., Zagreb i Zagreb Research Forum	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
48	19.07.2019 UP/I 034-03/2017-01/019	AZTN protiv Daska d.o.o. Šibenik i dr.	Tržišno natjecanje	Rješenje kojim se utvrđuje narušavanje tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma
49	19.07.2019 UP/I 034-03/2019-01/008	AZTN protiv AZK d.o.o., Turčin i INTEL MAR d.o.o., Buzin	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
50	26.07.2019 UP/I 034-03/2018-04/015	AZTN protiv LIDL Hrvatska d.o.o. k.d., Velika Gorica	Nepoštene trgovačke prakse	Rješenje o utvrđenoj nepoštenoj trgovačkoj praksi

51	26.07.2019 UP/I 034-03/2018-04/021	AZTN protiv FRAGARIA, d.o.o	Nepoštene trgovačke prakse	Rješenje o utvrđenoj nepoštenoj trgovačkoj praksi
52	26.07.2019 UP/I 034-03/2018-02/015	Maca LM d.o.o., Zagreb i Radio Trsat d.o.o., Rijeka	Tržišno natjecanje	Rješenje o obročnoj otplati upravno-kaznene mjere
53	12.08.2019 011-01/2019-02/007	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture -Nacrt prijedloga Zakona o Plovputu	Tržišno natjecanje	Mišljenje
54	20.08.2019 UP/I 034-03/2019-01/002	AZTN protiv Sava osiguranje d.d.	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
55	20.08.2019 UP/I 034-03/2019-01/007	AZTN protiv HOK OSIGURANJE d.d.	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
56	29.08.2019 011-01/2019-02/008	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta - Naknadna procjena učinaka propisa za Zakon o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku	Tržišno natjecanje	Mišljenje

57	02.09.2019 UP/I 034-03/2019-02/010	Gitone Adriatic d.o.o., Zagreb i Liburnia Riviera Hoteli d.o.o., Opatija	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju prethodne prijave namjere provedbe koncentracije poduzetnika
58	01.10.2019 UP/I 034-03/2019-01/017	AZTN protiv Koprivničke vode d.o.o., Koprivnica	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
59	01.10.2019 UP/I 034-03/2019-02/008	Geoplin d.o.o., Zagreb i dio poslovanja Crodux Plin d.o.o., Zagreb, koji se odnosi na prirodni plin	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
60	11.10.2019 UP/I 034-03/2019-01/009	AZTN protiv Zagrebački Holding d.o.o., Podružnica Autobusni kolodvor, Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
61	11.10.2019 UP/I 034-03/2019-02/011	POZAVAROVALNICA SAVA d.d., Ljubljana, Republika Slovenija i ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d., Ljubljana, Republika Slovenija – oba poduzetnika prisutna u RH putem povezanih društava, osnivanje zajedničkog pothvata	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
62	21.10.2019 011-01/2019-02/006	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom registru brodova	Tržišno natjecanje	Mišljenje
63	25.10.2019 UP/I 034-03/2019-01/012	AZTN protiv 6. Maj d.o.o., Umag	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative

64	06.11.2019 UP/I 034-03/2012-01/023	AZTN protiv Hrvatski Telekom d.d., Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje kojim se utvrđuje da nije narušeno tržišno natjecanje
65	14.11.2019 011-01/2019-02/003	Državni zavod za intelektualno vlasništvo - Nacrt konačnog prijedloga Zakona o patentu	Tržišno natjecanje	Mišljenje
66	29.11.2019 UP/I 034-03/2019-01/005	AZTN protiv Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje kojim se prihvaćaju mjere i uvjeti
67	06.12.2019 UP/I 034-03/2019-04/005	AZTN protiv ILOČKI PODRUMI d.d., Ilok	Nepoštene trgovačke prakse	Rješenje o utvrđenoj nepoštenoj trgovačkoj praksi
68	06.12.2019 UP/I 034-03/2019-02/012	STUDENAC d.o.o., Omiš i SONIK TRGOVINA d.o.o., Zadar	Tržišno natjecanje	Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini
69	06.12.2019 011-01/2019-02/011	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija	Tržišno natjecanje	Mišljenje
70	11.12.2019 UP/I 034-03/2019-01/010	AZTN protiv A1 Hrvatska d.o.o., Zagreb	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative
71	11.12.2019 011-01/2019-02/013	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti	Tržišno natjecanje	Mišljenje

72	11.12.2019 011-01/2019-02/012	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško	Tržišno natjecanje	Mišljenje
73	31.12.2019 UP/I 034-03/2019-01/025	AZTN protiv Grada Dubrovnika, Dubrovnik	Tržišno natjecanje	Rješenje o odbacivanju inicijative

2. PRILOG II. Odluke sudova iz 2019. godine objavljene na mrežnim stranicama AZTN-a

	KLASA AZTN-a i poslovni broj VUSRH	Tužitelj	Akti AZTN-a	Vrsta odluke <VUSRH
1	14.11.2019 UP/I 034-03/16-01/021; UsII-318/18-4	Neven Perica, Zagreb	Rješenje o odbacivanju inicijative	Presuda - Tužba se odbija
2	14.11.2019 UP/I 034-03/18-02/018; UsII-192/19-5	N. P. iz Zagreba	Rješenje o odbacivanju inicijative	Presuda - Tužba se odbija
3	24.10.2019 UP/I 034-03/18-01/013; UsII-474/18-13	POS sistemi d.o.o. Zagreb	Rješenje o odbacivanju inicijative	Presuda - Tužba se odbija

4	07.03.2019 UP/I-034-03/18-01/007; UsII-506/18-4	EUROCIJEV d.o.o. u stečaju. Zagreb, CMP Savica Šanci 123	Rješenje o odbacivanju inicijative	Presuda - Tužba se odbija
5	21.02.2019 034-08/2016-01/076; UsII-280/18-6	N. P. iz Zagreba	Rješenje o odbijanju prigovora kao na zakonu neosnovanog	Presuda - Tužba se odbija

3. PRILOG III. Odluke o upravno-kaznenim mjerama iz 2019. godine objavljene na mrežnim stranicama AZTN-a

Br	Predmeti u kojima je izrečena upravno-kaznena mjera	Vrsta povrede	IZNOS (HRK)
1	AZTN protiv PLODINA d.d., Rijeka 21.03.2019 UP/I 034-03/2018-04/007	Nepoštena trgovačka praksa	1.000.008,00 kn
2	AZTN protiv Narodni trgovački lanac d.o.o 18.04.2019 UP/I 034-03/2018-04/003	Nepoštena trgovačka praksa	350.000,00 kn
3	AZTN protiv Narodni trgovački lanac d.o.o. 21.05.2019 UP/I 034-03/2018-04/001	Nepoštena trgovačka praksa	450.000,00 kn

4	Maca LM d.o.o., Zagreb i Radio Trsat d.o.o., Rijeka 13.06.2019 UP/I 034-03/2018-02/015	Nepodnošenje prijave koncentracije	24.000,00 kn
5	AZTN protiv Daska d.o.o. Šibenik i dr. 19.07.2019 UP/I 034-03/2017-01/019	Narušavanje tržišnog natjecanja	131.000,00 kn
6	AZTN protiv LIDL Hrvatska d.o.o. k.d., Velika Gorica 26.07.2019 UP/I 034-03/2018-04/015	Nepoštena trgovačka praksa	807.500,00 kn
7	AZTN protiv FRAGARIA, d.o.o. 26.07.2019 UP/I 034-03/2018-04/021	Nepoštena trgovačka praksa	350.000,00 kn
8	AZTN protiv Vindije d.d. 30.12.2019. UP/I 034-03/18-04/031	Nepoštena trgovačka praksa	284.000,00 kn

9	AZTN protiv ILOČKI PODRUMI d.d., Ilok 06.12.2019 UP/I 034-03/2019-04/005	Nepoštena trgovačka praksa	250.000,00 kn
10	AZTN protiv 14 autoškola sa splitskog područja 30.12.2019. UP/I 034-03/18-01/002	Narušavanje tržišnog natjecanja	465.000,00 kn
	UKUPNO		4.119.500,00 kn

PRILOG 1.a

IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI*

ZA 2019 GODINU

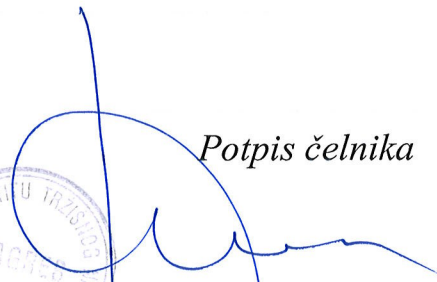
Ja, Mladen Cerovac, *mag. iur.*, *predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja*, čelnik Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja,

na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, te raspoloživih informacija, potvrđujem:

- zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava,
- učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

Zagreb, 31. ožujka 2020.

Potpis čelnika

(Mladen Cerovac, *mag. iur.*
Predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja)

KLASA:400-05/20-01/001
URBROJ:580-07/95-2020-002

* Obrazac Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koja se daje ako nisu uočene slabosti i nepravilnosti

Obveznik AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

UPITNIK O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI ZA OBVEZNIKE UTVRĐENE U REGISTRU PRORAČUNSKIH I IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA PRORAČUNSKU GODINU 2019

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca ¹
		N/P	DA	NE ²	
PLANIRANJE PRORAČUNA/FINANCIJSKOG PLANA					
1.	<p>U uputama za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno uputama upravnih tijela utvrđeni su i dostavljeni limiti u apsolutnim iznosima odnosno visina financijskog plana po upravnim tijelima i proračunskim i izvanproračunskim korisnicima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, koji su raspoređeni na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sredstva potrebna za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa i - sredstva potrebna za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti, <p>a u razdoblju privremenog financiranja, u uputama su utvrđeni i dostavljeni limiti u apsolutnim iznosima odnosno visina financijskog plana po upravnim tijelima odnosno proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti za razdoblje privremenog financiranja (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u svojoj nadležnosti imaju proračunske i izvanproračunske korisnike)</p>	X			preslike odnosno reference dopisa i uputa
2.	<p>Ministarstvo je nakon primitka uputa za izradu prijedloga državnog proračuna od Ministarstva financija izradilo i dostavilo proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti upute s limitima u apsolutnom iznosu, odnosno s visinama financijskog plana po proračunskim korisnicima za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, koje su raspoređene na:</p>	X			preslika, odnosno referenca dopisa i upute

¹ Stupac Referenca se ne popunjava već su u njemu dane upute koja je vrsta dokaza podloga za davanje odgovora na pitanje

² Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

	<p>- visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa i</p> <p>- visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti,</p> <p>a u razdoblju privremenog financiranja, ministarstvo je, nakon primitka uputa za izradu financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za prva tri mjeseca proračunske godine od Ministarstva financija, izradilo i dostavilo upute s limitima plana za prva tri mjeseca proračunske godine korisnicima iz svoje nadležnosti (odgovaraju ministarstva koja u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)</p>				
3.	Financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna za naredno trogodišnje razdoblje je uravnotežen, uključujući i procjenu <i>donosa</i> sredstava iz prethodne, odnosno <i>odnosa</i> u sljedeću godinu		X		preslika, odnosno referenca financijskog plana
4.	Financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za naredno trogodišnje razdoblje je uravnotežen, uključujući i procjenu ukupnog rezultata poslovanja koji se prenosi u sljedeću(e) proračunsku(e) godinu(e)		X		preslika, odnosno referenca financijskog plana odnosno proračuna
5.	Obrazloženje proračuna, odnosno financijskog plana sastoji se od obrazloženja općeg dijela proračuna odnosno financijskog plana i obrazloženja posebnog dijela proračuna, odnosno financijskog plana. Obrazloženje općeg dijela proračuna, odnosno financijskog plana sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka. Obrazloženje posebnog dijela proračuna, odnosno financijskog plana sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti		X		preslika, odnosno referenca obrazloženja proračuna, odnosno financijskog plana usvojenog do 31. prosinca pitanje nije primjenjivo za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske i izvanproračunske korisnike za godinu u kojoj se donosi odluka o privremenom financiranju za prva tri mjeseca naredne godine
6.	Usklađeni prijedlog financijskog plana ministarstva sastavljen je temeljem prikupljenih i objedinjenih prijedloga financijskih planova proračunskih korisnika (odgovaraju ministarstva koja u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)	X			provesti analizu na način da se zbroje prihodi i rashodi iz financijskih planova proračunskih korisnika te prihodi i rashodi iz financijskog plana nadležnog ministarstva bez proračunskih korisnika te usporede s podacima u usklađenom financijskom planu

7.	Posebni dio proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastavljen je od prikupljenih i objedinjenih prijedloga financijskih planova proračunskih korisnika proračuna jedinice u koji su uključeni svi vlastiti i namjenski prihodi i primici proračunskih korisnika (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			financijski plan proračunskog korisnika jedinice usvojen od strane upravljačkog tijela odgovara financijskom planu tog proračunskog korisnika sadržanom u posebnom dijelu proračuna jedinice, a kod zajedničkih proračunskih glava zbroju financijskih planova svih proračunskih korisnika unutar te glave
8.	Rashodi i izdaci koji se financiraju iz EU sredstava planirani su realno, odnosno odstupanje između plana usvojenog od strane Hrvatskog sabora i konačnog izvršenja nije veće od 5% (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)	X			usporedba izvornog financijskog plana (iz posljednjih izmjena i dopuna Državnog proračuna koje je donio Hrvatski sabor) i izvještaja o izvršenju odstupanje od 5% podrazumijeva 5% ispod planiranih veličina
9.	U slučaju sukcesivnog planiranja trošenja viškova, odnosno pokrića manjkova, uz proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno financijski plan proračunskog i izvanproračunskog korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave doneseni su odgovarajući akti: (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunski i izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave)				
9.1.	U slučaju sukcesivnog planiranja trošenja viškova donesen je akt koji sadrži analizu nastanka tako značajnog viška, mjere za smanjenje ili ukidanje određenih naknada koje se naplaćuju za usluge koje pružaju proračunski korisnici te način i svrhu za koju će se upotrijebiti navedeni višak	X			preslika, odnosno referenca akta usvojenog od strane predstavničkog tijela, odnosno upravnog vijeća ili drugog upravljačkog tijela
9.2.	U slučaju pokrića manjkova donesen je akt koji sadrži analizu i ocjenu postojećeg financijskog stanja, prijedlog mjera za otklanjanja utvrđenih uzroka nastanka negativnog poslovanja te mjera za stabilno održivo poslovanje te akcijski plan provedbe navedenih mjera (s opisom mjere, načinom provedbe, rokom provedbe, imenom i prezimenom odgovorne osobe) s očekivanim financijskim i ekonomskim učinkom	X			preslika, odnosno referenca akta usvojenog od strane predstavničkog tijela, odnosno upravnog vijeća ili drugog upravljačkog tijela
10.	Izrađen je godišnji plan rada koji sadrži podatke o ciljevima koji se planiraju ostvariti te opći prikaz zadaća i poslova (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)			X	preslika odnosno referenca godišnjeg plana rada

11.	Čelnik je u roku 30 dana od stupanja na snagu državnog proračuna donio odluku o prijenosu ovlasti i odgovornosti za ostvarenje strateških ciljeva i upravljanje proračunskim sredstvima osiguranim u financijskom planu (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)		X		preslika, odnosno referenca odluke
12.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave se zaduživala/davala suglasnost za zaduživanje/jamstvo sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)				
12.1.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ishodila suglasnost Vlade za dugoročno zaduživanje	X			preslike, odnosno reference dobivenih suglasnosti
12.2.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ishodila suglasnost ministra financija za sve odluke o davanju jamstva pravnoj osobi u njezinu većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanovi čiji je osnivač za ispunjenje obveza pravne osobe i ustanove	X			preslike, odnosno reference dobivenih suglasnosti
12.3.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ishodila suglasnost ministra financija za sve odluke o davanju suglasnosti izvanproračunskim korisnicima za zaduživanje i davanje jamstva	X			preslike, odnosno reference dobivenih i danih suglasnosti
12.4.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja davala suglasnost na zaduživanje pravnoj osobi u njezinu većinskom vlasništvu i ustanovi čiji je osnivač	X			preslike, odnosno reference danih suglasnosti

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovor

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ³	DJELOMIČNO ⁴	
IZVRŠAVANJE PRORAČUNA/FINACIJSKOG PLANA						
13.	Procedura stvaranja ugovornih obveza jasno je definirana i dostupna svim ustrojstvenim jedinicama/upravnim odjelima		X			preslika, odnosno referenca pisane procedure
14.	Obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje iz proračuna u sljedećim godinama preuzimale su se isključivo uz suglasnost ministra financija/Vlade Republike Hrvatske, odnosno općinskog načelnika /gradonačelnika /župana (odgovaraju proračunski korisnici državnog proračuna i proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave)		X			preslike, odnosno reference dobivenih suglasnosti na uzorku od najviše 20
15.	Obveze po investicijskim projektima preuzimaju se isključivo ako su predviđene u proračunu i projekcijama, financijskom planu i po provedenom stručnom vrednovanju i ocjeni opravdanosti te učinkovitosti investicijskog projekta	X				na uzorku od najviše 10 investicijskih projekata dokazati povezanost s proračunom i projekcijama, odnosno s financijskim planom i priložiti preslike, odnosno reference provedenih vrednovanja
16.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je sredstva proračunske zalihe koristila samo za elementarne nepogode i druge nepredvidive događaje	X				izvješća o korištenju proračunske zalihe
17.	Postoji jasna procedura naplate prihoda		X			preslika, odnosno referenca pisane procedure iz koje su vidljive vrste prihoda koje se naplaćuju, mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, slučajeve u kojima treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama, osobe koje će obavljati navedene poslove i slično

³ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁴ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

18.	Poduzete su sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun prema važećim propisima		X			na uzorku od 10% dospjelih nenaplaćenih potraživanja sa stanjem 31. prosinca dokazi o poduzetim radnjama za naplatu (preslike, odnosno reference odgovarajućih dopisa, opomena), a najviše 100
19.	Uređen je sustav ostvarivanja i korištenja vlastitih prihoda					
19.1.	Ministarstvo/jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donijelo je akt kojim su uređena mjerila i način korištenja vlastitih prihoda proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti (odgovaraju ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike)	X				preslika akta
19.2.	Upravljačko tijelo proračunskog korisnika donijelo je akt kojim je uređeno ostvarivanje i korištenje vlastitih prihoda (a koji je u skladu s aktom nadležnog ministarstva/jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim su uređena mjerila i način korištenja vlastitih prihoda proračunskih korisnika, ako je to primjenjivo)	X				preslika akta
20.	Sredstva su utrošena u skladu s proračunom, odnosno financijskim planom				X	izvještaj o izvršenju proračuna za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz kojeg se vidi da nije utrošeno više sredstva od odobrenih proračunom (osim za vlastite i namjenske prihode i primitke u skladu sa Zakonom o proračunu) usporedba izvršenja i financijskog plana iz koje se vidi da nije utrošeno više sredstva od odobrenih financijskim planom (osim za vlastite i namjenske prihode i primitke u skladu sa Zakonom o proračunu) za proračunske i izvanproračunske korisnike
21.	Isplata sredstava temeljila se na vjerodostojnoj dokumentaciji		X			nasumično odabrano najmanje pet isplata po svakoj od vrsta rashoda na razini definiranoj u Tablici: Testiranja uz pitanje 21 danoj u dodatku 1 Upitnika
22.	Pratilo se i kontroliralo namjensko isplaćivanje donacija, pomoći, subvencija do krajnjeg korisnika te korištenje istih					

22.1.	Dostupne su preslike, odnosno reference ugovora koji su podloga za isplate	X				Preslika, odnosno referenca ugovora na uzorku od 5% ukupnog broja svih transfera i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih transfera, a najviše 100
22.2.	Postoji izvješće od krajnjeg korisnika o utrošku sredstava/realizaciji projekta	X				preslika, odnosno referenca izvješća na uzorku od 5% ukupnog broja svih transfera i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih transfera, a najviše 100
22.3.	Obavljene su provjere na licu mjesta na odabranom uzorku od onih krajnjih korisnika kojima je na godišnjoj razini isplaćeno 20.000,00 kuna ili više	X				preslika, odnosno referenca zapisnika o izvršenoj kontroli kod 10%, a najviše 100 krajnjih korisnika kojima je na godišnjoj razini isplaćeno 20.000,00 kuna ili više
23.	Evidencijski nalozi (EV nalozi) dostavljani su Ministarstvu financija u skladu sa Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna i uputom Ministarstva financija					
23.1.	Nadležno ministarstvo/središnji državni ured dostavio je proračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti uputu s rokom do kojeg su mu isti dužni dostaviti mjesečne podatke o ostvarenju vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka izuzetih od obveze uplate u državni proračun i rashoda i izdataka financiranih iz istih (mjesečne evidencijske naloge) (odgovaraju ministarstva i središnji državni uredi koji u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike koji su izuzeti od obveze uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka u državni proračun)	X				preslika upute i dokaz o dostavi proračunskim korisnicima
23.2.	Proračunski korisnici dostavljali su mjesečne podatke o ostvarenim vlastitim i namjenskim prihodima i primicima, koji su izuzeti od obveze uplate u državni proračun, te rashodima i izdacima financiranim iz njih (evidencijske – EV – naloge) u skladu s rokom danim u uputi nadležnog ministarstva/središnjeg državnog ureda (odgovaraju proračunski korisnici državnog proračuna koji su izuzeti od obveze uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka u državni proračun)	X				dokaz o pravovremenom dostavljanju podataka
23.3.	Ministarstvo/središnji državni ured je tijekom godine dostavljalo evidencijske naloge (EV naloge) Ministarstvu financija najkasnije do 10. u mjesecu za prethodni mjesec (odgovaraju ministarstva i središnji državni uredi koji u svojoj nadležnosti imaju proračunske korisnike koji su	X				dokaz o pravovremenom dostavljanju podataka

	izuzeti od obveze uplate vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka u državni proračun)				
24.	Prilikom isporuke opreme/izvođenja radova obavljene su sve potrebne provjere				provjera na uzorku 5% ukupnog broja svih nabava dugotrajne nefinancijske imovine i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih nabava dugotrajne nefinancijske imovine
24.1.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na način utvrđen ugovorom		X		priložiti odgovarajući dokaz
24.2.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu s vremenskim rokovima iz ugovora		X		priložiti odgovarajući dokaz
24.3.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni u skladu sa zahtjevima količine i kvalitete iz ugovora		X		priložiti odgovarajući dokaz
24.4.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni na lokacijama koje su navedene u ugovoru		X		priložiti odgovarajući dokaz
24.5.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni prema opisu iz ugovora		X		priložiti odgovarajući dokaz
24.6.	Oprema je isporučena/Radovi su izvedeni sukladno nacrtima, analizama, modelima i uzorcima iz ugovora		X		priložiti odgovarajući dokaz
24.7.	Oprema je instalirana i u upotrebi		X		priložiti odgovarajući dokaz
25.	Propisana je procedura zaprimanja računa, njihove provjere u odgovarajućim ustrojstvenim jedinicama/upravnim odjelima i pravovremenog plaćanja		X		preslika, odnosno referenca pisane procedure
26.	Propisana je procedura blagajničkog poslovanja kojom su definirane sve aktivnosti vezane uz promet gotovim novcem		X		preslika, odnosno referenca pisane procedure
27.	Propisana je procedura izdavanja i obračunavanja putnih naloga		X		preslika, odnosno referenca pisane procedure
28.	Prije isplate sredstava neprofitnoj organizaciji sklopljen je ugovor u kojem su definirana prava i obveze neprofitne organizacije i isplatitelja	X			uzorak od 5% ukupnog broja svih ugovora, a najviše 20
29.	Pravomoćne presude izvršavale su se bez postupka prisilne naplate	X			sve pravomoćne presude s dospijećem u godini za koju se ispunjava Upitnik ili u ranijim godinama, a nepodmirene su, te izvodi ili drugi dokumenti koji dokazuju da je plaćeno

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ⁵	DJELOMIČNO ⁶	
JAVNA NABAVA						dokazati na uzorku od 20% financijski najznačajnijih ugovora/objava/provedenih postupaka javne nabave, a najviše 50
30.	U zaključenim ugovorima o nabavama velike vrijednosti ugovoreni su instrumenti za osiguranje urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni	X				preslike, odnosno reference ugovora, navesti članak u kojem stoje odredbe o instrumentima urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni
31.	Ugovori o javnoj nabavi zaključeni su u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji o nabavi	X				preslike, odnosno reference dokumentacije o provedenim postupcima i preslike, odnosno reference ugovora
32.	Za sve predmete javne nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kuna za nabavu robe i usluga, odnosno za nabavu radova jednaka ili veća od 500.000,00 kuna provedeni su postupci javne nabave sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi	X				oznake i datum objave
33.	Za ugovore o javnoj nabavi koji su se tijekom njegova trajanja značajno izmijenili, proveden je novi postupak javne nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi	X				Registar sklopljenih ugovora preslika, odnosno referenca dodataka ugovora
34.	Donesen je i redovito ažuriran plan nabave koji je objavljen na mrežnim stranicama u skladu s propisima o javnoj nabavi		X			adresa mrežne stranice gdje je objavljen plan nabave i poveznica na objavljeni plan nabave u Elektroničkom oglasniku javne nabave za predmete nabave čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 20.000,00 kuna
35.	Donesena je interna odluka kojom je imenovano stručno povjerenstvo za javnu nabavu koje je pripremalo i provodilo postupak javne nabave, a najmanje jedan član stručnog povjerenstva imao je važeći certifikat u području javne nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi	X				preslika, odnosno referenca potvrda i internih odluka o imenovanju stručnih povjerenstava za javnu nabavu

⁵ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁶ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

36.	Osobe koje prate provedbu ugovora različite su od osoba koje su bile članovi stručnog povjerenstva	X				imena osoba koje su sudjelovale u provedbi postupka i osoba koje prate provedbu ugovora te preslika, odnosno referenca internih odluka o imenovanju ovlaštenih predstavnika naručitelja
37.	Naručitelj vodi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma koji je objavljen na mrežnim stranicama, a sadrži podatke u skladu s propisima o javnoj nabavi		X			adresa mrežne stranice gdje je objavljen registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma i poveznica na objavljeni registar ugovora u Elektroničkom oglasniku javne nabave za predmete nabave čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 20.000,00 kn
38.	Do 31. ožujka tijelu nadležnom za politiku javne nabave dostavljeno je statističko izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu koje sadrži podatke sukladno Zakonu o javnoj nabavi		X			preslika, odnosno referenca izvješća u EOJN, preslika, odnosno referenca izvješća o javnoj nabavi koje sadrži i ukupan iznos jednostavne nabave prema vrsti predmeta nabave (roba, usluga i radovi)
39.	Donesen je akt kojim su uređena pitanja jednostavne nabave za nabavu robe i usluga, odnosno za nabavu radova na koje se ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi te je akt objavljen na mrežnim stranicama		X			preslika, odnosno referenca akta adresa mrežne stranice na kojoj je objavljen akt

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P

Ako je provođenje postupaka javne nabave objedinjeno na razini osnivača, obveznik odgovara „NIJE PRIMJENJIVO – N/P“

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovor

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ⁷	DJELOMIČNO ⁸	
RAČUNOVODSTVO						
40.	Narudžbenice su valjano ispunjene na način da se vidi tko je nabavu inicirao, tko je nabavu odobrio, koja vrsta roba/usluga/ radova se nabavlja, uz detaljnu specifikaciju jedinica mjere, količina, jediničnih cijena te ukupnih cijena		X			uzorak 1% svih narudžbenica, a najviše 100
41.	U potpisanim ugovorima s dobavljačima/pružateljima usluga/izvršiteljima radova detaljno je utvrđena vrsta robe/usluga/radova koji se nabavljaju		X			uzorak 5% svih ugovora i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih ugovora
42.	Iz primke, otpremnice i drugog odgovarajućeg dokumenta potpisanog od skladištara ili druge osobe zadužene za zaprimanje robe i dobavljača vidljivo je da je prilikom preuzimanja robe utvrđena količina, stanje i kvaliteta zaprimljene robe		X			preslike, odnosno reference dokumenata na uzorku 5% svih dokumenata, a najviše 100
43.	Postoji izvještaj o obavljenoj usluzi, odnosno druga vrsta pisanog odobrenja ili dokumentacije kojom se potvrđuje izvršenje usluge		X			preslika, odnosno referenca izvještaja ili druge dokumentacije na uzorku 1% izvršenih usluga, a najviše 100
44.	O izvedenim radovima, sukladno definiranoj proceduri odobrenja radova, postoji privremena, odnosno konačna obračunska situacija, koju odobrava osoba, odnosno tijelo koje nadzire i odobrava radove		X			preslike, odnosno reference odobrenih privremenih, odnosno konačnih situacija na uzorku 5% svih ugovora
45.	Na zaprimljenim računima navedeni su svi elementi računa u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
46.	Računi sadrže detaljnu specifikaciju roba/usluga/radova koje odgovaraju opisu i specifikaciji roba/usluga/radova definiranih narudžbenicom, odnosno ugovorom		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
47.	Za svaki račun obavljena je matematička kontrola ispravnosti iznosa koji je zaračunan što je evidentno u postupku obrade računa		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100

⁷ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

⁸ Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

48.	Provjereno je postojanje potpisa, žiga ili elektroničke oznake kojom se može potvrditi da je račun odobren za plaćanje		X			uzorak 1% svih računa, a najviše 100
49.	Za primljene i dane donacije nefinancijske imovine u glavnoj knjizi evidentirani su prihodi i rashodi, a međusobni prijenos nefinancijske imovine proračuna i proračunskih korisnika evidentiran je preko promjena u obujmu imovine (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)	X				uzorak 5% svih donacija i minimalno 5% ukupne vrijednosti svih primljenih i danih donacija
50.	S dužnicima su usklađeni podaci o potraživanjima na datum 31. listopada		X			preslike, odnosno reference izvoda otvorenih stavaka na uzorku 10%, ali ne više od 20 izvoda otvorenih stavaka
51.	Izveštaj o obavljenom popisu sadrži popis potraživanja i obveza po pojedinom vjerovniku, odnosno dužniku		X			preslika popisa vjerovnika i dužnika s iznosim potraživanja i obveza po pojedinom vjerovniku, odnosno dužniku
52.	Uspostavljene računovodstvene evidencije omogućile su praćenje korištenja sredstva po izvorima financiranja i programima (projektima/aktivnostima)		X			dio analitičke evidencije po izvorima financiranja i programima (projektima i aktivnostima) ili referenca iz pitanja 21.
53.	Prati se stvaranje ugovornih obveza i njihov financijski učinak					
53.1.	Uspostavljena je evidencija svih ugovora, uključujući ugovore vezane uz zaposlene		X			preslika, odnosno referenca dijela evidencije
53.2.	Organizacijska jedinica, odnosno osoba zadužena za financijsko-računovodstvene poslove ima uvid u sve sklopljene ugovore iz kojih proizlaze financijski učinci		X			preslika procedure u kojoj je propisano da se sve kopije ugovora dostavljaju na znanje ustrojstvenoj jedinici za financije
54.	Provodio se ispravak vrijednosti potraživanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu	X				uzorak 10% potraživanja od čijeg je dospjeća prošlo više od godinu dana, odnosno potraživanja od dužnika nad kojima je pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, ali ne više od 20 pojedinačnih
55.	Proračunski korisnik koji je doznačio sredstva proračunskom korisniku istog proračuna, a iskazao ih je unutar podskupine računa 369 <i>Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna</i> , uskladio je evidencije s proračunskim korisnikom koji su sredstva primili i iskazali ih unutar podskupine računa 639 <i>Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna</i> . (odgovaraju proračunski korisnici državnog proračuna i proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako su njeni upravni odjeli dodjeljivali sredstva proračunskim korisnicima u nadležnosti	X				preslika, odnosno referenca usklađenja s proračunskim korisnicima istog proračuna, odnosno pisani trag kojim se informira primatelja sredstava, na uzorku 10%, ali ne više od 20 dokumenata usklađenja s proračunskim korisnicima

	drugih upravnih odjela te jedinice)					
56.	Vodi se analitička evidencija dugotrajne nefinancijske imovine i usklađena je s glavnom knjigom		X			preslika, odnosno referenca dijela evidencije
57.	Ulaganja u dugotrajnu imovinu prenose se u glavnoj knjizi s računa imovine u pripremi na račune imovine u upotrebi odmah po završetku ulaganja	X				uzorak 20% okončanih građevinskih situacija
58.	Najkasnije u roku od 15 dana od isplate naknade za bolovanje na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO), HZZO-u je dostavljen zahtjev za refundaciju		X			zahtjevi za refundaciju za svaki mjesec u kojem je bila isplata bolovanja

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovor

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca
		N/P	DA	NE ⁹	
IZVJEŠTAVANJE I OSTALO					
59.	Kod predaje finansijskih izvještaja poštivali su se rokovi i način predaje utvrđeni Pravilnikom o finansijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva)		X		preslike, odnosno reference referentnih stranica finansijskih izvještaja
60.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izvještavala je Ministarstvo financija o zaduženjima/danim suglasnostima za zaduženja/jamstva sukladno odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X			preslika, odnosno referenca dopisa ili elektroničke pošte
61.	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (korisnik pomoći izravnjanja) dostavila je izvještaj o utrošenim sredstvima resornom ministarstvu ili nadležnom tijelu državne uprave na propisan način i u rokovima utvrđenima Uredbom o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i odlukama o kriterijima i mjerilima za osiguranje minimalnog finansijskog standarda javnih potreba u djelatnostima osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave - nositelji decentraliziranih funkcija)	X			preslika, odnosno referenca dopisa
62.	Izvještaj o izvršenju finansijskog plana izrađen je i dostavljen upravljačkom tijelu (odgovaraju proračunski i izvanproračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunski korisnici državnog proračuna, izuzev onih koji nemaju upravljačka tijela)	X			preslika, odnosno referenca izvještaja o izvršenju finansijskog plana dostavljenog upravljačkom tijelu

⁹ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

63.	Obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži elemente propisane Pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)				
63.1.	Obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži stanje nenaplaćenih potraživanja za prihode jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika	X			preslika, odnosno referenca godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna iz koje je vidljivo da sadrži tražene elemente
63.2.	Obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži stanje nepodmirenih dospjelih obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika	X			preslika, odnosno referenca godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna iz koje je vidljivo da sadrži tražene elemente
63.3.	Obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži stanje potencijalnih obveza po osnovi sudskih postupaka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika	X			preslika, odnosno referenca godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna iz koje je vidljivo da sadrži tražene elemente
64.	Kod predaje polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave poštivali su se rokovi utvrđeni Zakonom o proračunu (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)				
64.1.	Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za prethodnu godinu dostavljen je predstavničkom tijelu do 1. lipnja tekuće proračunske godine	X			preslika, odnosno referenca dopisa odnosno drugi dokaz da je godišnji izvještaj predan predstavničkom tijelu
64.2.	Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za prvo polugodište tekuće proračunske godine dostavljen je predstavničkom tijelu do 15. rujna tekuće proračunske godine	X			preslika, odnosno referenca dopisa odnosno drugi dokaz da je polugodišnji izvještaj predan predstavničkom tijelu
65.	Provedene su suštinske i formalne kontrole dostavljenih Izjava o fiskalnoj odgovornosti (odgovaraju nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima se dostavljaju izjave o fiskalnoj odgovornosti)	X			preslika, odnosno referenca dopisa ili pismena o izvršenim kontrolama
66.	Uspostavljen je sustav dokumentiranja podataka o rizicima koji sadrži najznačajnije strateške i operativne rizike, mjere za postupanje po riziku te odgovorne osobe i rokove za provedbu mjera (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)			X	preslika dijela registra rizika

67.	Internim aktom (uputom, sporazumom) uređen je način komunikacije, izvještavanja i drugih aktivnosti s proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz nadležnosti (odgovaraju ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji imaju proračunske i izvanproračunske korisnike)	X			preslika, odnosno referenca akta
-----	---	---	--	--	----------------------------------

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovor

Redni broj	Pitanje	Odgovor			Referenca
		N/P	DA	NE ¹⁰	
TRANSPARENTNOST					
68.	Godišnji plan rada je objavljen na mrežnim stranicama (odgovaraju ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije)		X		poveznica na mrežnu stranicu
69.	Na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljeni su svi proračunski dokumenti (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)				
69.1.	Na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u strojno čitljivom formatu objavljen je od strane predstavničkog tijela usvojen proračun koji uključuje opći i posebni dio te obrazloženje	X			poveznica na mrežnu stranicu na kojoj je objavljen opći i posebni dio proračuna te obrazloženje
69.2.	Na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u strojno čitljivom formatu objavljene su od strane predstavničkog tijela usvojene izmjene i dopune proračuna	X			poveznica na mrežnu stranicu na kojoj su objavljene izmjene i dopune proračuna
69.3.	Na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljena je od strane predstavničkog tijela usvojena odluka o izvršavanju proračuna	X			poveznica na mrežnu stranicu na kojoj je objavljena odluka o izvršavanju proračuna
69.4.	Na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljene su od strane predstavničkog tijela usvojene izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna	X			poveznica na mrežnu stranicu na kojoj su objavljene izmjene i dopune odluke o izvršavanju državnog proračuna
69.5.	Na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljen je od strane predstavničkog tijela usvojen polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna, odnosno, ako predstavničko tijelo ne donese izvještaj u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu, objavljen je prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna	X			poveznica na mrežnu stranicu na kojoj je objavljen polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna

¹⁰ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

69.6.	Na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objavljen je od strane predstavničkog tijela usvojen godišnji izvještaj o izvršenju proračuna, odnosno, ako predstavničko tijelo ne donese izvještaj u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu, objavljen je prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna	X			poveznica na mrežnu stranicu na kojoj je objavljen godišnji izvještaj o izvršenju proračuna
70.	Uz proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađen je i objavljen vodič za građane	X			poveznica na mrežnu stranicu na kojoj je objavljen vodič za građane
71.	Nakon usvajanja državnog proračuna od strane Hrvatskog sabora, odnosno upravljačkih tijela, financijski planovi objavljeni su na vlastitim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama nadležnog ministarstva ako ne posjeduju mrežnu stranicu (odgovaraju ministarstva i proračunski korisnici državnog proračuna)			X	poveznica na mrežnu stranicu na kojoj su financijski planovi objavljeni
72.	Godišnji financijski izvještaji objavljeni su u roku od 8 dana od propisanog roka za predaju godišnjih financijskih izvještaja na vlastitim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama nadležnog proračuna ako ne posjeduju mrežnu stranicu			X	poveznica na mrežnu stranicu na kojoj su izvještaji objavljeni

Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovor

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Referenca
		N/P	DA	NE ¹¹	DJELOMIČNO ¹²	
UPRAVLJANJE IMOVINOM						
73.	Doneseni su strateški i provedbeni dokumenti za upravljanje i raspolaganje nekretninama (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)					
73.1.	Donesena je strategija upravljanja i raspolaganja nekretninama	X				preslika strategije, odnosno poveznica na mrežnu stranicu na kojoj je objavljena strategija
73.2.	Na temelju strategije upravljanja i raspolaganja nekretninama donesen je godišnji plan za ostvarenje ciljeva utvrđenih u strategiji	X				preslika godišnjeg plana, odnosno poveznica na mrežnu stranicu na kojoj je objavljen godišnji plan
74.	Za nekretnine u vlasništvu upisana su vlasnička prava u zemljišnim knjigama	X				preslika popisa imovine i obveza te preslike zemljišnoknjižnih izvadaka
75.	Ustrojen je registar imovine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sadrži podatke i informacije propisane za Središnji registar državne imovine (odgovaraju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)	X				preslika registra
76.	Državna imovina kojom se raspolaže/upravlja neovisno o pravnoj osnovi korištenja te imovine (knjižno vlasništvo, izvan knjižno vlasništvo, druga pravna osnova korištenja, bez dokumentirane pravne osnove) evidentirana je u glavnoj knjizi onog tko raspolaže s/upravlja imovinom, u skladu s Uputom Ministarstva financija o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske	X				priložiti odgovarajući dokaz
77.	Utvrđena je namjena nekretnina s kojima se upravlja i raspolaže	X				popis nekretnina s utvrđenom namjenom ili drugi odgovarajući dokaz

¹¹ Za svaki negativan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

¹² Za svaki djelomično potvrđan odgovor evidentirati slabost, odnosno nepravilnost u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

78.	Za nekretnine kojima je definirana namjena utvrđeno je jesu li u funkciji ili ne, odnosno koriste li se ili ne u skladu s namjenom	X				popis nekretnina s utvrđenom namjenom i korištenjem (jesu li u funkciji ili ne) ili drugi odgovarajući dokaz
79.	Za nekretnine koje nisu u funkciji poduzimane su aktivnosti za stavljanje istih u funkciju, odnosno korištenje prema utvrđenoj namjeni	X				popis nekretnina za koje je utvrđena namjena, a nisu u funkciji i odgovarajući dokazi o poduzimanim aktivnostima (dopisi, zahtjevi...)
80.	Za imovinu za koju nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi poduzimane su aktivnosti za rješavanje istih	X				priložiti odgovarajući dokaz
81.	Prije stjecanja nekretnina izrađena je analiza kojom je utvrđena opravdanost odabranog oblika stjecanja nekretnine	X				dokaz za ovo pitanje je preslika analize za svaku pojedinu nekretninu koja je stečena u godini za koju se popunjava Upitnik o fiskalnoj odgovornosti
82.	Isknjižavanje imovine iz poslovnih knjiga provodi se isključivo nakon prodaje, darovanja ili drugog načina otuđenja ili uništenja imovine, a temeljem izlaznog računa, ugovora o kupoprodaji, zapisnika o uništenju, potvrde o odvozu na otpad i slične dokumentacije		X			preslike ugovora/akta o prodaji, darovanju ili drugom načinu otuđenja ili uništenja imovine
83.	Čelnik je donio interni akt o načinu korištenja službenih automobila		X			preslika, odnosno referenca na interni akt
84.	Postoji pisana procedura kojom su detaljno utvrđeni poslovi upravljanja i raspolaganja nekretninama te ovlasti i nadležnosti zaposlenika za obavljanje i kontrolu navedenih poslova	X				preslika donesene procedure s popisanim aktivnostima, osobama i ovlaštenjima na temelju kojih se upravlja i raspoložuje nekretninama i osigurana je koordinacija odjela u slučaju ako se poslovi u vezi s evidentiranjem, procjenom i praćenjem nekretnina obavljaju u više odjela

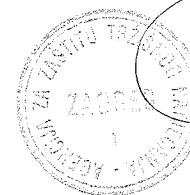
Napomena:

Sva pitanja u Upitniku moraju biti odgovorena upisivanjem oznake "X" u odgovarajući stupac

Ako pitanje nije primjenjivo na obveznika oznaka "X" stavlja se u stupac N/P

Ako se u različitim pitanjima traži isti dokaz, potrebno ga je priložiti samo jednom

U ćelije označene sivom bojom nije dozvoljeno upisivati odgovor

Obveznik AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

IZVJEŠĆE O OTKLONJENIM SLABOSTIMA I NEPRAVILNOSTIMA

ZA PRORAČUNSKU GODINU 2018

Naziv područja					
1. Pitanje iz Upitnika gdje je uočena slabost i nepravilnost: 1,2,3,16					
1.1. Opis slabosti i nepravilnosti s analizom uzroka:					
Strateški plan za 2019.-2021. Donesen je izvan roka te je odmah po usvajanju dostavljen sukladno Uputi za izradu i objavljen na mrežnoj stranici Agencije.					
1.2. Akcijski plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti s popisom potrebnih aktivnosti i očekivanim datumom otklanjanja slabosti i nepravilnosti					
Aktivnost	Očekivani datum otklanjanja	Odgovorna osoba	Realizacija	Obrazloženje za nerealizirane/ djelomično realizirane aktivnosti	Novi očekivani datum otklanjanja
1.2.1. Donošenje Strateškog plana KLASA: 400-01/18-01/001 URBROJ: 580-06/88-18-004	10.05.2018.	[Branka Erić, voditelj Odjela za opće poslove i Anka Nikolaus, voditelj Odjela za financijsko računovodstvene poslove]	07.05.2018.		

